

FÖLDES NAGYKÖZSÉG POLGÁRMESTERE
✉ 4177 FÖLDES, Karácsony Sándor tér 5. ☎: (54) 531 – 000
E-mail: hivatal@foldes.hu

Iktatószám: F/ /2023.

10.

ELŐTERJESZTÉS

– a Képviselő-testülethez –

Földes Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028) elfogadására

Előterjesztő: Jeneiné dr. Egri Izabella polgármester
Készítette: Dr. Polgárné dr. Katona Gabriella jegyző
Szilágyiné Fülöp Erika önkormányzati referens

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ÜLÉS
FÖLDES, 2023. FEBRUÁR 24.

Tisztelt Képviselő-testület!

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Földes Nagyközség Önkormányzata elkészítette a 2023-2028 időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melyben rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és azok kezelésére beavatkozásokat tartalmaz.

Az esélyegyenlőségi programnak tartalmaznia kell egy helyzetelemzést. A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján az adott település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján intézkedési tervet kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a program megismerését követően döntsön annak elfogadásáról.

Földes, 2023. február 24.

Jeneiné dr. Egri Izabella
polgármester

FÖLDES NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
.../2023. (24.) számú
HATÁROZAT – TERVEZETE
Földes Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2023-2028)
elfogadására

A Képviselő-testület

Földes Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2023-2028) a határozat mellékletében foglaltak szerint elfogadja.

Utasítja a polgármestert, hogy gondoskodjon a programban foglalt intézkedések végrehajtásáról.

Határidő: azonnal

Felelős: Jeneiné Dr. Egri Izabella polgármester

Földes, 2023. február 24.

Jeneiné dr. Egri Izabella
polgármester

Dr. Polgárné dr. Katona Gabriella
jegyző

*Melléklet Földes Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének
Földes nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról szóló
/2023.(II.24.) számú határozatához*

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Földes Nagyközség
Önkormányzata**

2023 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	6
Bevezetés.....	6
A település bemutatása.....	7
Értékeink, küldetésünk.....	13
Célok.....	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	49
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	73
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	79
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	87
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	95
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	97
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	99
1. A HEP IT részletei.....	99
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	99
Jövőképünk.....	100
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	101
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	120
3. Megvalósítás.....	125
3.1 A megvalósítás előkészítése	125
3.2 A megvalósítás folyamata	125
3.3 Monitoring és visszacsatolás	128
3.4 Nyilvánosság	128
3.6 Érvényesülés, módosítás	129
4. Elfogadás módja és dátuma.....	130

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Földes Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásának egyik legfontosabb reális *közösségi indítéka* (a jogszabályi és pályázattal követelmények mellett) az, hogy empirikus kutatásokkal is alátámasztható hazánkban az egyre növekvő társadalmi megkülönböztetés és diszkrimináció, amely különösen a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esetében az esélyegyenlőség csorbulásához és társadalmi integrációjuk gyengüléséhez vezet.

A program *célja*, a településen jelentkező esélyegyenlőségi problémákra történő reagálás és beavatkozás megtervezése, konkrétan a Földesen élő, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, életminőségének javítása, társadalmi részvételének biztosítása, ezekkel együtt egy mindenki számára „elérhető”, „élhető” település megteremtése reális, megalapozott, a valós intézményi és finanszírozási feltételekre épülő, sikeresen kivitelezhető intézkedések, fejlesztések révén.

Bár elméleti, értékrendi síkon a társadalmi megkülönböztetésnek, az esélyek egyenlőtlenségének, a diszkriminációnak minden formája elkerülendő, az ezzel kapcsolatos konkrét beavatkozások szintjén érdemes kiemelni azt a sajátosságot, melyre a hazai szociológiai kutatások világítottak rá. A személyes diszkrimináció előfordulási valószínűsége leginkább a *munkakereséssel és munkavállalással* összefüggésben, illetve a *szociális és egészségügyi ellátásban* a legmagasabb. Érdemes kiemelt figyelmet szentelni ezekre az intézmény-rendszerekre és mechanizmusokra az esélyegyenlőségi program kidolgozása során is.

A társadalmi megkülönböztetéseknek rengeteg változata létezik, így az esélyek egyenlőtlensége, a társadalmi hátrányok is nagyon sokféle formában bukkanhatnak fel. Annak érdekében, hogy kezelhető léptékű, jól célzott, reális és a helyi problémákra, sajátosságokra fókuszáló program legyen kidolgozva a leginkább veszélyeztetett, *kiemelt célcsoportokból* (nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékosokkal élők, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, idősek) indult ki a munka. Az egyes célcsoportok köré szerveződik a helyzetelemzés, a probléma analízis és a megoldási javaslatok rendszerezése is.

Felépítés szempontjából a program logikája a következő: a jogi és szervezeti indokoltság után először az esélyegyenlőség társadalmi fontosságáról esik szó (kitérve az esélyegyenlőség kapcsán javasolt alapvető értékekre és elvekre).

A helyzetelemzés célcsoportonként mutatja be a társadalmi hátrányok és esélyegyenlőségi problémák legfontosabb helyi sajátosságait a korlátozottan rendelkezésre álló, nagyon hiányos adatok, valamint a megalapozott helyzetelemzéshez készített interjúk, fórumok és csoportos megbeszélések eredményei alapján. A program legfontosabb részét a beazonosított problémák és lehetőségek áttekintése, illetve az ezek enyhítését, megszüntetését célzó konkrét fejlesztési

javaslatok (intézkedések, beavatkozások) rendszerezett, időtáv, lehetséges források nagysága és az érintett célcsoport szerint is specifikált kidolgozása alkotja.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földes nagyközség az Alföld északkeleti részén, Budapesttől 200 kilométerre, Hajdúszoboszlótól 25 kilométerre található a Püspökladányi Járásban. A Püspökladányi Járás az Alföld tiszántúli területén, annak földrajzi közepén helyezkedik el. A terület közigazgatásijáig Hajdú-Bihar Vármegyéhez tartozik, annak DNY-i részét foglalja el. A 2 várost, 3 nagyközséget, 7 községet felölelő járás 39.529 fős állandó lakosságának mintegy harmada él Püspökladányban. A település adminisztratív adatai: Területe: 36,24 km² lakónépesség: 4056 fő, ² jogállás: Nagyközség, járás: Püspökladányi, Megye: Hajdú – Bihar.

Földes nagyközség első írásos okleveles említésére a Várad Regestrumban került sor. Középkori templomát Szent István tiszteletére emelték, ezt az oklevél 1483-ban említette. A XVI. században török fennhatóság alá került. Szedi pasa 1560-ban részben elpusztította a községet, amely a század végén Szapolyai János jóvoltából ismét több kiváltságot élvezett. A XVII. század eleji szabolcsi oklevelek szerint Földes lakossága kuriális nemesi kiváltságokhoz jutott, melyet hosszú éveken keresztül meg is tudott őrizni. Közigazgatásijáig a középkorban kétszázadon át Szabolcs vármegyéhez tartozott a település. Szabolcs vármegye több évtizedig tartó pereket folytatott a falu nemesi önkormányzatának megszüntetéseért, de az 1779. április 14-én lezárult pereskedéssel csak a pallosjog gyakorlásának megszüntetését sikerült elérnie. Ennek emlékére a Képviselő-testület április 14-ét ünnepnappá nyilvánította. A közösség történetét nagyban befolyásolta, hogy a lakosság szinte teljes része a református egyház tagja volt. A Debreceni Református Kollégiummal való együttműködése nyomán az elemi oktatás viszonylag korán elkezdődött Földesen, majd a Kollégium támogatásával folyamatosan és színvonalasan működött. Szintén hamar megalakultak a társadalmi egyesületek, civil szervezetek, iparos egylet, gazdakör, negyvennyolcas kör működött kezdetben, de napjainkban is számos civil szerveződés tevékenykedik és építi a közösséget a településen.

Földes számos nevezetességgel büszkélkedhet. Legfőbb vonz ereje a Szabadidőközpont és Strandfürdő komplexuma, amely sportpályáival, szálláslehetőséggel, kempingezési lehetőséggel várja a településre látogatókat. Kincset érő gyógyvize a gyógyászati szempontból kiváló tulajdonságú, magas sótartalma alkáli kloridos jellegű, brómos, jódos hévíz reumatikus, nőgyógyászati problémákra alkalmas leginkább. Műemlék jellegű épülete a polgármesteri hivatal és a kívül-belül impozáns református templom.

Földes beírta nevét a magyar művelődés történetébe azáltal, hogy több híres szülőtté és lakója volt. Legkiemelkedőbb a neves filozófus, pedagógus Karácsony Sándor, a Magyar Tudós Társaság létért harcoló Baláshoz János, a tragikus sorsú Csáth Géza író és zenekritikus, a Déri Múzeum első igazgatója Zoltái Lajos.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

² Anyakönyvvezetői adatszolgáltatás, 2018. január 01. állapot szerint

Gazdaság

A településen a gazdasági ágazatok közül a legerősebb profilt a talajadottságoknak köszönhetően a mezőgazdaság (75,23%), illetve az ahhoz kapcsolódó gazdasági tevékenységek jelentik. A nagy gazdálkodási hagyományokkal és feldolgozóipari háttérrel működő település új gazdasági szereplők befogadására is alkalmas lehet, amennyiben jelenlegi infrastruktúráját fejleszteni tudja. A feldolgozóipari bővítéseknek és új beruházásoknak kedvező a település természeti és gazdasági adottsága, az önkormányzat pedig partner a lehetőségek megteremtésében. Magas a településen a mezőgazdasági hasznosítású területek aránya. Az intenzív szántóföldi növénytermesztés a jellemző.

A helyiek legnagyobb része a mezőgazdaságból él, van, aki fő-állásban, van, aki keresetének kiegészítéseként folytat szántóföldi növénytermesztést. A magánvállalkozók közel 2/3-a folytat szántóföldi termesztést. A megtermelt növények legtöbbször eladásra kerül, hiszen az állattartás lecsökkenése miatt nem lehetséges a helyben történő felhasználás. A kukorica és a búza termésének nagyon kicsi aránya kerül a családi vállalkozásban folyó állattartásnál hasznosításra.

Az állattenyésztés az 1990-es években igen jellemző kiegészítő tevékenység volt a községben, de a piaci viszonyok megváltozása következtében olyan mértékben lecsökkent, hogy a falun élőknek boltokból, a környező bevásárló központokból kell beszerezniük a húst és egyéb hús jellegű termékeket. A sertés- és szarvasmarha tenyésztés ma már egyáltalán nem jellemző a lakosság körében, a juhtartás figyelhető meg, elsősorban a családi gazdaságokban.

A településen működő Rákóczi Mezőgazdasági Kft. a legnagyobb mezőgazdasági vállalkozás, melynek profiljában megtalálható a növénytermesztés, mezőgazdasági bérszolgáltatás, tejelő tehéntartás és tejtermelés, árutojás termelés és jércenevelés, valamint a terményszárítás és tárolás. A vállalkozás a legnagyobb foglalkoztató is a településen az önkormányzat mellett.

A koronavírus járvány 2020. évi megjelenése az önkormányzati adóbevételek nagyságára, és a településen működő gazdálkodó szervezetek helyzetére is jelentős hatással volt. Az önkormányzatok gazdálkodásában bizonytalanságot teremtett, hogy 2020. január 01. napjától a gépjárműadóból származó bevétel teljes egészében a központi költségvetéshez került. Ezzel megszűnt gépjárműadó bevétel 40 %-ának, mint átengedett központi bevételnek az önkormányzatok által való felhasználhatósága. Eltörlésre került a HIPA feltöltési kötelezettség, ami átmeneti likviditási problémákhoz vezetett. 2021. I. félévében az IFA fizetési kötelezettség felfüggesztésre került, és ezen időszakokra állami támogatás sem járt. A HIPA mértéke 2021-2022 évekre 1 %-ban került központi megállapításra, meghatározott önkormányzatok a kieső bevétel összegével megegyező összegben, a központi költségvetésből támogatásra váltak jogosulttá. További nehézséget jelent az önkormányzat működésében, hogy a növekvő inflációt, árakat nem, vagy csak kisebb mértékben követi az állami támogatások összege. A 2022. évi energiaárak emelkedése teljes bizonytalanságot teremtett az éves költségvetés alapján gazdálkodó önkormányzatok számára, mivel a az energiahordozó folyamatosan változó piaci ára miatt és rendkívüli emelkedése miatt adott évben előre nem látható költségek is felmerülhetnek, ami kiszámíthatatlanná teszi a gazdálkodást.

Megközelíthetőség

Megközelíthetősége autóval és busszal jónak mondható: a településen áthalad az E60-as nemzetközi főút és a 4805-ös számú út közvetlen összeköttetést jelent Debrecennel, a 4-es számú főúthoz pedig 12 km-re Kabán keresztül lehet csatlakozni. A település megközelíthető az M3-as autópályával összeköttetésben lévő M35-ös autópályán keresztül a derecskei lehajtó irányából.

Autóbusszal közvetlen elérhető nagyobb városok: Berettyóújfalu, Püspökladány, Kaba, Debrecen. Vasút a 12 km-re fekvő Kabán található, mely a Budapest-Nyíregyháza vonal egyik megállója, másfelől pedig az alig 3 km-re lévő Sápon, amely pedig Püspökladány-Románia vonal egyik állomása.

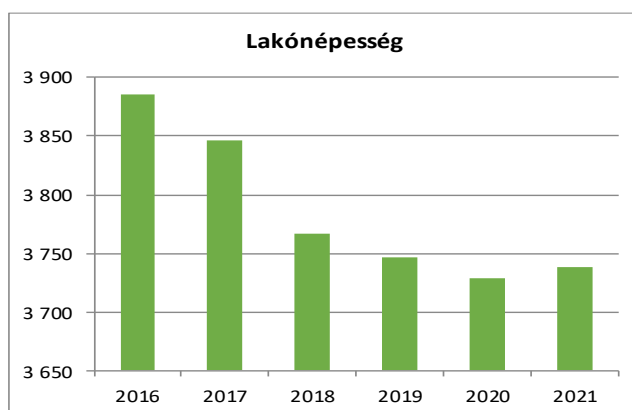
Földes településen a belterületi úthálózat hossza 30,57 km, ennek 46,5 %-a szilárd burkolattal ellátott. Nagy problémát jelent a településen a meglévő utak karbantartása is, illetve az, hogy új utakat pályázati támogatás igénybevételével is csak korlátozott mértékben volt lehetősége az önkormányzatnak építenie. Az évente esedékes útkarbantartási munkálatokat az önkormányzat saját költségvetés terhére évente ütemezett kis léptékben próbálja megoldani. A belterületi utak felújítási és javítási munkálataiban nagy segítséget jelent a Belügyminisztérium célzott támogatása, melyre minden évben benyújtjuk kérelmünket valamint a Magyar Falu program keretében rendelkezésre álló pályázatok. A Belügyminisztériumi támogatás a település iparüzési adóerő képességének meghatározott arányában igényelhető, 2022. évben forráshiány miatt nem kapott támogatást a település. Ezek az éves támogatások és pályázati lehetőségek a meglévő állapot szinten tartására elegendőek, valamint kismértékű fejlesztést tudunk velük megvalósítani. A 2022. évben TOP_PLUSZ pályázat keretében is nyújtott be az önkormányzat támogatási kérelmet, amire támogatásban részesült 5 utca aszfaltos burkolattal való ellátására. A kivitelezési munkák később kezdődhetnek. A pályázati lehetőségek jelentős segítséget jelentenek az úthálózat fejlesztésében és felújításában, viszont a támogatásokhoz kapcsolódó önerő biztosítása sok esetben nagy terhet ró az önkormányzat szűkös költségvetésére.

Népesség

Földes község állandó lakossága 2022. január 1-jén 3927 fő, melyből férfiak száma: 1913 fő, nők száma: 2014 fő. A demográfiai adatok vizsgálatokor figyelemmel kell lennünk arra, hogy az állandó lakosság száma tartalmazza azon személyeket is akiknek más településen ideiglenes tartózkodási helyük van bejelentve, illetve azokat is akik valamilyen okból (tanulás, munkavállalás) külföldön tartózkodnak. A lakónépesség adataiba viszont azon személyek tartoznak, akiknek egyetlen lakóhelyük van és életvitelszerűen a településen tartózkodnak. A lakónépesség száma 2022. január 1-jén Földes településen 3743 fő, melyből férfi: 1820 fő, nő: 1923 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2016	3 886	bázis év
2017	3 846	98,97%
2018	3 767	97,95%
2019	3 746	99,44%
2020	3 729	99,55%
2021	3 738	100,24%

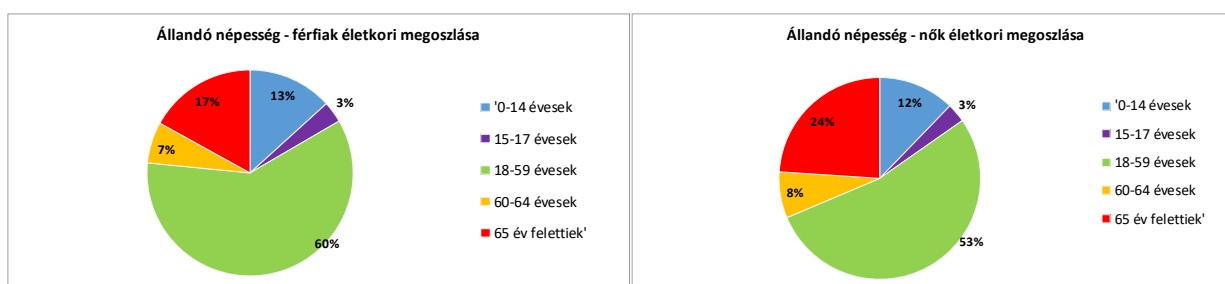
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség számát megvizsgálva megállapítható, hogy a település lakónépessége évről évre csökken 2016. és 2021. év között 148 fővel. Ez a folyamat az előző vizsgált időszakhoz képest nem változott. Az állandó lakosok száma is évről évre csökkenést mutat és aránya megegyezik a lakónépesség csökkenésének mértékével.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	1 945	2 041	3986	48,80%	51,20%
0-2 évesek			115	2,89%	
0-14 éves	258	250	508	6,47%	6,27%
15-17 éves	65	62	127	1,63%	1,56%
18-59 éves	1 166	1 089	2255	29,25%	27,32%
60-64 éves	126	151	277	3,16%	3,79%
65 év feletti	330	489	819	8,28%	12,27%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A demográfiai adatok vizsgálatakor fontos a korösszetétel és a nemek közötti megoszlás vizsgálata. A 2. számú táblázatból megállapítható, hogy míg a 60-64 éves korosztály tekintetében nincs, úgy a 65 év feletti korosztály esetében jelentős aránykülönbség tapasztalható a férfi és női lakosság létszáma között.

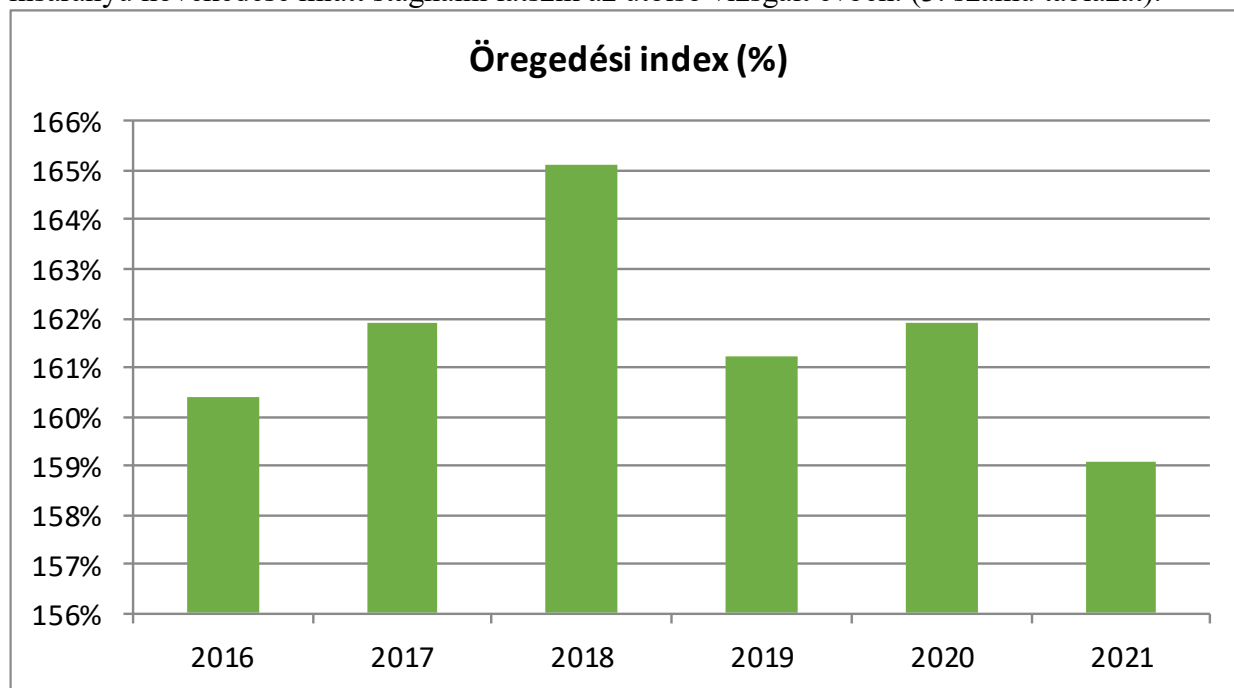
3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	818	510	160,39%
2017	824	509	161,89%
2018	824	499	165,13%
2019	819	508	161,22%
2020	824	509	161,89%
2021	805	506	159,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Jellemző, hogy a 0-14 évesek aránya 2018. évig csökkenést mutat, majd hirtelen lassú növekedést, a 65 év feletti száma pedig 2021 évig növekedést, majd hirtelen csökkenést 2021 évben. A hirtelen változásnak a koronavírus járvány is oka lehet, ami különösen veszélyes járvány a 65 év feletti

esetében. Az adatokat összevetve a lakosság elöregedése tapasztalható, ami a születések számának kisarányú növekedése miatt stagnálni látszik az utolsó vizsgált évben. (3. számú táblázat).

Az öregedési index olyan mutatószám, amely megmutatja, hogy 100 fő 14 év alatti fiatalra mennyi 65 év feletti lakos jut. Ez a mutatószám Földes település esetében viszonylag magas. Demográfiai kutatások támasztják alá, hogy ez a folyamat országos szinten megfigyelhető és nagy probléma, kalkulációk készültek, melynek eredményeként megállapították, hogy az ilyen mértékű elöregedés és fogyás következtében 2050-re az ország lakossága 8 millióra csökken, miközben a nyugdíjasok aránya a mai 14,6 %-os arányról 25,7 %-ra növekszik. Mindez nemcsak a népesség fogyáshoz, de a társadalmat fenntartó aktív munkaképes csoport terheinek növekedéséhez is hozzájárul, amely társadalmi feszültségeket és gazdasági ellehetetlenülést is okozhat.

Az öregedési index adatait az állandó lakosság számából nyerjük, melyre alapvetően 2 befolyásoló tényező hat. Az egyik a belföldi vándorlások száma a másik pedig a természetes szaporodás mutatószáma. A továbbiakban vizsgáljuk meg ezen mutatók alakulását a településen.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2016	-12,25
2017	-6,98
2018	-11,03
2019	-1,60
2020	1,34
2021	9,11

Forrás: TeIR,
KSH-TSTAR

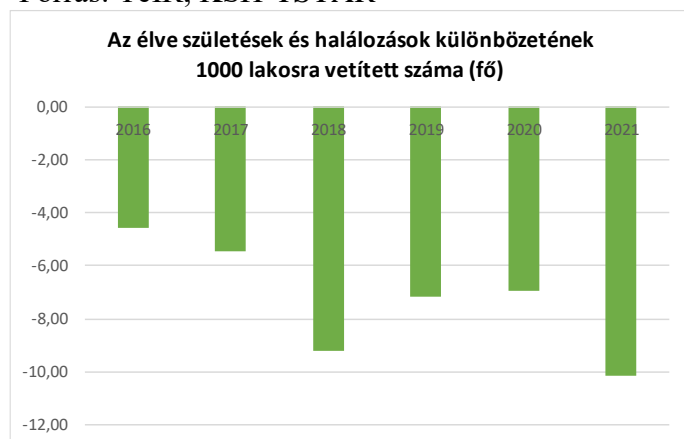
Az előző vizsgált időszak adatai szerint a településről történő elvándolás volt a jellemző, ahogy ez a 4. számú táblázat adataiból is kiderül, viszont a 2020. évtől ez a tendencia megváltozott és egyre több a hozzánk érkező betelepülők száma. A település vonzó a kisgyermekes családok számára akik a városi lakásaikat eladva itt vásárolnak kertés házat és telepednek le.

Az 5. sz. táblázat statisztikai alapinformációi alapján Földes településen a természetes szaporodás/fogyás mutatószáma 2021-ben 1000 lakosra vetítve -10,18 fő, ami szintén a lakosság elöregedését mutatja. Földes település népességének csökkenésében döntően a természetes fogyás játszik szerepet. A halálozások száma a vizsgált időszak mindegyikében jóval meghaladta a születések számát. Az élve születések és a halálozások különbsége 2018-ban és 2021-ben kiugróan magas volt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2016	-4,59
2017	-5,43
2018	-9,19
2019	-7,19
2020	-6,96
2021	-10,18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések száma ugyanakkor kismértékű de tartós növekedést mutat évről évre, ez enyhíti a kedvezőtlen mutatók hatását, de ténylegesen csak hosszútávú fennmaradása esetén érzékelhető igazán. A hosszútávú fennmaradás érdekében a fiatal korosztályt kell helyben tartani, lehetőséget teremteni a helyi egzisztencia megteremtésére és család alapítására.

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

A diszkrimináció, hátrányos megkülönböztetés minden történelmi korban és társadalmi rétegek között megtalálható volt az emberek csoportjai, tagjai között. Az egyenlőtlenség és a különbségtétel a társadalom számára megoldandó problémát jelentett és jelent, amely ellen a mai napig küzdelem folyik.

A diszkrimináció tilalmának elve a közösségi jog alapja, amelyet szinte valamennyi nemzetközi emberi jogi egyezmény tartalmaz. Az egyenlő bánásmód elvének betartása mind az Európai Unió, mind a hazai társadalom elvárása.

Az egyenlőtlenségek felszámolása Magyarország számára is alapvető feladatot jelent. Az antidiszkriminációs szabályozást már az Alaptörvény is rögzíti, amely kimondja, hogy minden ember számára biztosítani kell az alapjogokat, bármely megkülönböztetés nélkül (XV. cikk (2)). Az alapjogok biztosításán túl az egyenlő bánásmód követelménye a diszkrimináció tilalmát szolgáló jogszabályok létezését követeli meg. A hazai jogrendben mindezt az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) szabályozza.

A diszkrimináció hátrányos megkülönböztetést jelent, olyan megkülönböztető bánásmódot (cselekedetet, tevékenységet, viselkedést, kijelentést és elmulasztott tettet), amely az érintett egyén vagy csoport esélyegyenlőségére hat. A diszkrimináció egy többnyire tudatos, kirekesztő cselekedet, amely az egyenlő bánásmód elvével ellentétes és esélyegyenlőtlenséget teremt. Az egyenlő bánásmód követelménye a hátrányos megkülönböztetéstől mentes élethez való jog garantálása, vagyis a kötelezettek tartózkodjanak az olyan magatartástól, amely egyes személyek vagy azok csoportjaival szemben, bizonyos tulajdonságaikkal összefüggésben, hátrányos megkülönböztetést eredményez/eredményezhet. A jogszabály 19 ún. „védett tulajdonságot” nevesít (pl. nem, életkor, nemzetiség, fogyatékoság, családi állapot, bőrszín...), amelyek a kedvezőtlenebb bánásmód alapjául szolgálhatnak, valamint nyitva hagyva a felsorolást, egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző alapján is érhet valakit hátrányos megkülönböztetés.

- Az Ebktv. felsorolja azokat a magatartásokat, amelyek megvalósítása esetében hátrányos megkülönböztetés valósul meg:
- közvetlen hátrányos megkülönböztetés,
- közvetett hátrányos megkülönböztetés,
- zaklatás,
- jogellenes elkülönítés (szegregáció),
- megtorlás (viktimizáció),
- az ezek bármelyikére adott utasítás.

Ezen magatartásokon kívül idevágó hátrányos megkülönböztetés valósulhat meg abban az esetben, ha a fogyatékosággal élő személyekkel kapcsolatban az érintettek elmulasztják az akadálymentesítési kötelezettségüket.

A törvényi szabályozás azonban nem garantálja az esélyegyenlőséget, hiszen a társadalmi és gazdasági különbségekből adódó hátrányokat nem szünteti, nem szüntetheti meg. Az esélyegyenlőségi politika a jogegyenlőségen túl tehet többet az élet különböző területein mindazért, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen, hogy mérséklődjenek a társadalmi különbségek például az oktatásban, a munkaerőpiacon vagy a szolgáltatások, közszolgáltatások igénybevételekor. Ahhoz, hogy mindezek a gyakorlatban is megvalósuljanak, előnyben részesítő intézkedésekre van szükség. Ezek egyrészt megerősítő, valamint esélykiegyenlítő intézkedések lehetnek.

Földes Nagyközség Önkormányzata minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a településen jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén. Lehetőséget teremt arra, hogy hazai vagy uniós pályázatokon történő részvétellel megteremtse és elősegítse a célcsoportok minden kiemelt területre vonatkozó esélyegyenlőségét.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Földes Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Földes Nagyközség Önkormányzata a HEP megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórumot a Képviselő-testület a 108/2013. (VI.26.) számú határozatával hozott létre és működtet.

A Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselője
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői
- roma nemzetiségi önkormányzat képviselője
- iskolai delegáltak

A HEP Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézmény képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott tematikus munkacsoportokon belül valósul meg.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a törvényi felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti, a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény által biztosított keretek között – önállóan mérlegelhet.

A HEP figyelembe veszi Földes Nagyközség Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

- 2/2020. (II.04.) önkormányzati rendelet a gyermekvédelem helyi rendszeréről.
 - a 7/2018. (III.29.) önkormányzati rendelet a lakások és helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének szabályairól
 - 13/2018. (VI.29.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról.
 - 11/2018. (VI.01.) önkormányzati rendelete a közösségi együttélés alapvető szabályairól.
- Az önkormányzat helyi szociálpolitikai kerekasztalt működtet.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait, igazodva a következő nemzeti szintű stratégiákhoz:

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi stratégiákkal, települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kerül megalkotásra a HEP, melyek a következők:

- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsának 16/2022. (XII.20.) számú határozatával elfogadott Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
- Földes Nagyközség Önkormányzatának Sportkonceptiója
- Földes Nagyközség Önkormányzat Gazdasági Ciklusprogram 2019-2024.
- A helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló 1/2019. (II.01.) önkormányzati rendelet
- Költségvetési rendeletek
- Intézményi esélyegyenlőségi programok és akciótervek
- Földes Nagyközség Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Tervéről szóló 13/2006.(IX.21.) önkormányzati rendelet

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Földes Nagyközség Önkormányzata a szociális alapellátási feladatokat (családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása) és a gyermekjóléti szolgáltatásokat integráltan a **Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és**

Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás tagjaként, a társulás által fenntartott közös intézmény útján látja el.

Földes település a Püspökladányi Járásban található, így a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésekor a **Járási Szintű Esélyteremtő Programterv Püspökladány Járás 2015 – 2020.** dokumentum megállapításait és rendelkezéseit is figyelembe vettük.

A térségi, társulási kapcsolódások mellett szem előtt tartandóak a Magyarország számára 2020-2023. között rendelkezésre álló források felhasználására létrehozott operatív programok, melyek a humánerőforrás és a társadalmi környezet javítását. (Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program - EFOP), környezet védelmét (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program - KEHOP) a foglalkoztatás arányának emelését, a munkavállalók képességeinek fejlesztését (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program - GINOP) a helyi társadalomra, környezetre irányuló fejlesztéseket (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program – TOP, TOP Plusz) segítik elő.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település és intézményei különböző szolgáltatásfejlesztésekre rendszeresen pályáznak, amelyekhez helyi adatgyűjtések történnek, azonban a település teljes helyzetképére vonatkozó kutatások nem valósultak meg, nem készültek.

A felhasznált statisztikai adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek, intézmények, civil szervezetek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre. A különböző forrásokból szerzett, ugyanazon területet érintő adatok több esetben eltérést mutatnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a településen élő álláskereső személyek közfoglalkoztatásba történő bevonását. Az utóbbi évtizedben, Földesen ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskeresők száma. Míg 2010-ben 433 fő, majd 2017. évben 123 fő regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2021. évben már csak 90 főt. A változás oka a munkalehetőségek bővülése, közfoglalkoztatás kiszélesítése és csak kisebb mértékben a munkaképes lakosság elvándorlása.

A Kormány legutóbb 2015. márciusában alakította át a szociális ellátórendszert, az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszűntek a központi lakhatási és adósságrendezési támogatások, a rendszeres szociális segélyt is sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt állóknak egyedüli esélyként maradt meg a közfoglalkoztatás, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez szeretnének jutni. Az álláskeresési járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik legnagyobb közfoglalkoztató és munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét az önkormányzat és intézményei biztosítják. Munkaerőpiaci szempontból a rendszerváltás piaczgazdasági átalakulásának egyik legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási lehetőségek beszűkülése miatt. A helyi roma népesség munkahelyi elhelyezkedésének kérdésében megoldást a közfoglalkoztatási programok 2013. évtől történő kiszélesítése jelentett. A településen élők körében az alacsony iskolázottság nem jelent akkora problémát, mint az ország más területein. Az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán keresztül igénybe vehető állami támogatásoknak köszönhetően az elmúlt években sor került olyan képzés szervezésére, ahol azon álláskeresők akik nem rendelkeztek alapfokú iskolai végzettséggel, megszerezhették a 8 általános iskolai végzettséget, illetve alapfokú kompetencia képzésen is részt vettek. A nyilvántartott álláskeresők közül a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek létszáma évről évre csökken köszönhetően a felzárkóztató képzéseknek.

A helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mint bevont fél részéről az esélyegyenlőségi program elkészítése során problémaként merült fel, hogy a helyi roma lakosság csak közfoglalkoztatási programok keretében van foglalkoztatva a településen. Problémaként fogalmazták meg azt is, hogy az intézményekben dolgozóknak hiányos a roma nemzetiségről szerzett ismeretei. Földes Nagyközség Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy a legszélesebb körben bevonja nem csak a roma nemzetiségű, hanem valamennyi perifériára szorult álláskeresőt a foglalkoztatási programjaiba.

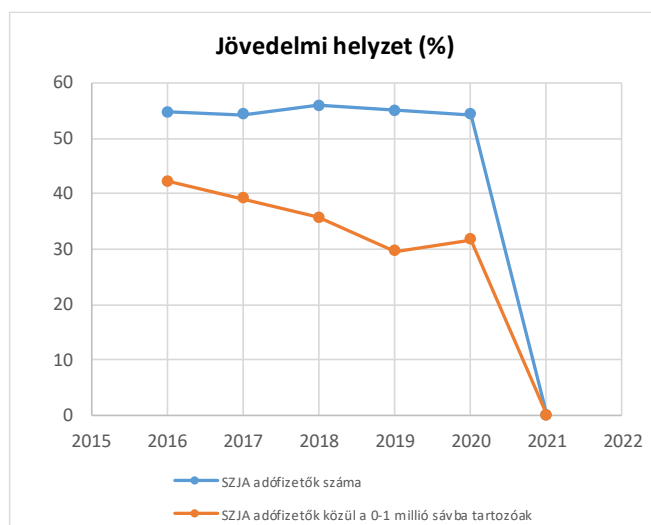
A bevont, kérdőívvel megkeresett helyi szervezetek és intézmények részéről ugyanakkor a témával kapcsolatban megfogalmazódott, hogy a munkanélküliség következtében kialakuló szegénység okozta hátrányok leküzdésében nagy szerepet kell, hogy kapjon a munkára nevelés. Törekedni kell a munkavállalási szándék igényének a kialakítására, népszerűsíteni kell a munkára nevelő programokat már kisgyermekkorától.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Földes település lakosságának jövedelmi és vagyoni helyzetéről ad információt az alábbi 3.1. számú táblázat, mely 2016 - 2020 időszakra vonatkozóan tartalmazza a személyi jövedelemadó fizetők számát, valamint az adófizetők közül az 1 millió forintos jövedelemsávba tartozók arányát az állandó népesség %-ában.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában	az állandó népesség %-ában
2016	54,65	42,19
2017	54,22	39,15
2018	55,87	35,69
2019	55,02	29,64
2020	54,23	31,64
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az adatok 2020. évig állnak rendelkezésünkre, de így is jól látható, hogy míg az adófizetők számában

nagy mozgás nem volt, addig az állandó népesség %-ában meghatározott jövedelmi helyzet javult, mivel csökkent az adófizetők körében az alacsony jövedelműek száma. Az önkormányzat saját adatgyűjtése is alátámasztja a tényt, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján a magánszemélyek adó-hátralékának összege csökkent a vizsgált időszakban.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

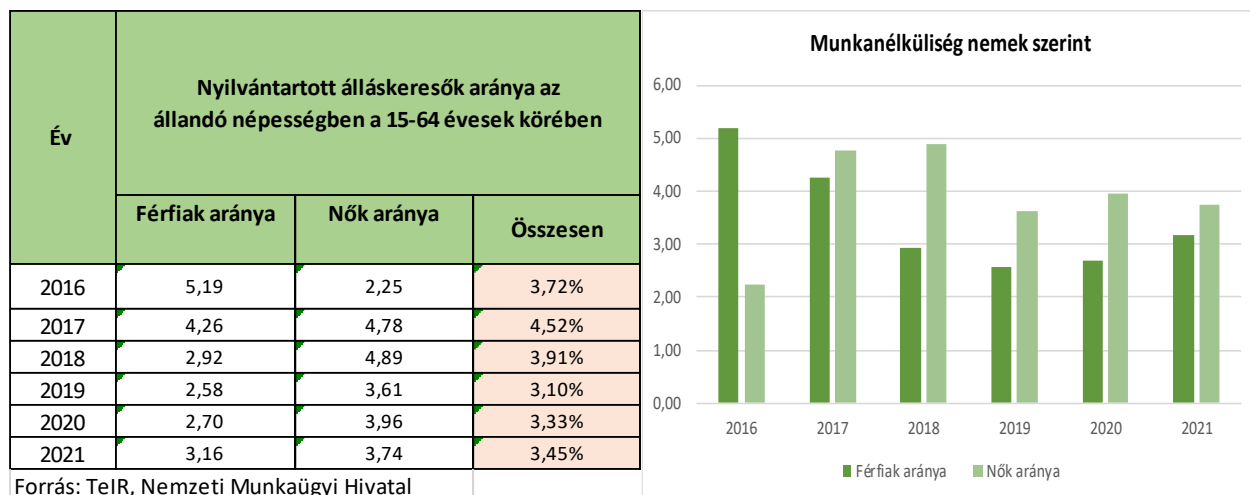
- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A táblázatokban szereplő adatok segítségével a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni.

- foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Földesen is az egyik legjelentősebb szociális kérdés a munkanélküliség és azon belül a tartós munkanélküliség. A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság és az adott évben nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti százalékos arányát. Látható, hogy az aktív lakossághoz képest a munkanélküliek száma 2016-tól kisebb csökkenést, majd stagnálást mutatott, nemek szerinti bontásban hasonló tendencia mutatkozik meg. 2020-ban azonban ez a javulás megtorpant, vélhetően a járványhelyzet okozta nehézségek miatt minimálisan nőtt az álláskeresők száma. Korcsoportonkénti bontásban vizsgálva az adatokat megállapítható, hogy a nők és férfiak közötti megoszlás a 2021. évre kiegyenlítődött.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

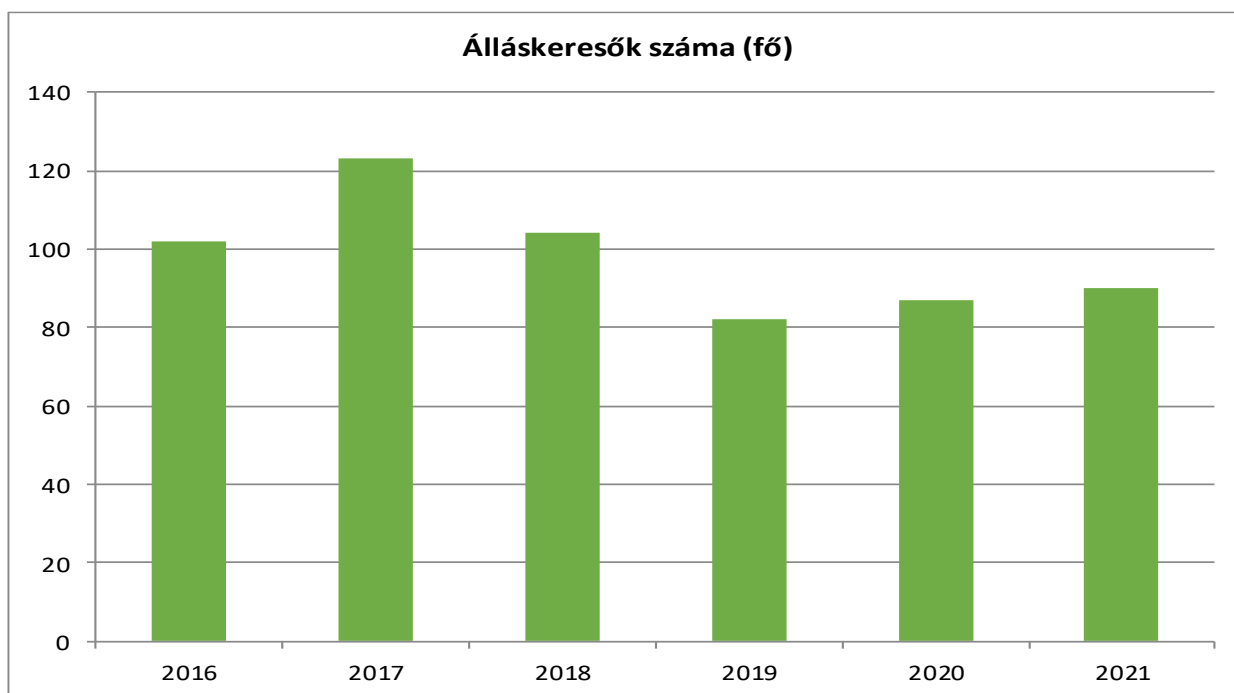

Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, a 3.2.2. számú táblázatból és hozzá tartozó diagrammokból jól látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban bár az álláskeresők száma 2016 évben még 102 fő volt ez a szám 2021 évre 90 főre csökkent. A korcsoportonkénti megoszlás adataiból jól kitűnik, hogy a 21-30 év közötti korosztály elhelyezkedésének esélyei jelentősen javultak és közöttük jelentősen csökkent az álláskeresők száma, míg a 61 évesek, vagy feletti lakosság arányának tükrében duplájára növekedett. Ennek oka lehet a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emelése, valamint a karkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

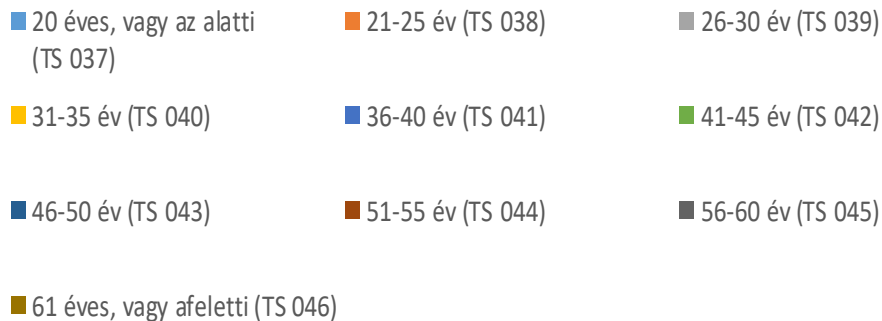
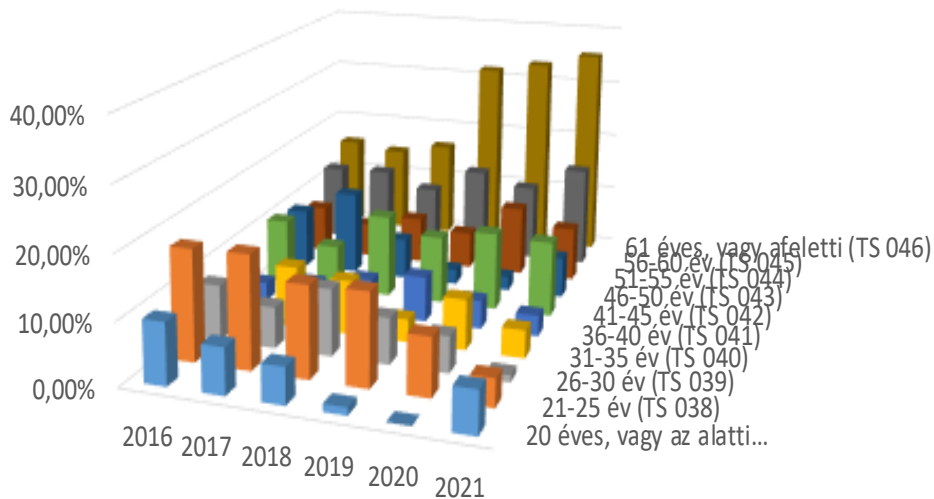
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	102	123	104	82	87	90
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	10,00	9,00	6,00	1,00	0,00	6,00
	%	9,80%	7,32%	5,77%	1,22%	0,00%	6,67%
21-25 év (TS 038)	Fő	18,00	22,00	15,00	12,00	8,00	4,00
	%	17,65%	17,89%	14,42%	14,63%	9,20%	4,44%
26-30 év (TS 039)	Fő	9,00	8,00	11,00	6,00	5,00	1,00
	%	8,82%	6,50%	10,58%	7,32%	5,75%	1,11%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	12,00	9,00	3,00	7,00	4,00
	%	3,92%	9,76%	8,65%	3,66%	8,05%	4,44%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	5,00	6,00	6,00	4,00	3,00
	%	2,94%	4,07%	5,77%	7,32%	4,60%	3,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	11,00	9,00	14,00	9,00	11,00	11,00
	%	10,78%	7,32%	13,46%	10,98%	12,64%	12,22%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	17,00	7,00	2,00	2,00	6,00
	%	9,80%	13,82%	6,73%	2,44%	2,30%	6,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	8,00	7,00	8,00	5,00	10,00	8,00
	%	7,84%	5,69%	7,69%	6,10%	11,49%	8,89%
56-60 év (TS 045)	Fő	13,00	16,00	11,00	12,00	11,00	15,00
	%	12,75%	13,01%	10,58%	14,63%	12,64%	16,67%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	16,00	18,00	17,00	26,00	29,00	32,00
	%	15,69%	14,63%	16,35%	31,71%	33,33%	35,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

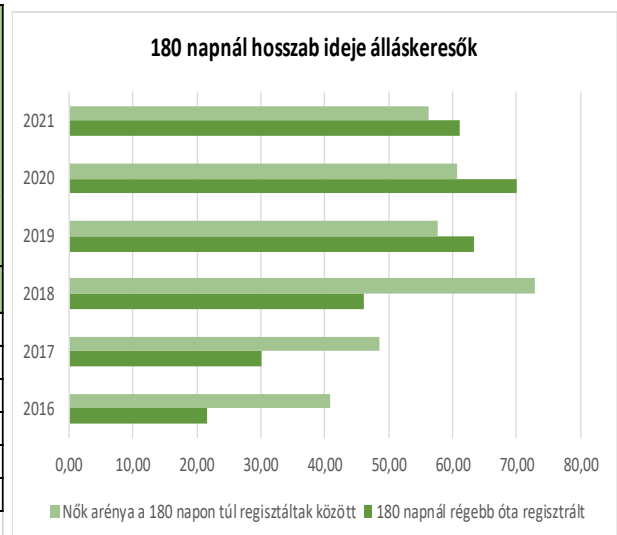

A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy bár a regisztrált munkanélküliek aránya csökkent a településen, továbbra is problémát okoz az állásnéküliek visszakерülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése arra utal, hogy elhelyezkedésüket valamilyen tartós munkapiaci hátrány okozza. Ilyen lehet az idősebb életkor, az alacsony iskolai végzettség, a szakmában szerzett gyakorlat vagy akár a képesség az új ismeretek megszerzésére.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	21,57	40,91
2017	30,08	48,65
2018	46,15	72,92
2019	63,41	57,69
2020	70,11	60,66
2021	61,11	56,36

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

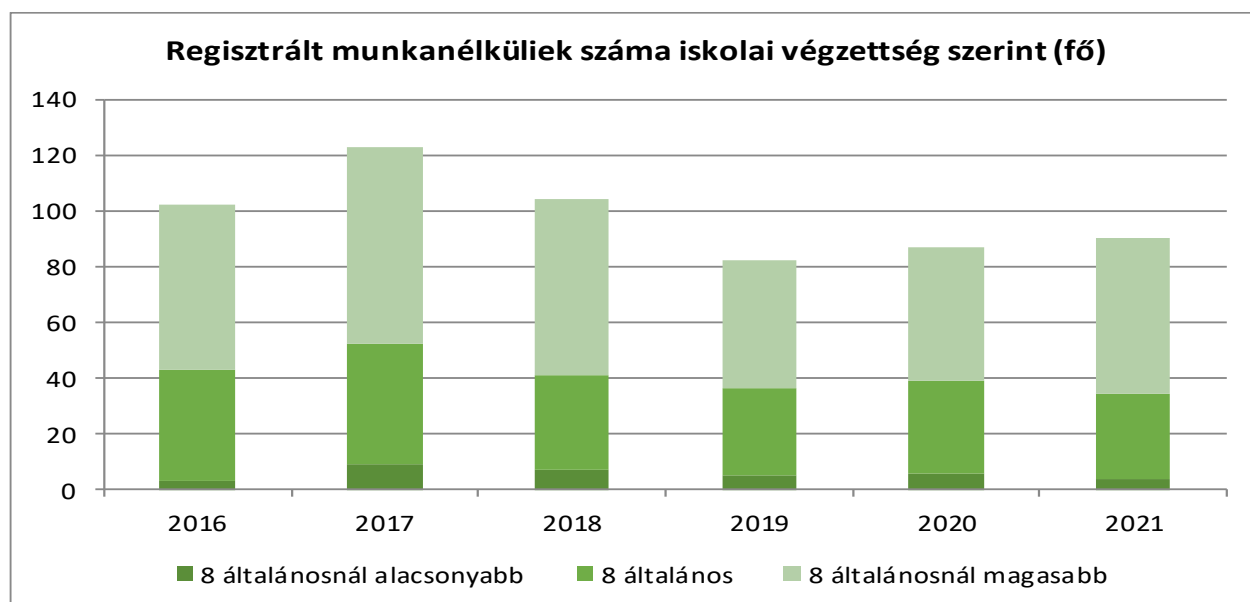
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	102	3	2,94%	40	39,22%	59	57,84%
2017	123	9	7,32%	43	34,96%	71	57,72%
2018	104	7	6,73%	34	32,69%	63	60,58%
2019	82	5	6,10%	31	37,80%	46	56,10%
2020	87	6	6,90%	33	37,93%	48	55,17%
2021	90	4	4,44%	30	33,33%	56	62,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Földesen az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma, aránya nem mutat nagy változást. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya viszont mutat némi javulást. Középfokú végzettség hiányában a szakképesítések többsége nem szerezhető meg, így ezeknek a lakosoknak a többsége a munkaerő-piac olyan területein tud csak elhelyezkedni, ahol semmilyen speciális szaktudásra nincs szükség.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás elsősorban azokat juttatja munkajövedelemhez, akik szociális ellátásban, azon belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek. Ezeknek a személyeknek hosszabb ideje nincs lehetőségük egyéb munkaviszony létesítésére munkalehetőség hiánya, esetleg alacsony iskolai végzettségük miatt, vagy azért, mert már kiestek a munkagyakorlatból. A közfoglalkoztatás keretében végzett munka olyan tevékenységekre irányul, amely javítja többek között a települések szociális, egészség megőrzési, nevelési, kulturális, közrend, közlekedésének helyzetét, közösségi tereinek használhatóságát, illetve a települések gazdasági, foglalkoztatási helyzetét. A közfoglalkoztatás társadalombiztosítási ellátást, nyugdíjra és álláskeresői ellátásra való jogosultságot biztosít, valamint segíti az elsődleges munkaerőpiacra történő be-, illetve visszajutást.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak. Az említett törvény taxatívén felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató.

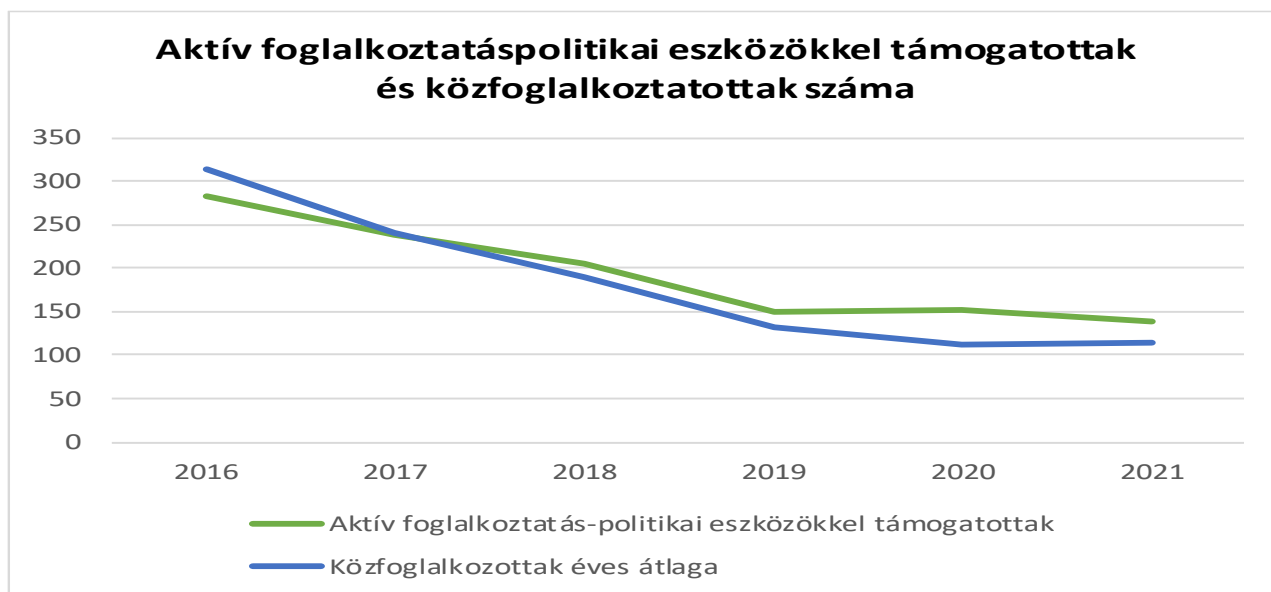
A közfoglalkoztatás típusai:

- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek, továbbá olyan álláskereső esetében, akiknek legalább negyven százalékos mértékű egészségkárosodását a rehabilitációs szakértői szerv megállapította, vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül, napi 4-8 órás munkaidő,
- országos közfoglalkoztatási program: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő, a rehabilitációs ellátásban részesülő személyek, továbbá olyan álláskereső esetében, akiknek legalább negyven százalékos mértékű egészségkárosodását a rehabilitációs szakértői szerv megállapította, vagy vakok személyi járadékában vagy fogyatékosági támogatásban részesül, napi 4-8 órás munkaidő,
- mintaprogram: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 4-8 órás munkaidő.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma	Közfoglalkoztatottak száma
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	282	313
2017	238	240
2018	206	190
2019	149	133
2020	153	111
2021	138	114

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

2017 és 2022. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja továbbra is a kistérségi start mintaprogram volt. Földesen 2017-ben 5 területen – mezőgazdaság, belterületi közutak karbantartása, mezőgazdasági földutak karbantartása, bio – és megújuló energiafelhasználás, helyi sajátosságokra épülő programok (asztalos üzem, szövő-és varrőüzem, betonüzem, kosár – és seprűkészítő üzem) értékteremtő programot indított az önkormányzat. Az ezt követő évben folytatódott ezek a közfoglalkoztatási programok, valamint a helyi sajátosságokra épülő programban új elemként jelent meg a savanyító üzem programrész.

A 2019. évtől a korábban belterületi közutak karbantartása program, a mezőgazdasági földutak karbantartása program, valamint a bio – és megújuló energiafelhasználás programok „összeolvadásából” született meg a szociális jellegű program, melynek célja a korábbi programokéval azonos volt, azonban szűkült a tevékenységi területük.

A mezőgazdasági termelés 2021-ig több mint 17 hektár területen valósult meg (szántóföldi és fóliaházas termesztés), 2021. márciustól azonban a megművelt terület nagysága folyamatosan csökkentésre került, melynek oka, hogy egyre kevesebb közfoglalkoztatásba bevonható regisztrált álláskereső volt a nyilvántartásban. Ennek ellenére azonban stabil és sokszínű, változatos termelés folyik az önkormányzati tulajdonú fóliaházakban és a fóliaházak melletti konyhakertekben.

A helyi sajátosságokra épülő programban is több változás volt megfigyelhető egyik legjelentősebb, hogy a korábban közfoglalkoztatás keretében működő Asztalos üzem kilépett 3 fő állandó foglalkoztatottal az elsődleges munkaerő piacra. Ezzel megvalósult a közfoglalkoztatási programok legfontosabb célja, hogy visszavezesse a munkanélkülieket az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatási programokban résztvevők száma és összetétele évről évre változik és elmondhatjuk, hogy a megfelelő tapasztalatot szerzett munkavállalók szép számmal kerülnek vissza az elsődleges munkaerő piacra.

A foglalkoztatás mutatója lehet a munkahelyek, vállalkozások száma. A településen az elmúlt években elég változatos képet mutat a helyi vállalkozások, kereskedelmi egységek számának alakulása. Az elmúlt 5 évben minimálisan, de nőtt a kiskereskedelmi üzletek száma, a vendéglátóhelyek száma csökkent, vállalkozások alakultak. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya „Álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő” támogatással segíti az álláskeresőt.

A helyi vállalkozások az aktív korú népesség csak egy részét képesek foglalkoztatni, ezért a munkahelykeresés és munkavállalás során fontos a vonzáskörzetekben lévő munkahelyek elérhetősége. Földes a Püspökladányi Járás harmadik legnagyobb települése, viszonylag nagy az átmenő forgalom a településen, a tömegközlekedés rendszere összekapcsolja a települést a környező nagyvárosokkal. A megyeszékhely településről Debrecenből és más komolyabb feldolgozóiparral rendelkező településekről is, mint pl. Nádudvarról nagyobb foglalkoztató cégek több települést érintő, műszakos munkarendhez igazodó saját buszjáratokat is szerveznek a munkavállalóknak.

Pontos kimutatással nem rendelkezik az önkormányzat arról, hogy hányan ingáznak a településről munkavállalás céljából és milyen távolságra.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat tájékoztatója alapján az alábbi szolgáltatásokat biztosítja a munkáltatóknak és a munkavállalóknak.

A munkaadók által igénybe vehető támogatások: utazási támogatás a munkába járás biztosításához, munkahelymegtartó bértámogatás, munkahelyvédelmi akcióprogram, bérgarancia támogatás, munkahelyteremtő bértámogatás, a csoportos létszámleépítés elkerülését vagy enyhítését célzó bértámogatás.

A fiatal pályakezdők és a hátrányos helyzetben lévő álláskereső foglalkoztatását segítő Európai Unió támogatások: VEKOP (Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program), GINOP (Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program), nyári diákmunka.

A munkavállalók által igénybe vehető támogatások: Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás, Utazási támogatás a munkába járáshoz, Képzési támogatás, Lakhatási támogatás, Közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatása.

A világjárvány, majd az orosz-ukrán háború következtében kialakuló gazdasági helyzet miatt a fent említett programok nagy része jelenleg felfüggesztésre került.

Az önkormányzat által igénybe vett támogatott foglalkoztatások:

2018: Nyári diákmunka (39 fő)

2019. Nyári diákmunka (40 fő)

2020. Nyári diákmunka (31 fő)

Munkahelyteremtő bértámogatás (2 fő)

2021. Nyári diákmunka (15 fő)

Vállalkozások munkaerő támogatása (1 fő)

EFOP-1.1.1-15-2015-00001 – Megváltozott munkaképességű emberek támogatása (1 fő)

2022. Nyári diákmunka (13 fő)

A helyi vállalkozások álláshirdetéseit nyomon követve folyamatosan munkaerőgondokkal küzdenek. Kevés a szakmunkás, a képzett szakember, a fiatal utánpótlás. Megoldásban a fiatalok számára a mentorálás, a betanítás, a képzéshez segítség a jellemző.

A 3.2.6. számú táblázat adatai alapján, a nyilvántartott álláskereső számának csökkenésével a pályakezdő álláskereső száma is arányosan csökkent.

GINOP-6.1.1-15. „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt keretében támogatásban részesülhettek a kevésbé fejlett régiókban tankötelezettségüket teljesített, elsősorban alacsony iskolai végzettségű munkavállalási korú felnőtt személyek, akik közfoglalkoztatási jogviszonyban vagy munkaviszonyban állnak.

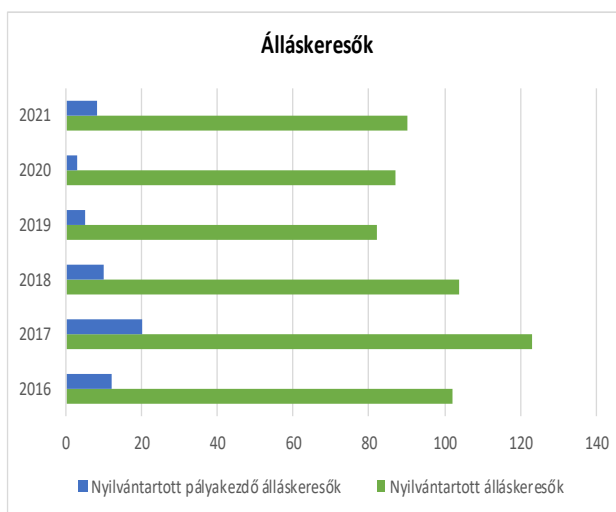
A program keretében az alábbi képzéshez kapcsolódó támogatások nyújthatók:

- a képzési költség és vizsgadíj,
- bizonyítványmásolat kiváltásának költsége,

- egészségügyi alkalmasságának vizsgálata és egyéb a képzéssel összefüggésben előírt, a képzés elvégzéséhez szükséges speciális vizsgálat és kapcsolódó védőoltás igazolt költsége,
- a képzéséhez kapcsolódó (helyi/helyközi) utazási költségek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	Fő	Fő
2016	102	12
2017	123	20
2018	104	10
2019	82	5
2020	87	3
2021	90	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Földesen eredményesnek mondható az együttműködés a Polgármesteri Hivatal, az önkormányzati intézmények, a Püspökladányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, valamint a település civil szervezetei között. Lehetőségeikhez mérten valamennyien pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzések és foglalkoztatás bővítését.

Jelentős eredménynek mondható, hogy az önkormányzat 100 %-os tulajdonú gazdasági társaságában 2022 évben megvalósult egy értékteremtő közfoglalkoztatási program piaci alapokra való helyezése és ezzel új elsődleges munkaerőpiaci álláshelyek teremtése 3 fő részére.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmaznak többek között a roma lakosságot. A környező nagyvárosok cégei EU-s projekteknek köszönhetően a célcsoport bevonásával elsősorban betanított munkásként alkalmaznak a roma lakosságot. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy a helyi roma lakosok is jelen vannak a foglalkoztatottjai között közfoglalkoztatotti és közalkalmazotti státuszban egyaránt. Az állandó foglalkoztatási lehetőséget a képzettség hiánya nagymértékben befolyásolja.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény összesen húszféle közvetlen hátrányos megkülönböztetést eredményezhető tulajdonságot sorol fel, például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás. A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport.

A foglalkoztatási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkoztatási diszkrimináció mértéke és a munkaerőpiaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkoztatási diszkrimináció járul hozzá.³

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés. A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A településen minden jelentősebb internetszolgáltató működik. Jelentős fejlesztés volt 2020 és 2021 évben a Telekom hálózatfejlesztése, mellyel a település egész területén elérhetővé vált az internet és minden telekommunikáció optikai vezetéken való szélessávú elérése. A település teljes belterületén elérhető a kábeltelevíziós hálózat.

Magyarország kormánya által 2015 végén – az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció, az InternetKon eredményei alapján – elindított, a digitális ökoszisztéma egészét érintő Digitális Jólét Program (DJP) célja, hogy Magyarország minden polgára és vállalkozása a digitalizáció nyertesei közé kerülhessen.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető támogatásokat.

A törvénymódosítás értelmében 2015. január 1-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került. Földes Nagyközség Önkormányzata által hozott rendeletek esetében az 5/2015. (II.27.) számú önkormányzati rendelete helyett a 13/2018.(VI.29.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról lépett életbe.

³ http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

1.§ (1) A rendelet célja, hogy meghatározza a helyi önkormányzat által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátás iránti kérelem benyújtásának módját, egyéb eljárási szabályokat, továbbá a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit.⁴

Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól, és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelemkompenzáló támogatás, így a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátástípus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást helyettesítő támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben maradt az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az önkormányzatoknál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ide tartoznak a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási célra vagy más címen kifizetett segélyek.

Települési létfenntartási támogatás

A létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küszködő családok és személyek részére állapítható meg. Jogosultsági feltételként van megállapítva a rendkívüli helyzeten túl a jövedelmi korlát, mely szerint az jogosult igényelni, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át nem haladja meg, egyedülálló esetében a 230 %-át nem haladja meg valamint a család tagjainak nincs vagyona. A támogatás időtartama 1-3 hónapos lehet valamint az összege alkalmanként minimum 5.000.- és maximum 50.000.- ft lehet.

Települési lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartással összefüggő rendszeres kiadásokhoz nyújtott támogatásban 2021. évben összesen 77/fő/hó/átlag szociálisan rászoruló háztartás részesült támogatásban. A támogatásra az jogosult, akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át egyedülálló esetében a 170 %-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A támogatás, mint rendszeres települési támogatás formájában nyújtható, havi rendszerességgel maximum 6 hónapos időtartamra. A támogatás maximális havi összege 2.000.- Ft lehet, melyet a közüzemi szolgáltató részére utal az önkormányzat.

Települési temetési támogatás

A település képviselő-testülete a rendeletében meghatározottak szerint egyszeri 30.000.- Ft összegű támogatásban részesíti azt a kérelmezőt, aki elhunyt hozzátartozója temetéséről gondoskodik és családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 500 %-át nem haladja meg.

Települési gyógyszer-támogatás

⁴ Földes Nagyközség Önkormányzat 13/2018 (VI.29.) számú rendelete a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról

A települési gyógyszer-támogatás eseti támogatás, egy naptári évben maximum két alkalommal lehet megállapítani, maximális egyszeri támogatási összeg 15.000.- Ft lehet. A jogosultság feltétele, hogy a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedülálló esetében a 180 %-át és a család tagjai egyikének sincs vagyona és a kérelmező a kérelem benyújtásának időpontjában nem részesül közgyógyellátásban. Rendkívüli méltánylást érdemlő esetben kérelemre egy alkalommal abban az esetben is megállapítható, amennyiben a jövedelemhatárokat meghaladja az egy főre eső jövedelem, de nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 400 %-át. Ebben az esetben a támogatás egyszeri maximális összege 10.000.- Ft lehet.

Települési gyermeknevelési támogatás

Támogatást igényelni jogosult az a személy, akik létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe került a gyermekneveléshez kapcsolódó, alkalmanként jelentkező többlet kiadások miatt, és ezért anyagi segítségre szorul. A támogatás jogcíme lehet a gyermek iskoláztatásához, óvodáztatásához kapcsolódó támogatás, alkalmanként maximális összege 10.000.- Ft lehet, a jogosultsági feltétel az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 150 %-át. Évente egy alkalommal a Földesen lakóhellyel rendelkező gyermek után tanévkezdési támogatásra jogosult a kérelmező, amennyiben a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 500 %-át. A tanévkezdési támogatás egyszeri összege bölcsődei és óvodai jogviszony esetén 6.000.- Ft, iskolai és középiskolai jogviszony esetén 10.000.- Ft. Egyszeri, vissza nem térítendő, gyermekeként 20.000.- Ft összegű gyermeknevelési támogatásra jogosult az a kérelmező, akinek gyermeke születik vagy gyermeket fogad örökbe.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermekvédelmi rendszer részét képezi ugyan, bemutatását a koncepcióban mégis azért tartjuk indokoltnak, mert érzékeny indikátora az adott település jövedelmi viszonyainak. Megmutatja, hogy hány gyermek él olyan családban, ahol az egy főre jutó jövedelem egyedülálló esetében nem éri el a szociális vetítési alap összegének 180 %-át (51.300,- Ft), a gyermekvédelmi törvény által meghatározott esetekben, családban 165 %-át (47.025,- Ft).

A Földesen élő 0-18 éves gyermekek 14,5 %-a jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ez a szám korábbi években sokkal magasabb volt. A gyermeknevelés a szegénység egyik rizikófaktorának számít.

2022. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 96 fő közül hátrányos helyzetű 45 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 7 fő gyermek, amely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 46,8 %-át, illetve 7,3 %-át teszi ki.

Munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az 1991. évi IV. törvényt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása érdekében alkotta az Országgyűlés.

Az Ft-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőnek.

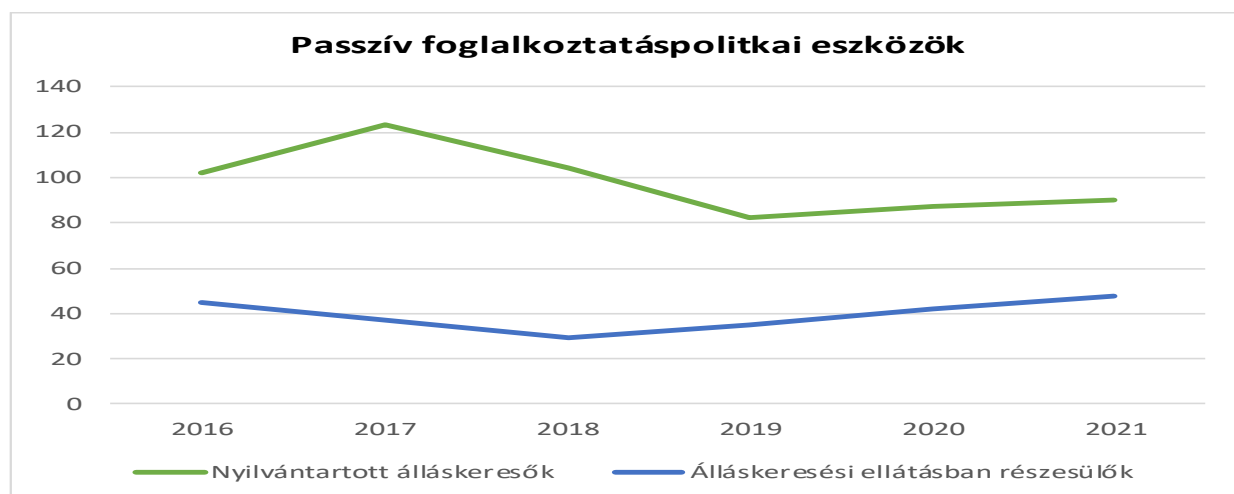
Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskereső száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	102	3,99%	45	44,12%
2017	123	4,89%	37	30,08%
2018	104	4,26%	29	27,88%
2019	82	3,39%	35	42,68%
2020	87	3,63%	42	48,28%
2021	90	3,71%	48	53,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

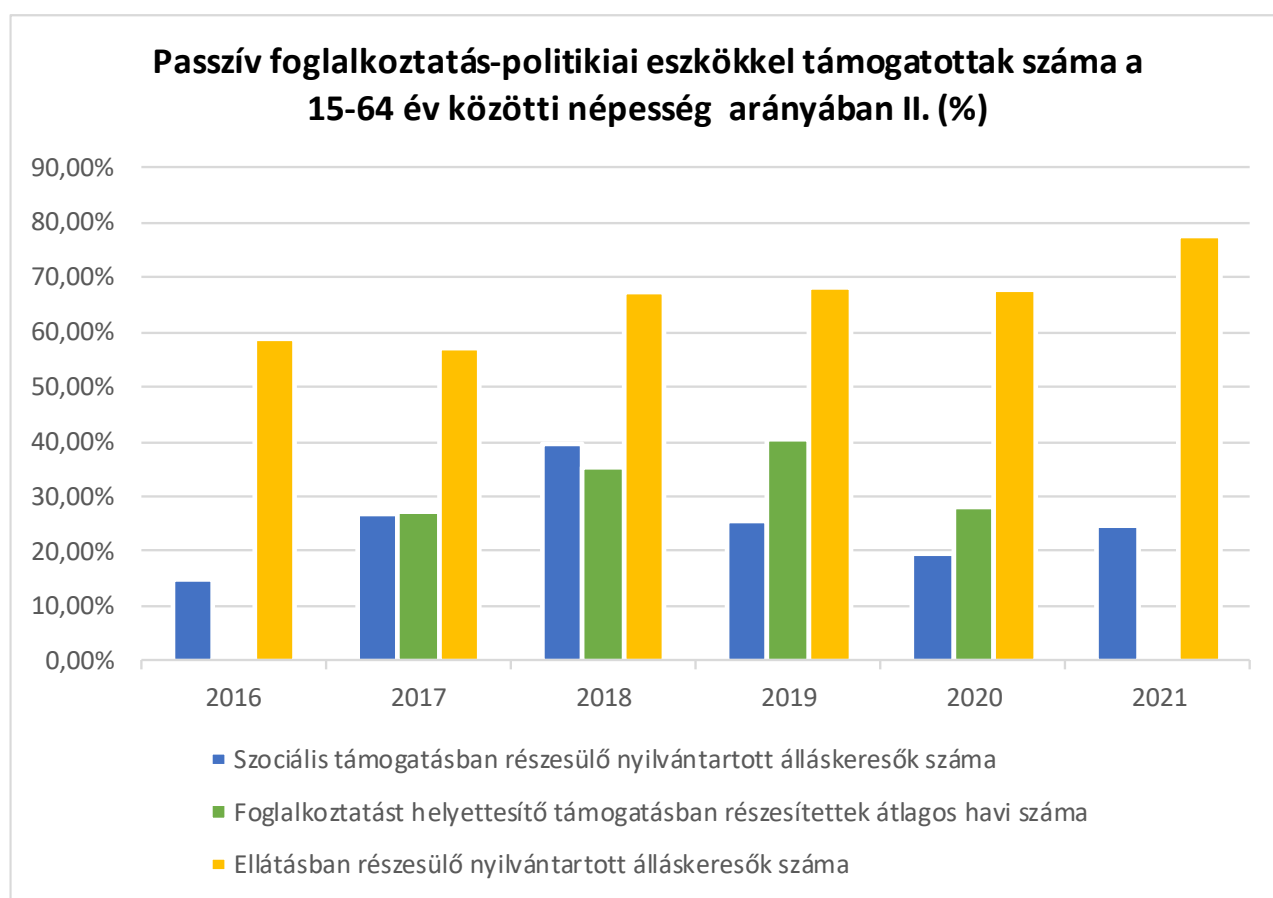

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy a településünkön a szociális és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás milyen mértékben van jelen.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	15	14,71%	n.a.	-	60	58,82%
2017	33	26,83%	34	27,24%	70	56,91%
2018	41	39,42%	37	35,15%	70	67,31%
2019	21	25,61%	33	40,62%	56	68,29%
2020	17	19,54%	24	27,95%	59	67,82%
2021	22	24,44%	n.a.	-	70	77,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3 számú táblázat szemlélteti a településen egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást igénybe vettek számát is, mely csökkenő tendenciát mutat. A táblázatban szereplő számok a tárgyév december 31-én támogatásban részesülők számát mutatják.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
	fő
2016	n.a.
2017	8
2018	6
2019	5
2020	4
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

Év	Átlagos havi résztvevők száma
2016	n.a.
2017	8
2018	6
2019	5
2020	4
2021	n.a.

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresőket, elsősorban FHT-ra jogosult személyeket foglalkoztathatják, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A területre tartozó ügyintézés, feladatellátást a Polgármesteri Hivatal Közfoglalkoztatási irodája biztosítja, a földes munkanélkülieket a Püspökladányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tartja nyilván.

Munkáltatók részére nyújtott támogatás

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 16. §-a, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996.(VII.16.) MÜM rendelet 11.§-a, az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet szabályozza a foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás nyújtásának feltételeit. Arról nincsenek információink, hogy a helyi munkáltatók milyen számban vettek igénybe ilyen jellegű támogatást.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakások száma Földesen 1718 db

- egyszobás lakások aránya 7,2%
- kétszobás lakások aránya (a másfél szobásokkal együtt) 45,3%
- háromszobás lakások aránya (a két és félszobásokkal együtt) 33,5%
- négy és több szobás lakások aránya (a három és félszobásokkal együtt) 13,5%

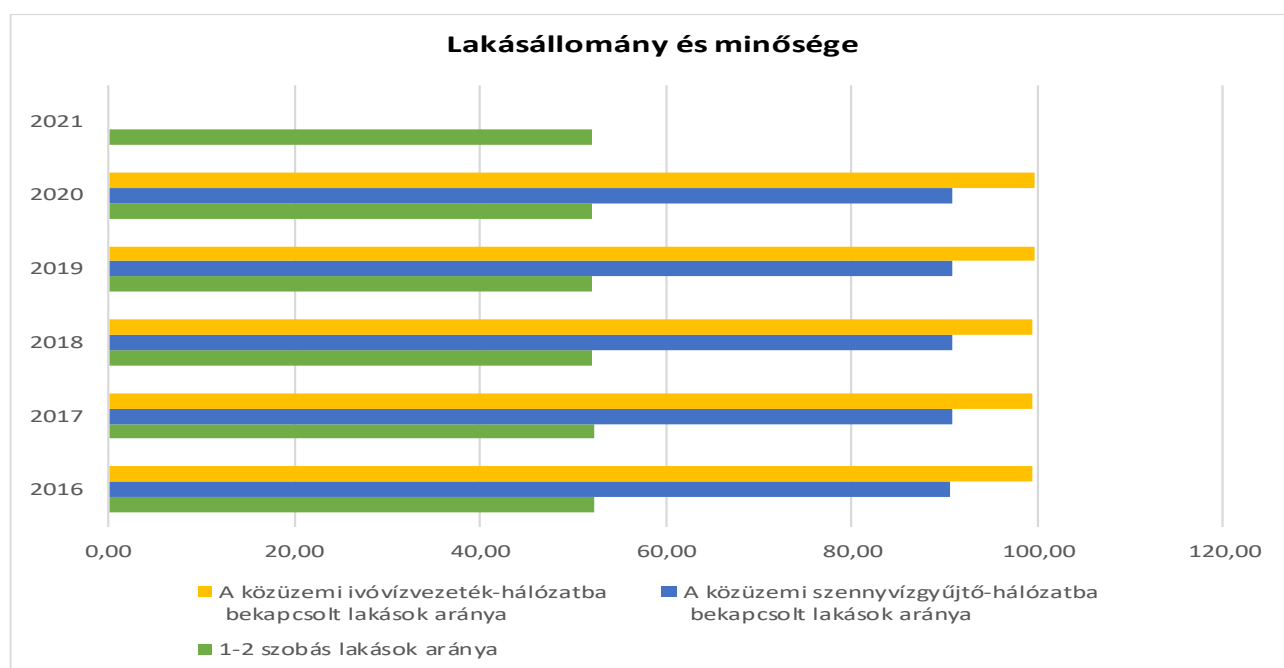
A lakásépítések utolsó nagyobb hulláma 2013 és 2014 évben volt, amikor 2013-ban 4 db 2014-ben pedig 9 db lakóingatlan épült. Ezeket az éveket megelőzően és követően csak 1-1 db lakóépület épült a településen. A lakások megszűnése nem jellemző évente 1-2 db lakóingatlan szűnik meg avulás következtében. A település lakosságának 99 %-a belterületen él, a külterületen a

tanyasi életforma az általános. A lakáskörülményekre a családi házas építési forma jellemző. Az önkormányzati bérlakások száma 2022. december 31-én: 13 db.

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2016	1722	1	0,58	52,26	90,59	99,36
2017	1721	1	0,58	52,18	90,70	99,48
2018	1719	1	0,58	52,07	90,75	99,53
2019	1718	0	0,00	52,04	90,92	99,59
2020	1719	1	0,58	52,01	90,87	99,59
2021	1718	0	0,00	51,98	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen található lakások közműellátottsága szinte 100 %-os, közel minden ingatlanon be van vezetve a vezetékes folyóvíz és a szennyvíz szolgáltatás is a település egész területét lefedi.

a) bérlakás-állomány

A településen jellemzően 1990 előtt történt bérlakásépítés. Az állomány száma ezt követően minimálisan emelkedett. Ezek a lakások azóta is ezt a funkciót töltik be és az önkormányzat rendeletében foglalt feltételek szerint kerülnek bérbeadásra. Az eltelt évek alatt kizárólag ad-hoc jelleggel történtek felújítások ezeknél az épületeknél, a lakhatás minőségének biztosítása miatt időszerű néhány esetben sürgető lenne a felülvizsgálatuk, javításuk.

„2. § (1) Az önkormányzati lakásokat kérelem alapján, költségelví lakkbér alkalmazásával lehet bérbe adni, kivétel ez alól [\(2\) bekezdés d\) pont](#).

(2) Az önkormányzati lakások elsősorban

- a) az önkormányzat és az önkormányzat közigazgatási területén működő költségvetési szerveknél foglalkoztatott közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban, munkaviszonyban foglalkoztatott személy számára, szakember elhelyezés céljából,
- b) lakásvásárlás, lakásépítés, lakásfelújítás miatt átmeneti elhelyezést kérő családok számára,
- c) más jogszabályokban előírt elhelyezési kötelezettség teljesítése céljából, továbbá
- d) „Egy életen át Földesen” elnevezésű EFOP-1.2.11-16-2017-00005 azonosító szám alatti projekt keretében biztosított lakhatási támogatás útján adható bérbe.

(3) A [\(2\) bekezdés](#)ben foglaltakon túl egyéb személynek akkor adható bérbe lakás, ha az önkormányzatnak van tartósan üresen álló lakása.”⁵

Az “Esély Otthon” projekt keretében 6 bérlakás felújítására került sor 2018 és 2019 évben. Az Esély Otthon program a 35 éven aluli fiatalok helyben/itthon maradását támogatja lakhatásuk biztosításával.

Földes Nagyközség Önkormányzata 2018. évtől nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a lakhatás feltételeinek megteremtésével, illetve javításával a fiatalokat, a családokat a településen tartsa.

Földesen nincs pontos adat arra vonatkozóan, hogy a település összes lakásállománya viszonylatában mennyi az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma. Betudható ez annak is, hogy nincs meghatározva ennek szempontrendszere. A lakhatatlanná nyilvánítás ma a Járási Hivatal feladata és építhetőségi alátámasztható tények kell, hogy indokolják.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat nem rendelkezik jelenleg szociális alapon bérbeadható lakás állománnyal. Az elmúlt években viszont érkezett az önkormányzathoz ilyen típusú kérelem, amiben szociális helyzetükre hivatkozva kérték helybeliek a bérlakás biztosítását. A beérkezett kérelmek alapján megállapítható, hogy komfort nélküli lakásokra is igény lenne, azok alacsony bérleti költségei miatt.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen nem jellemző a nem lakáscélú ingatlanokban történő lakhatás. Az önkormányzatnak van egy olyan bérlakása, amelynek a melléképületét is ideiglenesen használatba vontak (Haladás u. 2.).

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A rendelkezésre álló adatok és ismeretek a településen hajléktalan személy nincs. A lakcímről kijelentkezettek, otthonukat elvesztőket a rokoni kapcsolatok, természetes támasz kapcsolatokon keresztül, a szociális háló segíti és problémájuk megoldott. Időszakosan, a téli hónapokban jelentkeznek az elégtelen lakhatási körülmények miatt ilyen jellegű probléma.

⁵ Földes Nagyközség Önkormányzat Képviselő-Testületének 7/2018 (III.29.) számú rendelete az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól

e) lakhatást segítő támogatások

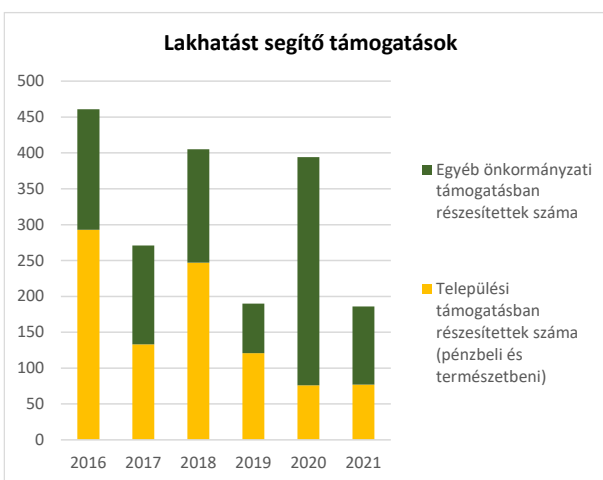
A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás természetbeni ellátásként folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása. A 3.4.3. számú táblázat adataiból kiderül évente hány fő részesült a helyi rendeletben szabályozott települési lakásfenntartási támogatásban mint természetbeni támogatásban valamint egyéb önkormányzati támogatások oszlopban a Belügyminisztérium által meghirdetett pályázati keretből szociális tüzelőtámogatásban részesültek számáról kapunk információt.

A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2016	293	168
2017	133	138
2018	247	158
2019	121	69
2020	76	318
2021	77	109

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy többgyermekes családok esetében. A lakosság eladósodását mutatja a hivatalhoz érkezett Végrehajtó Iroda által küldött árverési hirdetmények száma is, 2022. évben 3 db ilyen hirdetmény érkezett, mely családos és egyedül álló háztartások lakóingatlanjaira vonatkozott. Érkezett továbbá a hivatalhoz Végrehajtó Irodától és egyéb behajtó cégtől végrehajtás bejegyzéséről szóló tájékoztató is 12 db. (egyéb hivatalos adat kiadására nincs módjuk).

Pontos adat nem áll rendelkezésre, de jelentős azon lakások száma, amelyek a devizahitel károsultak tulajdonából a Magyar Nemzeti Vagyonkezelőhöz kerültek. Az állami programnak köszönhetően a jogosult devizahitel károsultak előbb bérelhették, majd kedvezményes hitel igénybe vételével vissza is vásárolhatták saját ingatlanjaikat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település - mezőgazdasági jellegéből adódóan vonzáskörzetében – külterületen néhány tanya ingatlan található, amelyek jellemzően magántulajdonban állnak. A tanya ingatlanok teljes közművel nem rendelkeznek. A tanyák többségét gazdasági céllal hasznosítják, a rendelkezésre álló adataink alapján egy tanya lakóingatlanként életvitelszerűen lakott.

A tanyák megközelítése szórványosan megoldott. A település külterületein találhatóak zártkertek, gyümölcsösök, melyek többnyire magántulajdonban állnak és gazdasági vagy önfenntartó céllal művelnek is. A külterületi utak állapotukat tekintve folyamatos karbantartást igényelnek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

2011-ben végzett Gyerekszegénység Elleni Programiroda kutatása szerint a hazai népesség mintegy 3 %, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

A lakhatási helyzetkép feltárásához szükséges a következő fogalmak meghatározása:

Belterület: a település zárt beépített része,

Külterület: a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

Szegregátumnak: nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-64 éves korosztály) belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot.

Az említett fogalmak ismeretében kijelenthetjük, hogy Földesen nincsenek sem szegregátumok, sem szegregált lakóterületek. Viszont a lakhatási körülményeket globálisan tekintve megállapíthatjuk, hogy a település egyéb környezeti jellemzőjeként említett úthálózat állapota döntő többségben javításra, fejlesztésre szorul. A településen több utca nem rendelkezik útalappal, így az ott lakók kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén korlátozva vannak közlekedésükben és a közszolgáltatásokhoz való akadálytalan hozzáférésükben.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői): Földes településen nincs szegregált lakóterület/telep.
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya: Földes településen nincs szegregált lakóterület/telep.
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai: Földes településen nincs szegregált lakóterület/telep.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Földes Nagyközség Önkormányzata az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó központi ügyeleti ellátásról,
- d) a területi és iskolavédőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy:

153. § (1) A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

- a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a 73.§ (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat (falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény).

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A Földes Nagyközség Önkormányzata a szociális alapellátási feladatokat (családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása) és a gyermekjóléti szolgáltatásokat integráltan a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás tagjaként, a társulás által fenntartott közös intézmény útján látja el.

A Földesi Református Egyházközség fenntartásában működik a Földesi Református Egyházközség Házi Segítségnyújtó Szolgálata, amely szintén házi segítségnyújtási feladatokat lát el.

Az önkormányzat fenntartásában működik Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ néven a támogató szolgáltatás, mint szociális alapszolgáltatás.

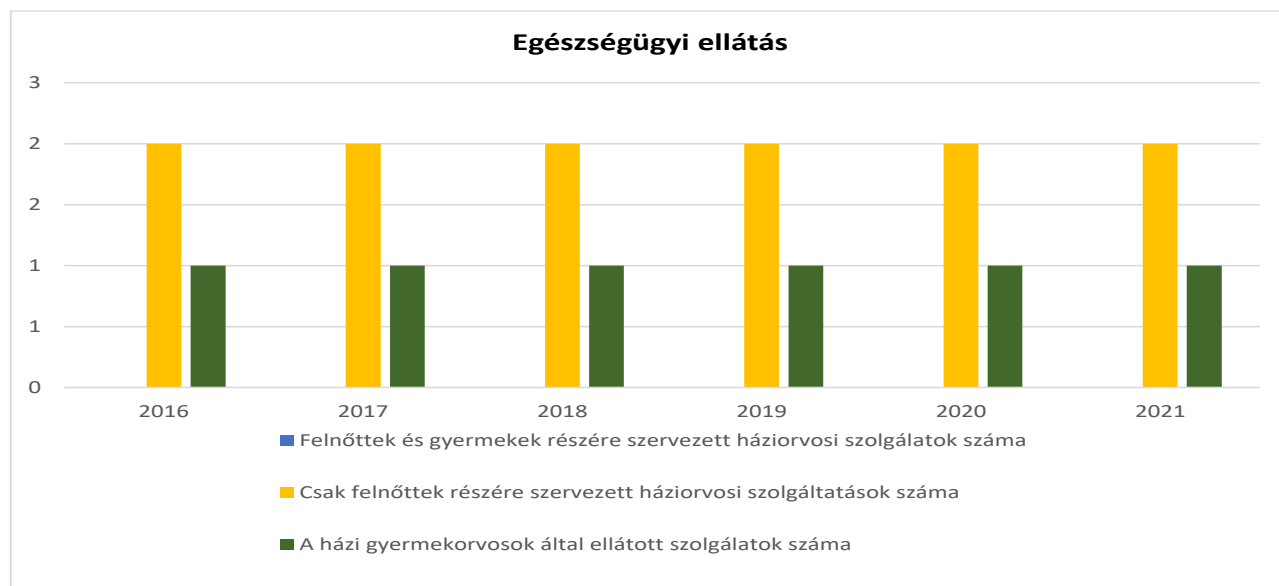
A földesiek a járóbeteg szakrendeléseket Berettyóújfaluban a Gróf Tisza István Kórház szakrendelőjében és Püspökladányban a Püspökladányi Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kft. Rendelőintézetében a fekvőbeteg ellátást pedig a berettyóújfalui Gróf Tisza István Kórházban vehetik igénybe.

Földes Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alapellátásban résztvevő orvosokkal megkötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz a hozzáférést.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	2	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	2	1	1	176	102,46
2018	0	2	1	1	165	94,28
2019	0	2	1	1	171	57,91
2020	0	2	1	1	143	49,08
2021	0	2	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátásban 2 háziorvos, 1 házi gyermekorvos, 2 védőnő, illetve 1 fogorvos dolgozik, aki az iskolafogászatot is ellátja. Az 1. számú háziorvosi körzethez 1997 fő, a 2. számú háziorvosi körzethez 1442 fő, a házi gyermekorvoshoz 599 fő, egy védőnőre 281 gyermek jut. A védőnői szolgálatot az önkormányzat saját fenntartásban szakképzett védőnők közalkalmazotti jogviszonyban történő foglalkoztatással biztosítja. Az átlagos betegforgalom nagysága havi bontásban a háziorvosoknál 156 fő/hó/praxis, a házi gyermekorvosnál 170 fő/hó, fogorvosnál 90 fő/hó.

A településen ügyeleti ellátást az Országos Mentőszolgálat biztosít. Egy gyógyszertár működik. Az egészségügyi szakellátások közül az üzemorvosi ellátás magánrendelés keretében folyamatosan elérhető, míg a allergológiai szakrendelés helyi igényeknek megfelelően havonta kéthavonta egyszer.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknél, hadigondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között a magas vérnyomás, a keringési zavar okozta szívbetegségek állnak az első helyen, ezt követik a mozgásszervi betegségek. Magas arányt képvisel a kor specifikus cukorbetegség, és a különböző légúti megbetegedések is.

Fontos, hogy a nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszik a védőnői szolgálat prevenció tevékenysége, illetve az is, hogy a 7. osztályos lány tanulók ingyenes HPV védőoltásban részesülhetnek.

A háziorvosok is jelentős prevenció munkát végeznek, a településen egyre nagyobb igény mutatkozik a megelőző tevékenységek (információs előadások, szűrővizsgálatok, tanácsadások) iránt. Többek között hipertóniaszűrésre, az anyagcsere betegségek feltérképezésére, az egészségre ártalmas rizikófaktorokra (dohányzás, alkohol...) való felhívás terjesztésére, különböző életmód tanácsadásokra.

A prevenció munkában jelentős szerepe van az intézmények mellett a civil szervezeteknek és a különböző területekre benyújtott nyertes pályázataiknak. A kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára a településen helyben nem biztosított, egészségügyi szűrések közül a vérvétel biztosított térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a háziorvosi körzetek rendelőiben. A rendszeres szűrések körébe tartozó nőgyógyászati vizsgálatok köre (mammográfia, UH,) Debrecenben és Berettyóújfaluban biztosított.

Az önkormányzat és fenntartott intézményei, korlátozott anyagi lehetőségeik miatt többnyire pályázatok keretében valósítanak meg prevenció programokat.

Az iskola egészségügyi tevékenység keretén belül a gyermekeknél, tanulóknál egészségügyi szűrővizsgálatok, tisztasági vizsgálatok, fejtetvességi vizsgálatok, szomatikus fejlettségi vizsgálatok, fogászati vizsgálatok és beavatkozások, csoportos egészségnevelés és egyéni mentális gondozás történik.

A Kállai László Óvoda Földes az I. védőnői körzet részeként, míg a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a II. védőnői körzet részeként működik.

A gyermekek 2021-ben is több alkalommal vettek részt az iskola és óvoda által szervezett egészségnapokon, részt vettek osztályfőnöki órákon, egészséges táplálkozásról tartottak egészség órákat. Szűrővizsgálatokhoz kapcsolódóan segítették a vizsgálatokra eljuttatni a problémás diákokat, szükség esetén a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat segítségét is kérték. Rendszeresen visszatérő fejtetvességi problémák esetén a rendszeres kontrollvizsgálatokkal, illetve a rászoruló családoknak irtószert beszerzésében segítettek. Az egészségügyi szűrővizsgálatok ugyanúgy az óvodákban is kötelezőek évente és meg is valósulnak a Kállai László Óvoda Földes intézményben: fogászati és érzékszervi szűrővizsgálatok, fejtetvesség vizsgált. Az óvoda különösen nagy hangsúlyt fektet az egészség megőrzésére, melyet tükröz az intézmény nevelési programja is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A településen nincs helyben fejlesztő és rehabilitációs ellátás biztosítva. A rászorulóknak az ilyen típusú szolgáltatásokat csak a környező városokban érhetik el. A Szociális Szolgáltató Központ Támogató szolgálatot lát el és a fogyatékkal élők és mozgásszervi betegek eljuttatását közvetlenül szervezetteren segítik a különböző ellátásokra. A helyi óvodában korlátozott óraszámú van

lehetőség fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatások igénybevételére, holott az igény évről évre egyre nagyobb.

A településen nem működik a pedagógia szakszolgálat, ezt a feladatot központilag látja el a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, a gyermekek fejlesztését oldja meg. A korai problémák felismeréséhez és kezeléséhez már az óvodában szükség lenne tehetséggondozó pedagógusra, fejlesztőpedagógusra, anyanyelvi fejlesztőre, pszichológusra, gyógypedagógusra és gyógytornászra. Sajnos az egész ország gyógypedagógus – többek között szomatopedagógus és konduktor - hiánnyal küzd.

Az úszás is a rehabilitáció egyik legfontosabb eszköze és ennek érdekében további feladat lehet a strand fejlesztése, az önkormányzati tulajdonú és fenntartású Szabadidőközpont és Strandfürdő téliesítése, melyhez pályázati forrás szükséges.

A lakosság 10-12%-a küzd valamilyen mozgásszervi, érzékszervi vagy mentális problémával, részükre az intézményesített ellátáson kívül Alapítvány és Egyesület is segítséget nyújt.

A statisztika szerint magas a mozgásszervi, kardiovasculáris (szív és érrendszeri), pulmonológiai (légúti) betegek száma és emiatt igen gyakran igénybe vett szolgáltatás az ortopéd, reumatológus, kardiológus, pulmonológus, bőrgyógyász szakrendelések.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat biztosítja a közétkeztetést konyha működtetésével. Az intézmény két telephelyen napi rendszerességgel biztosítja a településen működő nevelési-oktatási intézményekbe beiratott gyermekek, tanulók számára a gyermekétkeztetést, valamint a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás ellátottjai számára az életkoruknak és a szükségleteiknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést.

Az étkeztetéssel, étrendkészítéssel, nyersanyag felhasználással kapcsolatban a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben foglalt követelmények az irányadók.

Az önkormányzati fenntartású konyhák összesen 500 adagszám előállítására alkalmasak. A főzőkonyhák korszerűsítése és bővítése részben megvalósult a további működtetésükhöz esetleges fejlesztésükhöz az önkormányzat minden pályázati lehetőséget felhasznál a korszerűsítésre és az eszközök cseréjére. Sajnos jelenleg egyik konyha sem alkalmas a szakorvosi javaslatra speciális étkezés biztosítására, így a jövőben ezt a fejlesztést is meg kell oldani. Leggyakrabban előforduló speciális igény a diabetes, ezen kívül jelentkezett igény laktózmentes, purinszegény, epekímélő, pépes, gluténmentes és különböző táplálék érzékenységre összeállított diétás étrendre is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Földes Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelt figyelmet szentel a településen folyó sporttevékenységekre és a sportolás által a testmozgás, az egészséges életmódra nevelés, a személyiség és közösségfejlesztés, az önismeret, az akaraterő fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltése tevékenységekre.

Az önkormányzat több éve támogatja a több szakosztállyal is működő Földesi Sportegyesület működését. Az egyesület és az önkormányzat, illetve az önkormányzat intézményeivel való együttműködés szoros és jónak mondható. Az egyesület támogatásával is biztosítja a településen a sport valamennyi formáját, beleértve a szabadidős tevékenységet, és az egészségmegőrzést is. Az önkormányzat önállóan is szervez sport és szabadidős programokat, melyekre minden korosztálynak és lakosnak ingyenesen biztosítja a részvételt. Az önkormányzat a sport és szabadidős programjait a helyi civil szervezetekkel szorosan együttműködve és túlnyomóan pályázati forrásokból szervezi.

Szabadidő eltöltését szolgálja főként nyáron a Földesi Szabadidőközpont és Strandfürdő is, aminek fejlesztése időszerű és kiemelt érdeke a településnek. Fontos lenne kihasználni a gyógyvizes kút

egészségügyi adottságait is, elsősorban gyógyászati fejlesztéssel, ami a gyógyturizmus fellendülését is eredményezheti.

Több lehetőség is adott a településen a sportolni vágyóknak már akár kisiskolás kortól kezdődően. Az általános iskola épületében lévő nagy tornacsarnok biztosítja a lehetőséget a nem szabadtéri sportoknak. Az általános iskola alapfokú művészeti iskolája néptánc tanszakon minden iskolásnak lehetősége van részt venni táncoktatásban. Az általános iskola biztosítja a mindennapos testnevelést. A településen működik karate csoport, birkózó szakosztály, futball csapat, futball utánpótlás felkészítés, kézilabda- és asztalitenisz szakosztály. Lehetősége van az érdeklődőknek a horgászatra is a helyi Horgász Egyesület kezelésében és tulajdonában lévő horgász-tavon.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Földes Nagyközség Önkormányzata a szociális alapellátási feladatokat (családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása, demens személyek nappali ellátása) és a gyermekjóléti szolgáltatásokat integráltan a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás tagjaként, a társulás által fenntartott közös intézmény útján látja el.

A Földesi Református Egyházközség fenntartásában működik a Földesi Református Egyházközség Házi Segítségnyújtó Szolgálat, amely szintén házi segítségnyújtási feladatokat lát el. Az önkormányzat fenntartásában működik Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ néven a támogató szolgáltatás, mint szociális alapszolgáltatás.

- 1) Szociális alapszolgáltatások
 - 1.1) Étkeztetés
 - 1.2) Házi segítségnyújtás
 - 1.3) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
 - 1.4) Támogató szolgáltatás
 - 1.5) Idősek nappali ellátása
- 2.) Egészségügyi alapellátások
 - 2.1) Védőnői szolgálat
 - 2.2) Otthoni szakápolás

A gyermekek napközbeni ellátásáról az 150 férőhelyes óvoda gondoskodik, 14 férőhelyes bölcsőde működik a településen. A lakosság szükségleteit elégíti ki a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat megelőző, korrekciós és kríziskezelő tevékenysége is. A házi segítségnyújtás az egész településre kiterjedően látja el feladatait.

A lefedetlen szolgáltatási területeket, a kielégítetlen szükségleteket célozták meg a civil szervezetek, egyházi fenntartók.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

Földes településen az érintett szakmai szervezetek által megvalósított programok által érhető el a drogrevenáció. Püspökladányi Rendőrkapitányság kábítószer prevenciós tevékenységei közé tartozik a DADA program. A kábítószer prevenció érdekében a DADA, valamint „az iskola rendőre” programokba bekapcsolódott a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola is.

A DADA oktatás kiemelten a következő témakörökre terjedt ki.

- kábítószer, dohányzás, alkohol,
- az internet veszélyei, a szórakozás, a bulizás,
- iskolai erőszak, iskolai lopások, rongálások, besurranások,

- a vízi közlekedés, fürdőzés veszélyei és strandon történő lopások,
- „törvények és jogszabályok”, „biztonságban otthon és az iskolában”,
- családon belüli erőszak.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzati intézmények az ügyintézés és a foglalkoztatás során is megelőzik és megakadályozzák a hátrányos megkülönböztetést, mindent megtesznek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

i) Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Földes Nagyközség Önkormányzatának intézkedései és a civilek törekvései mellett a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményfenntartó Társulás tevékenységét kell kiemelni. Az intézmény az alaptevékenysége mellett speciális szolgáltatás biztosításával is foglalkozik annak érdekében, hogy többek között a célcsoport helyzetét segítse. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a korábbi évekhez hasonlóan különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot is szervezett és a munkába való visszaailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytat. A településen már évek óta szervezet, adományozási program kereteiben közvetítenek ruhát, illetve tartós élelmiszer-csomagot a rászorulóknak.

A köznevelési intézmények pályázatok és saját lehetőségeiken belül nyújtanak támogatást a célcsoportok tagja számára. Az Arany János Tehetséggondozó Program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést.

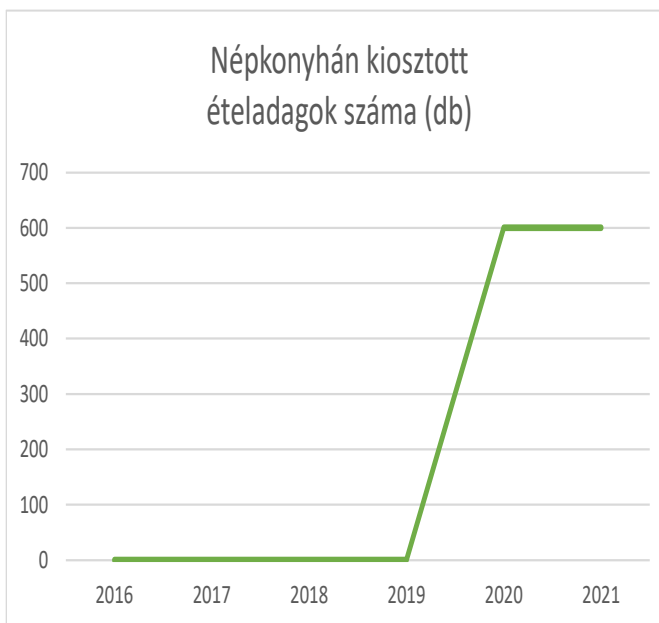
Az önkormányzat több éve részt vesz a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatási tanulmányainak támogatására szolgáló Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázaton. A településen élő rászoruló fiatalokat támogatja anyagilag ezzel a lehetőséggel.

A Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat célja, hogy biztosítsák a roma lakosság érdekeinek védelme mellett, a felnőtt – és gyermek közösség számára a cigányság kulturális értékeinek (történelmét, irodalmát, zene- tánc kultúráját, valamint a hagyományok) megismerését. Fontosnak tartják a közösségen belüli identitás erősítését. Támogatják a Földesi roma származású lakosok érettségihez való jutását az esti tagozatos képzésen keresztül, a Kölcsey Ferenc Gimnázium együttműködésével, 2022-ben 3 fő tanuló vett részt a képzésen, akiket a regisztrációs díj, valamint vizsgadíj megfizetésével támogattak. Céljuk a hátrányos helyzetű romák esélynövelése a munkaerőpiacon, illetve alacsony iskolázottság csökkentése. A nemzetiségi önkormányzat anyagi támogatási lehetősége korlátozott, adott évi támogatások a rendelkezésre álló költségvetési keret függvénye.

3.6.2. Népkonyha

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	600
2021	600

Forrás: Önkormányzati adat

Hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások közé sorolható a Civis Szociális Étkezési Központ szolgáltatása, mely során étkeztetés keretében napi egyszeri meleg ételt biztosítanak azoknak a szociálisan rászorultaknak, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai, vagy szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk miatt. Az étkeztetés szolgáltatási formája szociális konyha. Az étkeztetés biztosításának módja az étel: kiszolgálással egyidejű helyben fogyasztással, elvitelének lehetővé tételével. Népkonyha szolgáltatást a Civis Szociális Étkezési Központ biztosíthatja térítésmentesen annak, aki megfelel a szolgáltatás igénybevételének, feltételeinek.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A településen a kultúra és közművelődés központja a Karácsony Sándor Közösség Ház és a Földes Községi Könyvtár. Ezen önkormányzati fenntartású intézmények biztosítják a településen a közösségi élet színtereit. Földes Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 2019. évben alkotta meg a helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló rendeletét. E rendelet tartalmazza a közművelődési feladatellátás elvi és intézményi kereteit. „A rendelet célja, hogy Földes Nagyközség Önkormányzata a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével – a helyi lehetőségek és sajátosságok alapján határozza meg az önkormányzat közművelődési feladatait, az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét és finanszírozását.”⁶

⁶ Földes Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2019.(II.1.) Önkormányzati Rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
2	igen	30 344	4
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A közművelődési intézmény többek között nagyrendezvények szervezésével igyekszik a lakosság részére kulturált szórakozási lehetőségeket teremteni. A közösségi ház keretein belül működő civil szerveződések programjai aktív időeltöltést biztosítanak az érdeklődők számára. A rendezvények többnyire ingyenesek így mindenki számára elérhetőek. A Roma nemzetiségi önkormányzat aktív résztvevő a közösségi ház rendezvényein. Igen élénk és aktív a tevékenysége a helyi civil szerveződéseknek, akik közül ki kell emelnünk a Földes Nagyközségi Népfőiskolai Egyesületet hiszen aktív és tevékeny közösségformáló tevékenységük igen jelentős a közművelődés területén. A Népfőiskolai Egyesület több nyertes pályázat megvalósításával ingyenes és szélet körben elérhető programokat biztosít a település lakói részére.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. Az állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A helyi önkormányzatok létezése, feladataik és működésük mindenekelőtt azt a célt szolgálják, hogy egy adott lakot területen élők helyi közösséggé szerveződjenek, értékteremtő, értékhordozó és értékmegújító módon.

A helyi társadalmi folyamatok leképezik nem csak az ott élő lakosság értékrendjét, de kihatással vannak a tágabb környezet életére is. Ugyanakkor a helyi társadalomban nyílik lehetőség az egyéni identitás kialakítására és fejlesztésére, a családi és rokoni kapcsolatok ápolására, amelyből felépülnek a falu, a város, a térség egymáshoz kapcsolódó viszonyai, azok a kohéziós erők, amelyek a közös gyökerek mentén alakítják életünket és a jövő társadalmi viszonyait.

Földes Nagyközség Önkormányzata megalkotta a *közösségi együttélés alapvető szabályairól és megsértésük jogkövetkezményeiről* szóló 11/2018. (VI.01.) számú rendeletét, melyben rögzíti, hogy milyen magatartásformákat tart a közösségi együttélést megsértő cselekedetnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Földes lakóira jellemző az adományozás, és az elmúlt években az önkéntes munka jelenléte is. Vélhetően összefüggésben van ez azzal, hogy a közösségi, kapcsolati hálók fontos szerepet játszanak az adományozóvá és önkéntes segítővé válásban. A civil szervezetekhez, egyesületekhez, klubokhoz való tartozás erősíti az ilyen jellegű tevékenységeket. Az adományozásra hasonló hatással van az egyházi kötődés, a karitatív tevékenység. Jellemzően az önkormányzat is kezdeményez pl. ruhagyűjtés, melyen önkéntesek segítik a megvalósítást. Az adománygyűjtő programokhoz magánszemélyek és vállalkozók is csatlakoznak.

A településen az önkormányzat, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, és egyházközségek ilyen irányú tevékenysége mellett civil szervezetek is hirdetnek adománygyűjtő akciót és szervezik a rászorulókat részére azok kiosztását.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Földes településen a helyben élő nemzetiségek helyzete rendezettnek mondható. A településen legnagyobb számban élő nemzetiség a Roma. A 2001. évi népszámlálás alkalmával 24 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek, 1 fő ukránnak és 3 fő németnek. A 2011. évi népszámláláskor némi változást mutattak az adatok, mivel ekkor már 45 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek, 5 fő románnak és 12 fő németnek. A településen 2002.-ben roma nemzetiségi önkormányzat alakult, amely azóta is működik, jelenleg 3 fő taggal látja el a településen élő roma nemzetiség közösségi életéhez kapcsolódó feladatait. A lakosságszámhoz viszonyítva a roma nemzetiségi névjegyzékbe felvételre kérők száma viszonylag alacsony, legutóbb 91 fő kérte felvételét.

A Földesi Nemzetiségi Önkormányzat heti rendszerességgel tart fogadóórát irodájában (minden héten szerda délelőtt), ahol a településen élő cigány és nem cigány származású, de hátrányos helyzetű emberek mindennapjait próbáljuk segíteni. Rendszeresen együttműködnek Földes Nagyközség Önkormányzatával, különböző egyesületekkel és szervezetekkel, amelyek karitatív és kulturális tevékenységeket is folytatnak. A nemzetiségi önkormányzat célja, hogy korábbi- és ezt követő programjain keresztül elérje, hogy a kultúrájukban, hagyományaikban rejlő értékek megőrződnek. Segítik a roma és nem roma lakosság együttélését, megismertetik a cigány emberek szokásait, lelkivilágukat, bízva ezáltal abban, hogy a más nemzetiségűek megérthetik a rájuk jellemző érték- és normarendszert.

e) helyi lakossági önszerveződések

Településünkön 21 civil szervezet (17 egyesület és 4 alapítvány) működik, melyek kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz. Ma már több a település határain túl is népszerű rendezvény fémjelzi a Községi Ház tevékenységét. Rendezvények többsége ingyenes, mindenki számára elérhető esemény.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2002. októberi választások óta működik a településen. Jelenleg 3 taggal, tevékenységüket szűkös anyagi keretek között végzik.

A települési önkormányzat elkötelezett a településfejlesztés, valamint a település lakosságmegetartó potenciálját erősítő, a lakosság jólétét fokozó beruházások megvalósítása érdekében.

Az elmúlt 2 évtizedben a helyi roma lakosság oktatási, társadalmi integrációja sikeresnek mondható. Elindult egy folyamat, melynek eredményeként a roma nemzetiség megerősödött és köreikben az országos tendenciától eltérően a korábban halmozottan hátrányos helyzetben lévők életkörülményei, még ha kis mértékben is, de javultak.

A helyi roma lakosság felzárkóztatását és a köreikben jelen lévő megélhetési gondok megoldását is segíti, hogy a települési önkormányzat 2011. évtől kezdődően közfoglalkoztatási programokat szervez, melynek köszönhetően a munkanélküliség minimálisra csökkent. A közfoglalkoztatási programokban sikeresen integrálódtak a korábban hosszú ideig munkanélküli segélyen és egyéb járadékos ellátási formán tengődő helyi roma nemzetiségűek.

A Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben megszervez hagyományörző programokat. Évről évre megrendezésre kerül a Roma Est rendezvény, melynek célja a kommunikáció, a párbeszéd, a közösség identitásának erősítése, a Lovári nyelv népszerűsítése, valamint a hagyományok ápolása, fiatalabb generációnak átadása, másokkal való megismertetése. Az első 2016. évi rendezvényen idős roma férfiak és asszonyok meséltek régi történekekről, babonákról, illetve hagyományokról, megismertette azt a fiatalabb korosztállyal, és nem roma résztvevőkkel is. Hagyományörző Cigánytánc és autentikus cigány zenei előadást, bemutatókat láthattak a résztvevők. A helyi cigány szokásnak megfelelően elkészített töltöttkáposztával látták vendégül közel 300 fő résztvevőt. Az elmúlt évben és az idei évben is hasonló nagy létszámú érdeklődő részvételével került ez a program megrendezésre. Szintén évek óta működő közösségi program a „Roma és nem roma együttélés” címmel 2016. évben indított program, melyet minden évben általános iskoláskorú gyermeknek szerveznek cigány népmeseteri és cigány nyelvi előadásokat foglal magába. Céljuk, olyan folyamatosan működő roma kisebbségi program biztosítása a gyermek közösség számára, mely lehetővé teszi a cigányság kulturális értékeinek (történelmét, irodalmát, képzőművészetét, zene -és tánckultúráját, valamint a hagyományairól szóló ismeretek) megismerését. Megismerhetik a cigány emberek szokásait, belső lelkivilágát, mely segítheti a cigányságra jellemző érték- és normarendszer megértését, hozzájárulhat az egészséges identitástudat fejlesztéséhez. Az előadásokat önkéntes művelődésszervező segítő tartotta meg ingyenesen. A programon átlagosan 20 fő jelent meg folyamatosan. 2017-ben újraindították a programot a felnőttek bevonásával, ahol már átlagosan 30 fő vett részt. Évről évre a roma gyermekeket is segíti és maradandó élményekhez juttatja a nemzetiségi önkormányzat, minden évben tábort szerveznek a gyerekeknek.

Az önkormányzat a romákra és mélyszegénységben élőkre vonatkozóan az előző esélyegyenlőségi programjának intézkedési tervében adatgyűjtő munkacsoport létrehozását határozta el. Az adatgyűjtés az elmúlt időszakban ugyan nem teljes körűen, de megvalósult. A településen a szociálisan hátrányos körülmények között élők problémái ismertek, az intézmények között megfelelő az együttműködés és az információáramlás.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családok létfenntartásának veszélye, munkavállalások nehézsége	Családi gazdálkodásra motiválás, önfenntartó gazdálkodásra motiválás; Községi kert alapismeretek képzés; Jövőtervező képzés; pályázati lehetőségek figyelése és pályázatokon történő részvétel
Célzott kulturális, közösségi programok hiánya, sport lehetősége, egészségfejlesztés hiánya	Pályázati források felkutatása, közösségek együttműködésének elősegítése, erősítése
Munkalehetőségek hiánya és munkakeresés módszertanának hiánya	Együttműködések elősegítése a célcsoportok és munkáltatók között, fórumok, képzések szervezése, pályázati lehetőségek felkutatása
Helyben elérhető kompetenciafejlesztő képzések hiánya	Pályázati források felkutatása, közösségek együttműködésének elősegítése, erősítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A demográfiai adatok a gyermekek és fiatalok arányának csökkenését mutatják ma Magyarországon. Ezen általános megállapítás Földesre is jellemző, ha minimálisan is, de csökkenés figyelhető meg a gyermekek létszámát tekintve. Vissza kell utalni a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2016-2021) a halálozások száma jóval meghaladta a születések számát. A gyermekek védelmében, esélyegyenlőségük biztosítása érdekében Magyarország 1991-ben aláírta a nemzetközi Gyermekjogi Egyezményt, mely 3 fontos pillérre épül:

- a gondoskodás ellátás
- a védelem
- és a részvétel joga.

A gyerekek ellátása, táplálása, tanítása, testi-lelki védelme minden társadalom kiemelt feladata. A gondozás és ellátás azt is jelenti, hogy a gyerekek is hozzáférhetnek különféle erőforrásokhoz, de olyanokat is megkaphatnak általa, mint a szeretet, az önbecsülés, a tudás, és a bennük rejlő képességek kibontakoztatása. A védelem nemcsak a szülők dolga, hanem mindenki másé is, aki a gyerekekkel kapcsolatba kerül, így a családnak, a kisközösségnek, az intézményeknek és szakembereknek, de a törvényeket alkotóknak is figyelnie és védenie kell a gyerekeket. A részvétel aktív cselekvésen (hogy például részt vegyél a téged érintő döntések meghozatalában) túl azt is jelenti, hogy a gyerekek megnyilvánulhatnak, egyénenként és csoportban is, elmondhatják véleményüket, kifejezhetik érzéseiket. Alapvető jogok minden gyermeket azonos módon illetnek meg, arra való tekintet nélkül, hogy hol és milyen körülmények között él, milyen nemzetiségű, milyen nyelven beszél, milyen a bőrszíne vagy a vallása, hogy fiú-e vagy lány, vagy esetleg valamilyen fogyatékkal él.

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a Kállai László Óvoda és a Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Bölcsőde szakmai egység működtetéséről. A Berettyóújfalui Tankerületi Központ a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működtetésével biztosítja az alapfokú oktatást.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Földesen az állandó lakónépesség száma 2022-ben 3927 fő, ebből a

0 – 2 évesek száma 126 fő

3 – 5 évesek száma 112 fő

6 – 14 évesek száma 268 fő

15 – 18 évesek száma 156 fő

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból, 2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	1 945	2 041	3 986	48,80%	51,20%
0-2 évesek			115	2,89%	
0-14 éves	258	250	508	6,47%	6,27%
15-17 éves	65	62	127	1,63%	1,56%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Hajdú – Bihar Vármegyei Kormányhivatal Püspökladányi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztálya a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A 4.1.1. táblázatból látható a veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek számának alakulása a vizsgált időszakban. A védelembe vétel okai sokrétűek, gyakori az összetett okok megléte. Ilyen a szülők magatartása, az elhanyagolás, de a problémák eredője sok esetben a munkanélküliség. Több esetben a gyermek magatartása az ok, mely kialakulhat az ingerszegény környezet, a kiütkeresés buktatói miatt és az iskolai hiányzások miatt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak

köszönhetően ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti nevelésbe vétel, családból való kiemelés nem jellemző a településre.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
	Fő	Fő
2016	9	n.a.
2017	1	n.a.
2018	2	n.a.
2019	6	51
2020	13	44
2021	6	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú (fő)

Év	Védelembe vett kiskorú (Fő)	Veszélyeztetett kiskorú (Fő)
2016	9	0
2017	1	0
2018	2	0
2019	6	51
2020	13	44
2021	6	40

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

Jogosultak köre: A jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a szociális vetítési alap összegének 165 %-át (2023. évben 47.025.- Ft- ot),
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza (2023. évben 51.300.-Ft), vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos,
- a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. (Nagykorú gyermek jogosultságát házasságkötése esetén az új családban felül kell vizsgálni.)

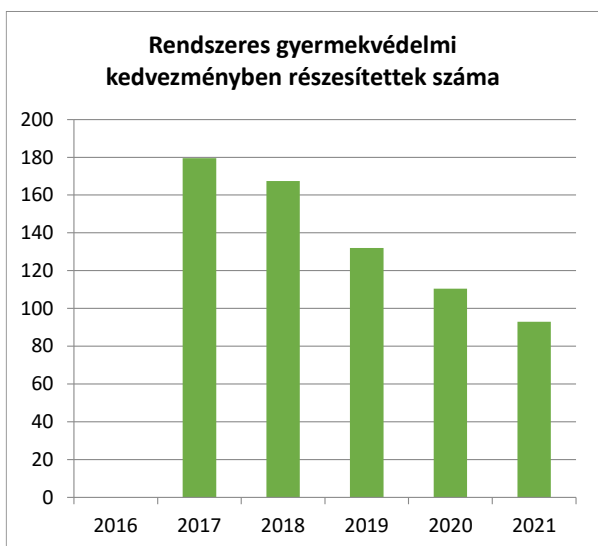
A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára. A jövedelemszámításnál irányadó időszak: rendszeres jövedelem esetén - kérelem benyújtását megelőző hónap, nem rendszeres jövedelem esetén megelőző egy év átlaga.

Jogosultak továbbá Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel, ez a támogatás természetbeni, az étkeztetésben és a tankönyvtámogatásban nyújt segítséget, valamint évente két alkalommal augusztus és november hónapban, gyermekenként 6.000,-Ft/6.500,-Ft-ot készpénz formájában.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
	Fő
2016	n.a.
2017	180
2018	168
2019	132
2020	111
2021	93

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2021. évben 93 gyermek részére lett megállapítva rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A jogosultak száma évről évre csökken.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, 2022. tárgyévben 96 fő részesült. 2022. december 31-i állapot szerint 82 gyermek részesült kedvezményben, ez 14 fővel kevesebb, mint tavaly ilyenkor.

Pénzbeli ellátásként (augusztus és november hónapban) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére 1.087.500,- forint került kifizetésre készpénz formájában. Augusztus hónapban 95 gyermek (10 fő nagykorú és 85 fő kiskorú) részére, 599.000,-Ft összegben, november hónapban 78 gyermek (6 fő nagykorú és 72 fő kiskorú gyermek) részére 488.500,-Ft került kifizetésre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt általában minimálbérből, munkanélküli segélyből, szociális segélyből élő családok vették igénybe. A támogatottak közül sokan alkalmi munkából élnek. A kedvezmény nagy segítséget nyújt az alacsony jövedelemből élő családoknak.

Önkormányzatunk illetékességi területén a hátrányos (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) óvodai, általános iskolai, közép fokú és felsőfokú iskolában tanulók száma az alábbiak szerint alakult:

Időszak	Óvodás HH	Óvodás HHH	Alapfokú iskolás HH	Alapfokú iskolás HHH	Középfokú iskolás HH	Középfokú iskolás HHH	Felsőfokú iskolás HH	Felsőfokú iskolás HHH	Jogviszony nélküli HH	Jogviszony nélküli HHH	Összesen: HH	Összesen: HHH
2022. dec.	5	0	14	9	9	1	-	-	5	-	29	16

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Települési gyermeknevelési támogatás

A települési támogatás keretszabályait az Szt. határozza meg, az Önkormányzat Képviselő-testülete helyi rendeletben állapítja meg a támogatásra való jogosultság részletszabályait. Települési gyermeknevelési támogatást 2015. márciustól állapít meg a képviselő-testület. 2022. évben 125.960,-Ft összegben 9 kiskorú gyermeket érintett ez a támogatás.

Támogatást igényelni jogosult az a személy, akik létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe került a gyermekneveléshez kapcsolódó, alkalmanként jelentkező többlet kiadások miatt, és ezért anyagi segítségre szorul. A támogatás jogcíme lehet a gyermek iskoláztatásához, óvodáztatásához kapcsolódó támogatás, alkalmanként maximális összege 10.000.- Ft lehet, a jogosultsági feltétel az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 150 %-át. Évente egy alkalommal a Földesen lakóhellyel rendelkező gyermek után tanévkezdési támogatásra jogosult a kérelmező, amennyiben a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 500 %-át. A tanévkezdési támogatás egyszeri összege bölcsődei és óvodai jogviszony esetén 6.000.- Ft, iskolai és középiskolai jogviszony esetén 10.000.- Ft. Egyszeri, vissza nem térítendő, gyermekeként 20.000.- Ft összegű gyermeknevelési támogatásra jogosult az a kérelmező, akinek gyermeke születik vagy gyermeket fogad örökbe.

Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

A Képviselő-testület a felsőfokú oktatásban résztvevő tanulók részére ebben az évben is meghirdette a Bursa Hungarica önkormányzati ösztöndíj pályázatot. Összesen 10 fő felsőoktatásban 1 fő középiskolában tanuló diák nyújtott be támogatási igényt. Az önkormányzat 2022-es évben 10 fő pályázót támogatott havi 12.000,- forinttal 10 hónapon keresztül. Ez éves szinten 1.200.000,- forint összegű támogatást jelent.

Mikulás Díj odaítélése

2022. évben a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola három tanulója – az osztályfőnökök javaslata alapján – példamutató magatartásáért részesült Mikulás Díjban.

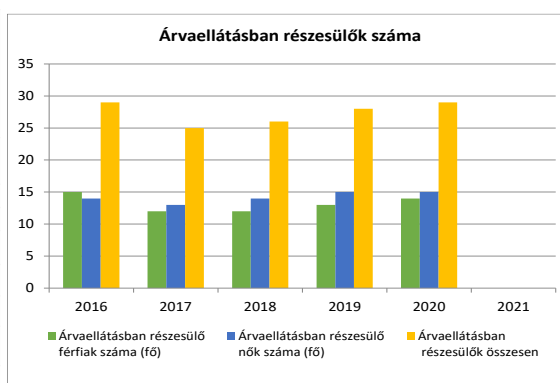
Tanévkezdési támogatás

A Képviselő-testület 2019. évtől bevezette a tanévkezdési támogatást. A támogatásban minden Földesi lakóhellyel rendelkező, Földesen óvodai intézményi jogviszonnyal vagy általános iskolai tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek részesült kérelem alapján. 2020. évben a képviselő-testület kibővítette a támogatottak körét a bölcsődei és a középiskolai tanulmányokat folytató gyermekekkel. A közép-, és általános iskolai tanulmányokat folytató gyermekek részére 10.000Ft, a bölcsődei és óvodai jogviszonnyal rendelkező gyermekek részére 6.000Ft-os támogatást állapított meg. Amennyiben a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem – nyilatkozat alapján – nem haladta meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 500%-át, azaz a 142.500Ft-ot, megkapta a gyermekenként járó 6.000-Ft, illetve 10.000Ft összegű készpénz támogatást. Támogatásban 337 fő gyermek részesült 3.022.000-Ft összegben.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	15	14	29
2017	12	13	25
2018	12	14	26
2019	13	15	28
2020	14	15	29
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha:
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkel csökkentett összegének 135%-át vagy nevelésbe vették;
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha:
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették;
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - nevelésbe vették, vagy
 - utógondozói ellátásban részesül.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény felhatalmazása alapján a települési önkormányzat a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére – a szülő vagy a törvényes képviselő kérelmére – a nyári szünetben, illetve az őszi, téli, és tavaszi tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapra a déli meleg főétkeztést köteles megszervezni és ingyenesen biztosítani. Az étkeztetésben részt vevő gyermekek életkora 5 hónapos kortól 18 éves korig terjed.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekétkeztetést és a gyermekek napközbeni ellátását a Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola napközije, az óvoda, a bölcsőde és a Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ által működtetett konyha biztosítja. Azok a gyermekek veszik igénybe, akiknek a szülei a nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és foglalkoztatást, étkeztetést munkavégzésük, betegségük vagy egyéb szociális körülmények miatt nem tudják biztosítani.

A településen még mindig legnagyobb probléma a munkanélküliség. Az önkormányzat a közfoglalkoztatási pályázatokkal tud enyhíteni a családok nehéz anyagi helyzetén. 2022. – hasonlóan az előző évhez - közel 100 főt tudott a közfoglalkoztatásba bevonni.

A másik évek óta fennálló probléma a családok széthullása. Az egyszülős családok helyzete egyre kilátástalanabb. Elmaradnak a számlák kifizetésével. Anyagi segítségért az önkormányzathoz fordulnak, de az önkormányzat szűkös anyagi helyzete miatt nem tud hathatósan segíteni. Nagyon sokan fordulnak Provident hitelért.

Úgy gondoljuk, hogy a gyermekjóléti szolgálat, a családsegítő szolgálat, az általános iskola, a pedagógusok, védőnők, illetve a jelzőrendszer további tagjai eddig is mindent megtettek és megtesznek annak érdekében, hogy a rászoruló családokon segítsenek – ha nem is mindig anyagilag – a felmerülő problémák megoldásában.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzat adatai alapján a településen nem él külföldi állampolgárságú gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzat információi alapján nem él a településen állampolgársággal rendelkező külföldről hazatért vagy állampolgársággal nem rendelkező hátrányos helyzetű gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet. Az ilyen területen élők esetében érezhető a jövőkép hiánya, a szülők általi

negatív minta átörökítése, a szocializációs hiányok. Mindebből következtethető az egészségtudatos életvitel hiánya is, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya.

Földesen nincsenek telepek és szegregált lakóterületek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál is sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében. A település intézményei, szervezetei biztosítják a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A fogyatékossgal élő gyermekek gondozásában nagy előrelépést jelent a GYOD bevezetése, a fogyatékos gyermeket otthon gondozó édesanyák kapják, és 2022-ben az összeg egyenlő lett a minimálbérrel, 200.000 Ft havonta. A GYOD bevezetésével a szülők a településen működő alapellátások keretében lévős segítségnyújtással, sokkal élhetőbb életet tudnak élni, mint előtte.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Az önkormányzati fenntartású védőnői szolgálat ellátási területe Földes település közigazgatási területére terjed ki. A védőnői szolgálat 2 területi ellátási kötelezettséggel működő védőnői körzetet jelent amely, egy iskola védőnői és egy óvodavédőnői feladatokat is ellát.

Nyitott tanácsadóként működik, vagyis, ha valaki megkeresi a szolgálatot bármilyen problémával, a védőnők tudásuk és lehetőségük szerint igyekeznek a gondozottakat kiszolgálni. A területi védőnők feladataikat a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet alapján látják el. Gondozási tevékenységüket azon családok körében végzik, ahol várandós, gyermekágyas anya, 0-6 éves korú gyermek, illetve olyan 6-16 éves korú gyermek él, aki nem jár semmilyen közösségbe, intézménybe.

A 4.3.1. számú táblázat a védőnői álláshelyek számának alakulását jelzi és az egy főre jutó gyermek létszámot, mely növekvő tendenciát mutat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	121	60,50
2017	2	137	68,50
2018	2	147	73,50
2019	2	144	72,00
2020	2	157	78,50
2021	2	156	78,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői tevékenység helyszínei: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás keretein belül; a család otthonában családlátogatások során; nevelési- oktatási intézményekben történő tisztasági vizsgálatok és egészségnevelés alkalmával; valamint közösségi programokra alkalmas helyszíneken.

Önálló tanácsadás keretében körzetenként heti 2 óra csecsemő és heti 2 óra várandós tanácsadás van meghirdetve, valamint minden nap 1 óra kötetlen fogadó órát is tartanak a védőnők. Valójában ezen felül a gondozottak igényeinek megfelelően alakítják a tanácsadásokat, a fent említett időintervallumon felül.

Gyermekvédelmi feladataik közé tartozik a gyermekek egészségi állapotának ellenőrzése, betegségek kialakulásának megelőzése, az egészségromlás minél korábbi észlelése, és a gyermek mihamarabbi szakemberhez való jutásának elősegítése, kezelések, terápiák nyomon követése.

Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszervi-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciós tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

Az egészségnevelő, prevenciós és gyermekvédelmi munka elsődleges színtere a család saját élettere, melyre családlátogatások során kerül sor.

A területi védőnői ellátás feladatai közé tartozik az óvodák ellátása is, ahol minimum negyedévente egyszer tisztasági és fejtevétség vizsgálatot végeznek, de ezt általában ezen az időintervallumon kívül is az óvoda kérésének megfelelően is, illetve nyomon követik a kiszűrt gyerekek kezelését.

2017 szeptemberétől új, korszerű módszertani szakmai iránymutatás alapján végzik a 0-7 éves gyermekek védőnői szűrővizsgálatát, mely lényegesen több adminisztrációval jár. (szülői kérdőívek és státusz lapok kitöltése 1, 2, 3, 4, 6, 9, 15, 18 hónapos korban, valamint 1; 2; 2,5; 3; 4; 5; 6; 7, éves gyermekek esetében). Valamennyi várandós, és újszülött valamint beköltözött családok gyermekei esetén rizikósűrűs-kérdőívet töltenek, amely alapján kiderül a fokozott gondozás ténye.

Súlyos válsághelyzetet, a gyermeket veszélyeztető helyzetekről eddig is azonnal jeleztek, ez továbbra is azonnali jelzést igényel a jelzéseket nemcsak a Gyermekjóléti Szolgálat felé, hanem a Járási Gyámhivatal és a gondozott gyermekorvosa felé is megküldik.

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokat minden gyermek megkapta a községben. Az oltóanyagok beszerzését, tárolását, az oltások megszervezését, értesítők készítését és a szülőkhöz való eljuttatását, az oltások tényleges előkészítését és dokumentálását is a védőnők végzik. Községünkben 100%-os minden 0-6 év közötti gyermek szűrővizsgálata és a védőoltások beadása is.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 4. pontja előírja, hogy az egészségügyi alapellátás és az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások biztosítása a helyi önkormányzatok kötelező feladatát képezik.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5-6.§-a értelmében a települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében:

„5. § (1) A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról, és
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

(2) Az alapellátás nyújtását érintő jogviszony megváltoztatásáról szóló döntésének meghozatala során a települési önkormányzat kikéri az alapellátást végző orvos, illetve védőnő véleményét.
 6. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete – a Kormány által kijelölt praxiskezelő által megadott szempontokat figyelembe véve – rendeletben megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit. Több településre is kiterjedő ellátás esetén a körzet székhelyét az érintett települési önkormányzatok erre irányuló megállapodásban határozzák meg. ...”

Földesen 1 gyermekorvosi körzet működik. Kórházi háttérrel Berettyóújfalu és Debrecen biztosít. A szükséges szakellátások Püspökladányban, Berettyóújfaluban, és Debrecenben érhetőek el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	2	1	n.a.	n.a.
2017	0	2	1	n.a.	n.a.
2018	0	2	1	n.a.	n.a.
2019	0	2	1	n.a.	n.a.
2020	0	2	1	n.a.	n.a.
2021	0	2	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ellátottak számáról nem rendelkezünk adatokkal, mivel a szolgáltatást feladatellátási szerződés alapján látja el az önkormányzat, így az adatszolgáltatást a feladatott ellátó gyermekorvosnak kellene teljesítenie.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartása, egyéni figyelemmel kísérése folyamatos a települési óvodában (óvodapedagógusok – gyermekvédelmi felelős – óvodavezető végzi). Beszélgető percek, anyanyelvi játékok kerülnek megszervezésre az anyanyelvi – kommunikációs nevelés keretében. A mese, vers, dramatikus játékok új feldolgozásával fejlesztik a gyermekek szociális érzékenységét, szóbeli kifejezőkészségét, szókincsét, gondolkodását, kreativitását. Az óvoda sok programot, kirándulást szervez. A szociális hátrányok enyhítése érdekében ruha gyűjtéseket szerveznek csoporton belül, illetve az intézmény partneri kapcsolatban áll helyi civil szervezetekkel, akik karácsonykor csomagokkal segítik a rászorulókat.

A családokkal széles körben alkalmazzák a kapcsolattartási lehetőségeket (szülői értekezletek, fogadó órák, egyéni megbeszélések, családlátogatások, óvodai programokba történő bevonás). A társintézményekkel: egészségügyi, szociális intézmények, iskola, pedagógiai szakszolgálat, civilszervezetek – együttműködése az intézménynek kiemelkedő. Jellemzi ezt a közös programok, rendszeres kapcsolattartás, pályázathoz való kapcsolódás stb. A HHH gyermekek körében a DIFER mérést végzik. Negyedévente tájékoztatást adnak a szülőknek a gyermekeik fejlődéséről, fejlesztési feladataikról. Nyílt napokat szervez az óvoda – iskola átmenet munkacsoport működése keretében. A gyermekek egyéni előrehaladását folyamatosan figyelemmel kísérik, elősegítik a leendő iskolások zökkenőmentesebb beilleszkedését. Pontos nyilvántartást vezetnek az ingyenes

étkezőkről. Biztosított a diétás étkeztetés is a rászoruló gyermekeknek. Biztosított a nyári óvodába járás lehetősége, illetve az egészséges étkezés a nyári hónapokban is.

A gyermek- és iskolaegészségügyi orvosi feladatokat Vargáné Dr. Baracsi Mária látja el. A doktornő nagyon együttműködő az óvodai vizsgálatok tekintetében. A tanköteles korú gyermekeket a gyermekorvosi rendelőben, a kisebbeket az óvodában szakszerűen vizsgálta az óvodai védőnő közreműködésével. Az óvodában a gyermekek számára interaktív előadást tartott az egészség megvédésével, a betegségek megelőzésével kapcsolatban. Hatékony segítséget nyújtott abban is, hogy a különböző idegrendszeri, pszichés problémával küzdő gyermekek minél hamarabb szakemberhez kerüljenek. Minden kisgyermek részt vett a fogorvosi szűrővizsgálaton is. A szemészeti szűrővizsgálatot szemészeti szakasszisztensi végzettséggel rendelkező óvodapedagógus végezte el, a kiszűrt gyermekek szemészorvoshoz lettek küldve.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Földes Nagyközség Önkormányzata kötelezően ellátandó feladatuként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ intézményfenntartó Társulás keretein belül működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat helybeli működtetésével látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátását a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, azok végrehajtási rendeletei, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott szakmai irányelvek, módszertani útmutatók, protokollok határozzák meg.

A családban nevelkedő, 20 hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása 14 férőhelyes bölcsőde működtetésével jelenleg megoldott a településen. A Gyermekvédelmi törvény által meghatározott esetekben ez az időszak kiterjedhet egészen a gyermek 4, illetve 6 éves koráig is.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Az óvoda egész évben folyamatos kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. Minden esetmegbeszélésen részt vettek (óvodavezető és gyermekvédelmi felelős). Jelzéssel élnek, ha a probléma meghaladja az óvoda kompetenciáját. Erősödött a kapcsolatuk a védőnői szolgálattal és a gyermekorvossal.

Egyre több öntörvényű, nehezen kezelhető, különböző pszichés idegrendszeri problémával küzdő kisgyermek lép be az intézményes nevelésbe. Anyanyelvi és kommunikációs zavarral küszködnek a hátrányos helyzetű gyermekek, kevés a családon belüli kommunikáció, és a telefon, számítógép vagy laptop korai használata nem javít a helyzeten. Néhány gyermek gondozatlan, ápolatlan. Ezeket a szülőket tapintatosan figyelmeztetik kötelességeikre, a szülővel való egyéni beszélgetések általában hatékonyak ezen a területen.

Az óvodai gyermekvédelem legfontosabb célja és feladata, hogy:

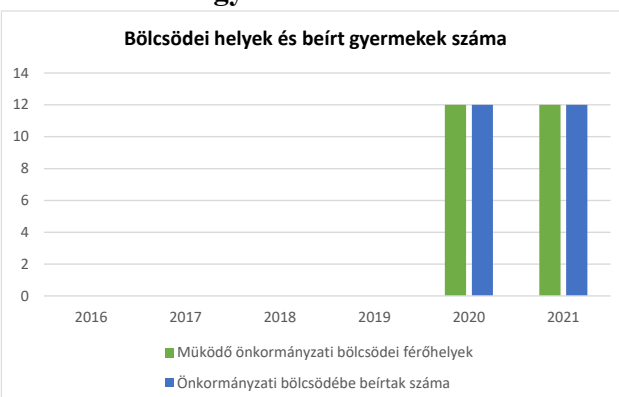
- Maximálisan biztosítsák a gyermekek testi, lelki és értelmi fejlődését, figyelembe véve a gyermekek eltérő és alapvető szükségleteit.

- A prevencióra helyezik a hangsúlyt, mely során igyekeznek megelőzni és csökkenteni a hátrányos helyzetű gyermekek különböző hátrányait.
 - Biztosítják az esélyegyenlőséget az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
 - Működtetik a belső jelzőrendszerüket, hogy a problémákra minél hamarabb megoldást találjanak, kompetenciáikhoz mérten (esetmegbeszélések nevelőtestületen belül).
- Nevelő – fejlesztő munkájuk során törekszenek a megfelelő pedagógiai feltételek biztosítására, ennek érdekében az alábbi tevékenységek valósulnak meg.
- Inkluzív, befogadó és elfogadó szemlélet, attitűd alkalmazása.
 - A gyermekbarát, biztosságot és szeretetet nyújtó környezet kialakítása.
 - Egyéni bánásmód mindenkire kiterjedő alkalmazása.
 - Az anyanyelvi, érzelmi, szocializációs, egészséges életmódra nevelés kiemelt hangsúlyozása.
 - Új tanulászervezési eljárások és módszerek alkalmazása a nevelés folyamán.
 - Széleskörű, érdeklődésre is épülő tevékenységformák biztosítása.
 - A szülők és az óvoda partneri kapcsolatának mélyítése, (közös programok, gyermekek fejlődési üteméről folyamatos tájékoztatás stb.)
 - Szakmai környezettel való együttműködés erősítése.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	12	12
2021	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A bölcsőde az előjegyzések szerint a 2022/2023 nevelési évben is teljes létszámmal működik, de több esetben nem tudott minden lakossági szükségletet kielégíteni, ezért is kérte az intézményvezető a férőhelyszám módosítását az illetékes hatóságtól. 2021. február 15-től ugyan 14 főre emelkedett a bölcsődei ellátásban részesülők száma, de ez csak egy lehetőség és nem megoldás a sokasodó szülői kérések kielégítésére. Részbeni megoldást jelent az időszakos gyermekfelügyelet biztosítása, amely önként vállalt szolgáltatásként 2023. márciustól fog elindulni. Ez alapján lehetőség van +2 fő gyermek ellátására a bölcsődei gondozásba részesíteni térítési díj ellenében. A kötelezettségeink megtartása mellett törekednünk kell arra, hogy minél kevesebb jelentkezést utasítsunk vissza, így a tényleges megoldást egy újabb bölcsődei csoport beindítása jelentené, ami kezdetben lehetne egy kisebb költségű és befektetésű minicsoport is legalább 5 fő bölcsődés gyermek gondozásával. A bölcsőde telephelyén további helyiség nem áll rendelkezésre, több gyermek gondozására-nevelésére nincs lehetőség, hiszen egy csoportszobával rendelkezünk.

f) gyermekvédelem;

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek:

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- - Közösségfejlesztő programok szervezésében való közreműködés, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékosokkal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogató segítséget nyújt, ám a településen pl. nincs esetkezelés biztosítása céljából igénybe vehető szociális szükségellátás. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele. A gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek folyamatos és rendszeres továbbképzése elengedhetetlen a családoknál megjelenő újszerű problémák miatt.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Nyári gyermektábor

A Karácsony Sándor Községi Ház évről évre megszervezi nyári napközis táborát, mely felüdülést, emocionális, közösségi élményeket, kapcsolatteremtési lehetőséget nyújt a gyermekek számára. Játékos foglalkozásokon keresztül történik meg az egészséges életmódra nevelés, az együttműködési és együttélési szabályok elsajátítása, a társas készségek fejlesztése. Az elmúlt

években csatlakozott a Községi Ház nyári táborának anyagi támogatásához a helyi Népfőiskolai Egyesület, akik anyagi támogatást nyújtanak a „Kézenfogva- nyári szünidei foglalkozások” megszervezéséhez. A Földesi Református Egyházközség gyülekezete is szervez minden nyáron egy egyhetes napközis tábort, ahol a gyermekek játékos ismeretterjesztő foglalkozásokon vehetnek részt illetve betekintést nyerhetnek a hitközösség életébe is. A Názáreti Egyház Földesi Gyülekezete is minden évben szervez nyári tábort a településen élő gyermekek részére.

A Bihar Közalapítvány minden évben szervez nyári „Zöld Tábort” a gyermekek részére, amelynek keretében az ország különböző pontjaira juthatnak el és ismerkedhetnek meg az adott tájegység természeti értékeivel.

A Földesi Roma Nemzetiségi Önkormányzat minden évben lehetőségeihez mérten szervez nyári tábort a roma közösség gyermekei számára. A programjuk kiterjedt a hagyományörzés, anyanyelvi ismeretek, népismeretek, történelem megismerésére.

Emellett intézmények, civil szervezetek, egyházközségek, nemzetiségi önkormányzatok évente több alkalommal szerveznek a látókörükben élő, hátrányos helyzetű gyermekeknek további programokat.

Sajnos a településen nincs az általános iskola tornatermén kívül fedett sportolásra lehetőség bár igény a fiatalok részéről évek óta van. Több fórumon is megfogalmazásra került, hogy a helybeli fiatalok szeretnének a településen elérhető konditermet, sajnos ezt az önkormányzat jelenleg helyhiány miatt nem tudja kialakítani.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A településen működő alapfokú általános iskola minden évben részt vesz az Erzsébet táborok szervezésében, minden évben több turnusban biztosítja a gyermekeknek a lehetőséget a színes programokban való részvételre.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül tudják biztosítani a gyermekétkeztetést. Sajnálatos módon egyre több a szűkös anyagi körülmények között élő gyermekek száma, olykor ezen gyermekek számára nem természetes, hogy naponta egyszer meleg ételt kapnak az iskolai szünet időszakában.

Szünidei gyermekétkeztetés:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény felhatalmazása alapján a települési önkormányzat a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére – a szülő vagy a törvényes képviselő kérelmére – a nyári szünetben, illetve az őszi, téli, és tavaszi tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapra a déli meleg főétkeztést köteles megszervezni és ingyenesen biztosítani. Az étkeztetésben részt vevő gyermekek életkora 5 hónapos kortól 18 éves korig terjed.

Szünidő 2022. év	Napok száma	Jogosult gyermekek száma	Étkeztést igénybe vevő gyermekek száma	Étkeztést igénybe vevő gyermekek száma (%)
Tavaszi	2	30	27	90
Nyári	55	55	42	76
Őszi	-	-	-	-
Téli	11	29	15	52

Forrás: Polgármesteri Hivatal saját adatok

Az adatokból megállapítható, hogy a 2022-es évben az összes szünidei étkezési napok száma: 68. (Tavalyi évben is 68 nap volt.) Ezen időszakra az ingyenes étkezésre jogosult gyermekek száma: 114 fő. Az ingyenes étkezést igénybe vevők száma: 84 fő, ez az összes létszám 74%-a. (A tavalyi évben 63% volt). 11%) emelkedés mutatkozik – részvételi arány szempontjából – a 2021-es évhez viszonyítva.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön az eltérő kultúrájú gyermekcsoportok egyenlő lehetőségekhez jutnak. A településen meghirdetett programok, civilek, intézmények tábora, eseményei, rendezvényei nyitottak és hozzáférhetőek. A hátrányos helyzetű gyermekcsoportok esetében vannak táborok, ahol biztosított az ingyenes részvétel pl. Erzsébet tábor, napközis vagy pályázatok által finanszírozott táborok.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Család – és Gyermejjóléti Szolgálat családsegítője részt vesz a Kállay László Óvoda, Karácsony Sándor Közösségi Ház, Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Nagyközségi Népfőiskolai Egyesület által szervezett programokon, meghívásos alapon.

A családsegítő részt vett 2022 évben az EFOP-1.5.3-16-2017-00010 „Humán közszolgáltatások fejlesztése Kabán és a környező településeken” című pályázat megvalósításában. A pályázat során 8 foglalkozásra került sor, melyen összesen 103 fő vett részt a felnőtt lakosság köréből. A téma: Devianciák megelőzése a családban.

Az elmúlt évben második alkalommal vett részt a családsegítő a Nyári Napközis Erzsébet Tábor, és a Zánkai Erzsébet Tábor szervezésében és lebonyolításában a településen. A táborokban 20-20 gyermek vett részt.

2022. június 22-én a Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából az Édes Száj Pályázat keretében 50 hátrányos helyzetű gyermek részesült édesség adományban. 10 fő gyermek pedig kézműves foglalkozáson vett részt a Szolgálatnál.

2022. december 08-án a Magyar Élelmiszerbank Egyesület jóvoltából az Édes Száj Pályázat keretében 50 hátrányos helyzetű gyermek részesült édesség és lego adományban. 26 gyermek pedig adventi foglalkozáson vett részt a Szolgálatnál.

Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázat:

A Képviselő-testület a felsőfokú oktatásban résztvevő tanulók részére ebben az évben is meghirdette a Bursa Hungarica önkormányzati ösztöndíj pályázatát. Az önkormányzat a 2022-es évben 10 fő pályázót támogatott havi 12.000,- forinttal 10 hónapon keresztül (összesen 10 fő

felsőoktatásban tanuló és 1 fő középiskolában tanuló diák nyújtott be támogatási igényt). Ez éves szinten 1.200.000,- forint összegű támogatást jelent.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az önkormányzat alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében gondoskodik oktatási-nevelési intézménye, a Kállai László Óvoda Intézménye működtetéséről. Az óvodai gyermekvédelmi munka fő feladatát a megelőzés, a segítségnyújtás képezi. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Ezen belül fő feladatuk a hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való speciális foglalkozás. Az óvoda pedagógiai programjában kiemelten foglalkozik a család funkcióinak megerősítésével, a veszélyeztetettség okainak feltárásával és azok megelőzésével. Az óvoda nyitvatartási ideje jól illeszkedik a munkában álló szülők munkaidejéhez, a szülők már reggel 6:30-tól vihetik a gyermekeket, ahol este 17:00 óráig tartózkodhatnak. Az óvoda a nyári szünetben minimális zárva tartással, ami az éves tisztító festések miatt szükséges próbálja megoldani működését. Minden gyermeknek biztosítani tudják az óvodai férőhelyet.

A Kállai László Óvoda óvodapedagógusai a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek sorsának alakulását folyamatosan figyelemmel kísérik és napi szinten jelzéssel élnek a szülő(k) felé. Fontosnak tartják az egyéni bánásmód elvének érvényesítését, a szülőkkel való személyes kapcsolattartást, a rászoruló gyermekek hatékony megsegítését, minden esetben a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit szem előtt tartva. Mindenkor biztosítják az esélyegyenlőséget, a gyermekek jogainak biztosítását minden megkülönböztetés nélkül. Folyamatosan kapcsolatot tartanak a megfelelő szakemberekkel, intézményekkel (Családsegítő Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság, védőnők, gyermekorvos, fejlesztő pedagógus, logopédus).

A Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a település gyermekeinek az 1-8. osztályos alapfokú nevelési, oktatási intézménye. Az iskola két telephelyen működik. Iskolaépületek a település központjában helyezkednek el tágas udvarokkal, elegendő zöldterülettel. Az első-második osztályos tanulók épülete 1961-ben, a harmadik-nyolcadikos tanulók épülete 1980-ban került átadásra. A kisiskolások épületén 2007-ben történt tető és nyílászáró csere, az épületek mindkét helyen felújításra várnak. Fűtés, világítás, nyílászárócsere, belső burkolatok, vizesblokkok, akadálymentesítés, szigetelés, homlokzat korszerűsítése a legsürgetőbb. A felső tagozatos épület többfunkciós épület, itt működik az általános iskolai egység mellett a Községi Könyvtár, a Karácsony Sándor Közösségi Ház. Az épületben található közel kézilabdapálya méretű tornaterem lehetőséget ad a község lakóinak és a Sportegyesület szakosztályainak tevékenységéhez is. 2013. január 1-ig Általános Művelődési Központként működött, az oktatás mellett a település közművelődési feladatait is ellátta. 2013. január 1-től az épületben működő oktatás a KLIK fenntartásába és működtetésébe került, a közművelődés, könyvtár a Nagyközségi Önkormányzathoz.

Az általános iskolában 13 tanító és 18 tanár, míg a művészeti iskolában négy tanszakon (zene, színjáték, táncművészet, képzőművészet) 4 nevelő tanít. Az alsó tagozaton iskolaotthonos formában első-harmadik évfolyamon folyik az oktatás. Az egész napos ellátás érdekében 4.-5. évfolyamon napközi, 6.-7. évfolyamon tanuló szobai ellátást biztosít az intézmény. Az iskola könyvtári feladatokat a Községi Könyvtár látja el. Iskolánk eszközellátottsága közepes.

Testi, érzékszervi (látás, hallás), beszéd fogyatékos, autista, enyhe értelmi fogyatékos, megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése és oktatása.

Iskolánkba a környező településekről is érkeznek tanulók. Sáp, Tetétlen, Báránd, Hajdúszovát községekből.

A NAT alapján elkészített helyi tantervünk lehetőséget biztosít a második évfolyamtól történő idegen nyelv (német, angol választás alapján) tanulásra, hetedik és nyolcadik évfolyamon pedig a második idegen nyelv tanulására is.

A tanulók tehetség gondozása az Alapfokú Művészeti Iskola tagozatai mellett az iskolai szakkörökben, és a sportkör foglalkozásain történik.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. A szakértői bizottság véleményének figyelembevételével az oktatási intézmények biztosítják a fejlesztést az érintett gyermekek esetében.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ac. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2016	110	16	14,55
2017	110	15	13,64
2018	107	18	16,82
2019	112	8	7,14
2020	126	10	7,94
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kállai László Óvoda

Az óvoda a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek foglalkoztatására,

nevelésére és a tehetséggondozásra nagy hangsúlyt fektet. Az intézmény az Oktatási Hivatal által vezetett „EFOP-3.1.3.16 Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelések támogatása” című kiemelt projektbe („Esélyteremtő óvoda” projekt) bekerült, mely az óvodai fejlesztő programot váltja fel (IPR). A projekt 2016 szeptemberében indult, 2020 szeptemberig tartott, kifejezetten a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek javítása érdekében. A program megvalósításával komplex intézményi fejlesztés valósult meg a hatékony hétköznapi pedagógiai tevékenység feltételeinek megteremtésével. Az óvoda 2015 óta Tehetségpont, így szervezett keretek között minden 5 – 6 – 7 éves, (SNI, HH, HHH is) tanköteles korú gyermek olyan tehetségműhely munkájában vehet részt, mely kiemelkedő képességeit, készségeit próbálja kibontakoztatni. Az intézmény részt vett az EFOP-3.9.2-16 "Humánkapacitások bővítése Nádudvaron és térségében" projektben, mely a pedagógusok korszerű pedagógiai módszerek megismerését segítő képzésein felül lehetőséget biztosított egészséghetek, egészségtudatot formáló rendezvények megvalósítására, egyéni és csoportos felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások szervezésére is 2022-ig.

A 4.4. a) 1. számú táblázatból kiderül, hogy csökkent némileg a hátrányos gyermekek létszáma, de ez csak a jogszabályok változásának a következménye, nem csökkennek feladataik a gyermekvédelmi munka területein. A gyermekek 10%-a hátrányos helyzetű. Óvodások között egyre több a különböző típusú problémákkal küzdő gyermek, illetve egészségügyileg veszélyeztetett és a sajátos nevelést igénylő gyermek. Gyakran hiányzik a gyermek neveléséből a megfelelő értékrend, a következetesség és a rendszeresség. Ezek a gyermekek sok lemaradással küszködnek: pl. anyanyelv és kommunikáció terén, ezért a hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása sok feladatot ad az óvoda számára.

Fontos feladat a gyermekek fejlődésének nyomon követése. A gyermek értelmi, beszéd, hallás, mozgásfejlődése eredményeinek rögzítése, fejlesztési tervek elkészítése, szülői tájékoztatás. Ennek érdekében az óvodába érkező gyermekek képességeinek felmérése (bemenet) történik meg, folyamatos a fejlesztő tevékenységek tervezése, biztosítása és dokumentálása, a fejlődés általános jellemzőinek elérése a cél óvodáskor végére (kimenet) további fejlesztendő területek meghatározása, átmenet segítése az iskolába. Értékelő rendszert működtet az intézmény, melyet mindenki elfogadott (Fejlődési napló + HHH gyermekeknél DIFER).

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének folyamatos szakszerű ellátásának érdekében a gyógypedagógussal, gyógytornász segítségével, együttműködve az óvodapedagógusok végzik. Egyéni fejlesztési tervek elkészítésével segítik a rászoruló gyermekek nevelését. A hátrány kompenzáló megvalósuló tevékenységek az óvodában:

- Inkluzív, befogadó attitűd óvoda minden dolgozójára jellemző.
- Maximálisan megjelent a csoporton belüli egyéni bánásmód.
- Az egyéni fejlesztési terveket az óvodapedagógusok elkészítették az SNI-s gyermekeknél, így fejlesztésük a tervek szerint valósul meg az óvodai csoporton belül.
- Minden sajátos nevelési igényű gyermek szakértői véleményben javasolt szakembertől kapott fejlesztést kiscsoportos, vagy egyéni fejlesztés keretében a megfelelő óraszámban.
- Az óvodapedagógusok folyamatosan kapcsolatot tartanak a szülőkkel, a gyógypedagógussal, szomatopedagógussal.
- A gyógypedagógusi fejlesztés a Rákóczi úti óvodában valósult meg. A Támogató Szolgálattal együttműködésével, segítségével jutott el rendszeresen a szomatopedagógiai foglalkozásra Püspökladányba a rászoruló gyermek.
- A szükséges kontrollvizsgálatok megindítása megtörtént, illetve a problémával küzdő gyermekek szakemberhez irányítása is.

A fejlesztőpedagógusi foglalkozásokat az intézmény pedagógusa biztosítja azon BTM-es gyermekeknek, akiket a szakszolgálat munkatársai nem tudtak megfelelő óraszámban ellátni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az iskolai tanulói létszáma 2022. évi adatok alapján 249 fő, más településről 32 tanuló jár az intézménybe. Tanulói létszám az előző évhez képest csökkenést mutat, ugyanis több család költözött el még tanév közben is a településről. Az iskolában alsó tagozaton egész napos oktatás folyik, felső tagozaton tanulószobai ellátást biztosítanak a másnapra történő felkészüléséhez. A tanulók szociális helyzetének figyelemmel kísérése: Az iskola kiemelt feladatot fordít az ifjúságvédelmi feladatok ellátására. Minden tanévkezdéskor felméri a HH-s, HHH-s, valamint a gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulókat. Számuk évközben változó, mivel a szülők anyagi és szociális helyzetétől függően a jegyzői határozatnak megfelelően kerülnek ebbe a kategóriába.

A tanulók tanulmányi helyzete: Rendszeres esetmegbeszélések, évfolyamonként, havi szinten. Felmerült magatartási problémák kezelésében a szülők bevonása (2022-ben 10 alkalommal volt szükséges). Súlyos kötelességszegés esetén az iskolai jutalmazás és büntetés fokozatainak alkalmazása. Iskolai hiányzások pontos nyilvántartása, a szülők rendszeres írásbeli tájékoztatása a hiányzások mértékéről. (14 tanuló családjának kellett értesítést küldeni a hiányzásokról). Tanulási nehézséggel küzdő tanulók szakvizsgálatokra irányítása, a határozatokban meghatározott értékelési kedvezmények biztosítása. Az iskolai lemorzsolódással érintett tanulók számára a délutáni tanulószoba, a tantárgyi felzárkóztató foglalkozások igénybevétele kötelező.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	69	23,79
2017	n.a.	62	21,68
2018	n.a.	52	19,62
2019	n.a.	33	13,36
2020	n.a.	36	14,46
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázat adataiból kiderül, hogy a hátrányos helyzetű tanulók számának csökkenése mellett az arányuk az összes tanulói létszámhoz viszonyítva is csökkenést mutat. Ez pozitív eredményként értékelhető.

Az iskolában fontos feladat, hogy a szociális hátránnyal küzdő gyermekek nevelése-oktatása a tanuló javát szolgálja. Feladataik: tudatos értékválasztásra ösztönzés, a fegyelem javítását célzó intézkedési terv feladatának megvalósítása, a veszélyeztetettség jelzése, az „Útravaló Ösztöndíjprogram – Út a középiskolába” pályázaton belüli mentorálás, az AJTP-ba jelentkeztetés, egészségnevelési programok, bűnelkövetés, vagy a bűnisméltés céljából indított programok, a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal való szoros kapcsolattartás, konzultáció, a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztése érdekében együttműködés a kollégákkal, a fejlesztő- és a gyógypedagógusokkal.

Minden esetben ingyenes a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

Gyermekvédelmi feladatok ellátásában az együttműködés partnerei: tanulók, osztályfőnökök, iskolapszichológus, iskolalelkész, iskolavezetés, szülők, Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok és Járási Gyámhivatalok, gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai.

A család, mint az elsődleges szociális háttér mellett igen jelentős szerepük van az iskolának a gyermekek testi, lelki és társas fejlődésében, a tanulókat esetlegesen ért veszélyeztetettség prevenciójában, az okok feltárásában. A helyi Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal kitűnő kapcsolatot ápolnak. Jelentési kötelezettségük van a területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálat és a Járási Gyámhivatal felé, a tanköteles korú tanulók igazolatlan hiányzásának okainak felfedése miatt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

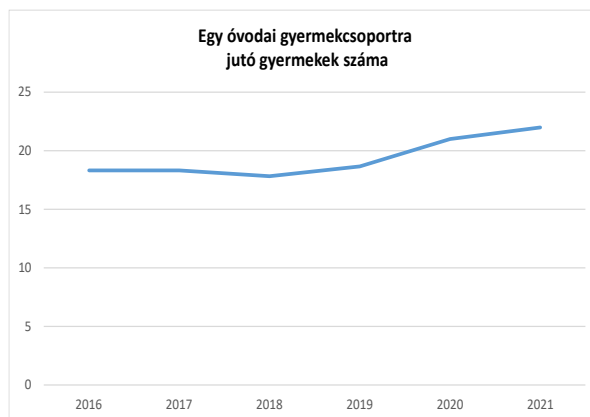
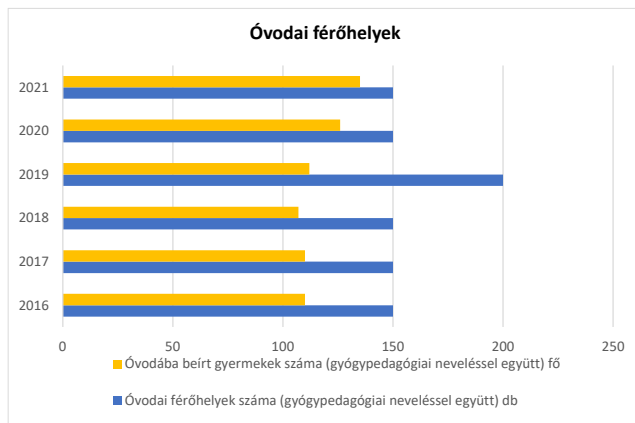
A gyermekek fejlesztésére irányuló munkát az intézmények pedagógusai mellett fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológusok segítik a Hajdú - Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat intézményrendszerén keresztül, különböző telephelyeken. Az óvodás SNI gyermekek szakértői vizsgálatát a megyei szakszolgálat végzi és a vélemény alapján az óvoda külső szakembert szerződéses jogviszonyban alkalmaz ezen gyermekek gyógypedagógiai ellátása érdekében. A gyógytestnevelést az intézményben saját pedagógus látja el szakorvosi javaslat alapján prevencióssal jellegettel. A tanköteles gyermekeknek a logopédia, fejlesztőpedagógiai fejlesztés a szakszolgálat munkatársai látják el. Az óvoda a kiemelkedően tehetséges gyermekek részére tehetséggondozást végez szintén saját szakemberekkel. A fejlesztőpedagógusok, a pszichológusok kellő érzékenysége, szakmai tudása, a fogadó pedagógus szemlélete, nyitottsága, segítőkészsége, kreativitása, megfelelően alkalmazott pedagógiai módszerei, elengedhetetlen feltételei az eredményes munkának.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	113	6	150	2	110	0	0	18
2017	122	6	150	2	110	0	0	18
2018	123	6	150	2	107	0	0	18
2019	120	6	200	3	112	0	0	19
2020	142	6	150	2	126	0	0	21
2021	142	6	150	2	135	0	0	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Évek óta jelentkező probléma a szakember hiánya a településen a 2022-es év első felében óvodánkban (helyben) nem volt logopédiai ellátás, csak Püspökladányban. A szülők nagy része nem tudta vállalni, hogy heti rendszerességgel gyermekét behordja Püspökladányba a fejlesztő foglalkozásra. Szeptembertől a probléma megoldódott, heti rendszerességgel kapnak fejlesztést a beszédhibás gyermekek. Egyre több a problémás gyermek: SNI-s, BTM-es és autisztikus tüneteket mutató gyermek – ezek túlmutatnak az óvodapedagógus kompetenciáin. Csökken az óvónők létszáma, nincs utánpótlás. Bizonyos esetekben a szülők nehezen fogadják el, ha gyermekükkel probléma van (esetleg speciális ellátást, fejlesztést igényelnek, vagy szakorvoshoz irányítjuk a gyermeket).

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2016	0	16	2	18,13	8,62
2017	0	16	2	17,88	10,49
2018	0	15	2	17,67	10,57
2019	0	14	2	17,64	7,29
2020	0	14	2	17,79	9,64
2021	0	14	2	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a gyermek – és ifjúságvédelmi munkát éves munkaterv alapján végzi. Az éves munkaterv elkészítésénél külön figyelmet helyeznek az előző évben kitűzött célok és feladatok megvalósítására. Az ifjúságvédelmi feleős és a pedagógusok egész évben kiemelt figyelmet fordítanak a lemorzsolódással fenyegetett tanulók megsegítésére. Folyamatos felzárkóztató órákkal, egyéni- és szülői megsegítéssel és nyomon követéssel próbálják csökkenteni a veszélyeztetett tanulók számát. A lemorzsolódási mutató az áldozatos munkának köszönhetően 2022. évben évben csökkent a tavalyi évhez képest. Az iskola tanulmányi átlaga: 4,17. Bukott 9 tanuló, ebből egy 8. osztályos tanuló 6 tantárgyból és egy 7. osztályos tanuló 3 tantárgyból.

Sajnos néhány tanuló esetében a szülők partnerek abban, hogy gyermekük ne látogassa az oktatási intézményt. Alibit biztosítanak számukra, utólag kérnek telefonon igazolást mondva csinált indokokkal, hazugságra ösztönzik őket és nem pótolják be az elmaradt feladatokat, valamint nem ellenőrzik a felszerelésüket, gyermekük iskolai haladását, és szabadidejét. Többszöri szülői megkeresésekkel, esetmegbeszélésekkel, a tanulókkal való elbeszélgetéssel próbálják a pedagógusok jobb belátásra bírni a tanulókat és szüleiket.

A 2021/2022-es tanévben minden 8. osztályos ballagó diák felvételt nyert az általa kiválasztott középfokú intézménybe. A visszajelzések alapján majd minden diákunk megállta a helyét és sikeresen folytatja tanulmányait.

Sajnos évek óta probléma az iskolában is a pszichológus hiánya. Mivel az anyagi megbecsülés ebben a szakmában igen csekély, és ingázóként az utazási költség is egyre nagyobb, így nem vonzó ez a feladat senkinek. Jelentős anyagi fedezet híján sajnos a mai napig nélkülözünk kell az ilyen jellegű szakmai segítséget. Logopédus a 2022/2023 tanévben újra ellátja az 1. osztályosokat, azonban a heti 1 óra nem elegendő ahhoz, hogy a többi osztályban logopédiai megsegítésre szoruló diákok is fejlesztésben részesüljenek. Nagyon szeretnénk, ha több időkeret

jutna az iskolás gyerekeknek, mivel a 2. és a 3. osztályosok szinte teljesen kimaradtak a logopédiai fejlesztésből az utóbbi években.

Az iskolában dolgozó gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus, valamint a szaktanárok együttműködésével folyamatos a tanulási nehézséggel küzdő tanulók szakvizsgálatokra való beutalása. A szakvéleményeket figyelembe véve értéklik a gyerekek tanulmányi munkáját. 2022. év első félévében a tanulók 17%-a küzdött tanulási nehézséggel. Jelenleg 15 tanuló SNI és 27 tanuló BTM az intézményben, valamint egy 4. osztályos tanuló magántanulóként egyéni, képességeinek megfelelő oktatásban részesül.

Sajnos évről évre egyre nő az egyéni bánásmódot igénylő tanulók száma, amit a gyógypedagógus és a fejlesztőpedagógus már nehezen tud ellátni. Szükség lenne további fejlesztő pedagógusra, hogy minden gyermek képességeihez mérten, egyéni fejlesztésben részesülhessen.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

Földesen az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor.

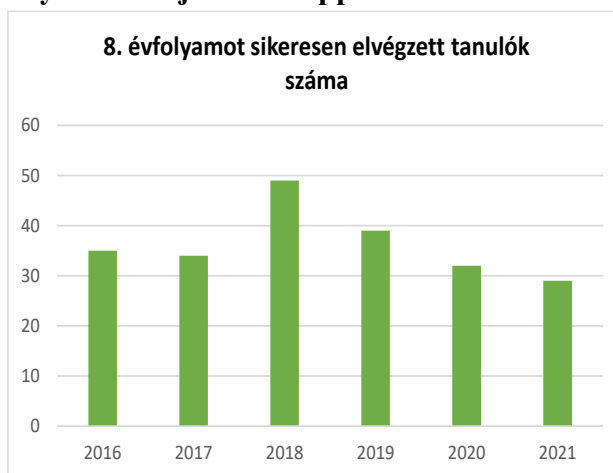
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Földes településen 1 db 1-8 osztályos általános iskolai oktató-nevelő intézmény érhető el. Mivel egyedüli intézmény a településen eredményességét összehasonlítani csak az országos adatokkal tudjuk. A 2021/2022-es tanévben minden 8. osztályos ballagó diák felvételt nyert az általa kiválasztott középfokú intézménybe. A visszajelzések alapján majd minden diák megállta a helyét és sikeresen folytatja tanulmányait. Évről évre elmondható, hogy valamennyi diák eredményesen befejezte általános iskolai tanulmányait. A 2021-es Országos Kompetencia mérés eredményei az oktatási hivatal tájékoztatója alapján a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola eredményei közelítenek az országos átlag eredményeihez, a hatodik évfolyamosok eredményei kicsivel az országos átlag alatt maradnak.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2016	35
2017	34
2018	49
2019	39
2020	32
2021	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény pedagógusai az osztályközösségek alakítása, az egyes diákok személyiségfejlesztése során személyes példamutatással, tudatos neveléssel arra törekcszenek, hogy a tanulókat ne érje közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás.

Az egyenlő bánásmód alapvető, a pedagógus egyformán viszonyul valamennyi tanítványához. Az esélyegyenlőség biztosítása azt kívánja meg, hogy a pedagógusok felismerjék ki az, aki valamilyen oknál fogva hátrányosabb helyzetű, és ezt a hátrányt, pedagógusként hogyan lehet kiküszöbölni. Pedagógiai munkájukon belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyteremtés és gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Felzárkóztató foglalkozások,
- Tehetséggondozó foglalkozások,
- Indulási hátrányok csökkentése,
- Differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása tanórán és azon kívül,
- Különböző tanulászervezési eljárások alkalmazása (projekt, témahét, moduláris oktatás),
- A tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Kulcskompetenciák megalapozása,
- Digitális technikák széles körű alkalmazása,
- Fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások (SNI, BTMN tanulók esetében),
- Képesség kibontakoztató, iskolai integrációs program (IPR) működtetése a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára,
- Pályaválasztás segítése,
- Személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- Egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- Családi életre történő nevelés,
- Napközis foglalkozások,
- Egésznapi iskola,
- Szakköri, sportközi lehetőségek közül történő szabad választás lehetőségének biztosítása,
- Versenyekre felkészítés,
- Művészeti oktatás,

- Egészségügyi szűrővizsgálatok,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek),
- Szülőkkel való együttműködés,
- Fogadóórák biztosítása,
- Szülői értekezletek,
- Az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetése,
- Tájékoztató a pedagógiai szakszolgálat, a családsegítő- és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- Veszélyeztetettség észlelése, jelzése,

Nyolcadikos tanulók középfokú beiskolázásának támogatása:

- pályaválasztási fórum szervezése - hetedik és nyolcadik évfolyamos tanulóink szüleikkel együtt 80 %-os részvétel mellett vettek részt a programban,
- pályaválasztási kiállítás megtekintése Debrecenben az osztályfőnökök, szülők részvételével,
- pályaaorientációs tanácsadás a hetedik és a nyolcadik osztályos tanulóink számára a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Oktatási Központ munkatársainak igénybevételével,
- írásbeli felvételtire előkészítő foglalkozások tartása magyar nyelv és irodalom, valamint matematika tantárgyakból,
- A hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását pályázatok segítségével is támogatja az intézmény:
- Út a középiskolába -Útravaló ösztöndíj program : 2016-2017-es tanévben 2 pályázat nyert és valósult meg.
- Hátrányos helyzetű tanulók Arany János tehetséggondozó programjában sikeresen pályázott a 2017-2018-as tanévben 2 tanuló.
- a Hátrányos helyzetű Arany János Kollégiumi programban 2016-2017-es tanévben sikeresen pályázott 1 tanuló.

Együttműködés külső intézményekkel, gyermekvédelmi szervekkel:

- Bűnmegelőzési és drogrevenziós előadások a Kabai Rendőrőrs szervezésében – félévenként minden felsős osztály részvételével megvalósultak.
 - Iskolai egészségügyi ellátás – külön egészségügyi program szerint a védőnők, a gyermekorvos és a fogorvos bevonásával folyamatos volt.
 - Krízis helyzetbe kerülő gyermekek esetében együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival:
 - gyermekvédelmi tanácskozáson való részvétel,
 - problémajelző küldése, személyes konzultáció több alkalommal
- A Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal az iskola kapcsolata napi szintű.

A jövőben továbbra is kiemelt szerepet kap a Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában megvalósuló pályázatok keretében az esélyteremtés is:

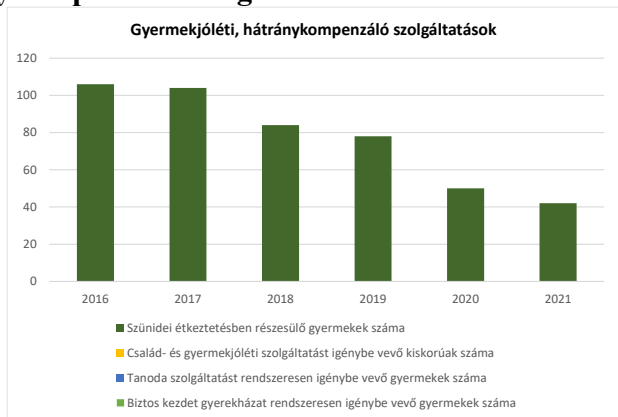
- EFOP-3.2.4: Digitális kompetencia fejlesztése,
- EFOP-3.2.5 – VEKOP-17: A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérési-értékelési és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása,
- EFOP-3.2.6 . a tanulói képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben
- EFOP-3.3.2. Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért,
- EFOP-3.2.3: Digitális környezet a köznevelésben,
- EFOP-3.2.5: Pályaaorientáció, kiemelten az MTMI készségek és kompetenciák fejlesztése a köznevelés rendszerében,

- EFOP-4.1.2-17 Köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése a hátránykompenzáció elősegítése és a minőségi oktatás megteremtése érdekében
- „HATÁRTALANUL! „ program – tanulmányi kirándulás hetedikeseeknek

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	106
2017	n.a.	n.a.	n.a.	104
2018	n.a.	n.a.	n.a.	84
2019	n.a.	n.a.	n.a.	78
2020	n.a.	n.a.	n.a.	50
2021	n.a.	n.a.	n.a.	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése – Egészségfejlesztési és egészségmegtartó programok szervezésének ösztönzése, pályázati források felkutatása
Szakember hiány a humánközszolgáltatások területén	Tudatos humán erőforrás gazdálkodás megvalósítása, képzési lehetőségek támogatásának felkutatása, pályázati források keresése
A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok	kiscsoportos komplex, és egyéni foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság stb. területén

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezeden rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terheséget is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

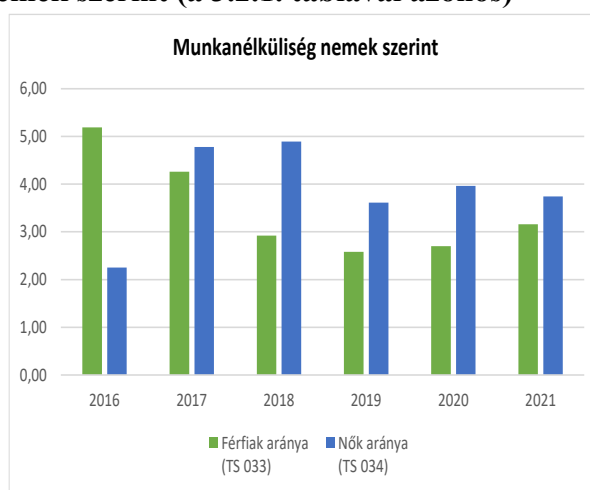
A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A településen a nők körében magas munkanélküliséghez hozzájárulhat ezen túl a részmunkaidős, rugalmas munkahelyek hiánya, hogy a nők a férfiaknál gyakrabban vállalják magukra a tartós ápolásra szoruló idősebb vagy eltartott családtagokkal kapcsolatos gondozási feladatokat. Tanulmányok alapján a nők munkaerőpiaci részvétele minden uniós országban alacsonyabb a férfiakénál. A dolgozó nők a férfiakhoz képest általában alacsonyabb óraszámban, kevésbé jól fizetett ágazatokban és kevésbé fontos pozíciókban végzik munkájukat. Az Európai Unió jogszabályokkal, szakpolitikai iránymutatásokkal és pénzügyi támogatással segíti elő a nemek közötti nagyobb mértékű egyenlőséget a munkaerőpiacon.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás. A bölcsődei férőhelyek számának növelése indokolt, mivel évről évre nagyobb számú igény jelentkezik a bölcsődei elhelyezésre.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya	Nők aránya	Összesen
	%	%	%
2016	5,19	2,25	3,72%
2017	4,26	4,78	4,52%
2018	2,92	4,89	3,91%
2019	2,58	3,61	3,10%
2020	2,7	3,96	3,33%
2021	3,16	3,74	3,45%

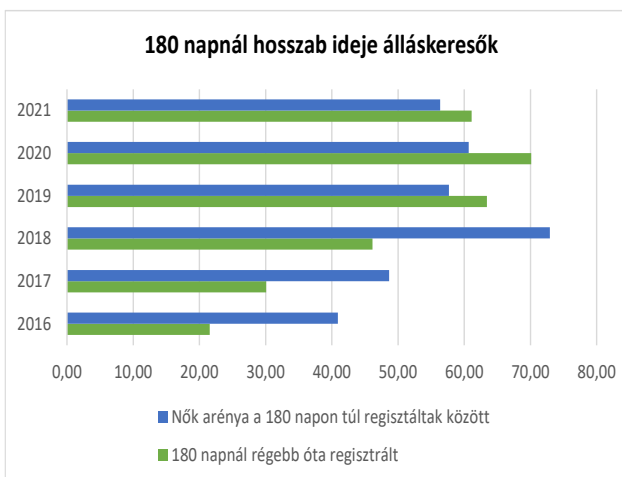
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2016	21,57	40,91
2017	30,08	48,65
2018	46,15	72,92
2019	63,41	57,69
2020	70,11	60,66
2021	61,11	56,36

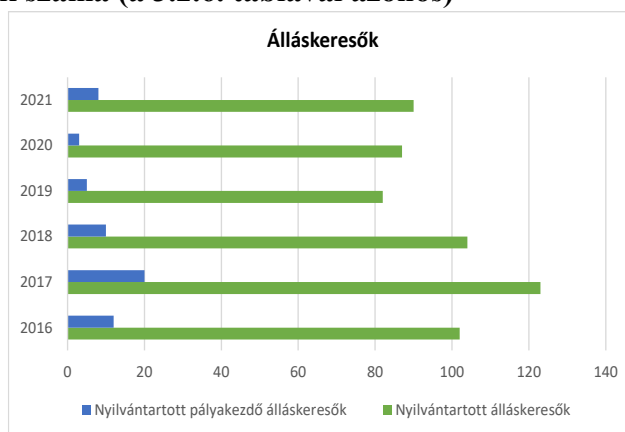
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
	fő	Fő
2016	102	12
2017	123	20
2018	104	10
2019	82	5
2020	87	3
2021	90	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5.1.1 számú táblázat adatai a nyilvántartott álláskeresők esetében a férfiak és nők aránya közel azonos, az 5.1.2 táblázat adataiból kiderül, hogy a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők esetében a nők aránya magasabb százalékot mutat. Ez az adat azzal is magyarázható, hogy a nők esetében hosszabb kiesés után nehezebben találnak vissza a munkaerőpiacra. A pályakezdők nemek szerinti megoszlásáról nincs adatunk.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre. Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegükénél fogva jellemzően pl. a szövő, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, nők jelentkeznek, őket vonják be.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és környező településeken kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt. Az önkormányzat több intézményében foglalkoztat nőket ezzel is lehetőséget biztosítva későbbiekben az esetleges foglalkoztatásra. A környező települések nagyobb munkáltatói elsősorban betanított munkásokat alkalmaznak, jellemzően alacsony iskolai végzettségűeket és közülük jelentős számú nőt. Alkalmi jelleggel, nyári időszakban idénymunkán jelentős számú alacsony végzettségű nő helyezkedik el és ez jelent jövedelmet számukra.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről. Az önkormányzatnál foglalkoztatott nők a köztisztviselők besorolás szerinti bérezéséért, az óvodában közalkalmazotti bérért, a közfoglalkoztatásban a közfoglalkoztatási bérért végzik munkájukat. Valamennyi esetben a törvény szerint előírt bér kerül alkalmazásra, tehát nem merül fel hátrányos megkülönböztetés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

(ábra: 5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

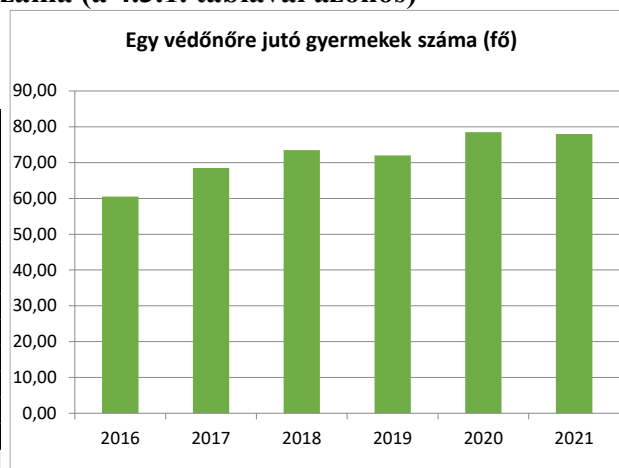
A településen biztosított a bölcsődei, az óvodai és iskolai ellátás is. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mert esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A gyermekek napközbeni ellátását biztosító 12 férőhelyes intézmény a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek szakszerű gondozására –2019. szeptemberétől kezdődően már rendelkezésre áll. A nevelési és oktatási intézmények a gyermekek életkorának és egészségi állapotának megfelelő, foglalkoztatást és étkeztetést biztosítanak azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, betegségük, szociális helyzetük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az önkormányzati intézmények saját hatáskörön belül oldják meg a nők rugalmas foglalkoztatását, összeegyeztetve a munka, a család, a gyermeknevelés feladatát.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	121	60,5
2017	2	137	68,5
2018	2	147	74
2019	2	144	72
2020	2	157	78,5
2021	2	156	78

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata az anya- és gyermekgondozás valamint nyilvántartja a körzetében bejelentett lakcímmel rendelkező/életvitelszerűen élő várandós anyákat és tanácsadást végez. Célzott és szükséglet szerinti gondozást végez családlátogatás és védőnői tanácsadás keretén belül. Írásban értesíti a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észleli a várandós anya válsághelyzetét.

A védőnői tevékenység helyszínei többek között: a Tanácsadóban önálló fogadóóra, illetve Várandós és Csecsemő Tanácsadás. Önálló tanácsadás keretében körzetenként heti 2 óra csecsemő és heti 2 óra várandós tanácsadás van meghirdetve.

Településünkön a védőnői feladatokat két védőnő, Nagy Zoltánné és Szöllősiné Nagy Szilvia, valamint a gyermekorvosi feladatokat Dr. Baracsi Mária gyermekgyógyász látja el. Földesen 2022-ben 33 gyermek született, ebből volt egy koraszülött. Községünkben az elmúlt évekhez hasonlóan több el-, beköltözés, illetve visszaköltözés is volt.

2022-ben a védőnői szolgálat adatai alapján:

Gondozott családok száma: 204

Gondozott várandósok száma: 61 fő

Szült anyák száma: 33 fő

0-6 éves gondozottak száma: 231 fő

Bölcsőde létszáma: 12 fő

Óvodába beíratottak létszáma: 135 fő (2022. szeptember)

Iskolába beíratottak létszáma: 249 fő (2022. szeptember)

Továbbra is a védőnői szolgálat feladata az évente elvégzendő kötelező státuszvizsgálatok, amelynek alkalmával a gyermekek testi-, mentális-, szociális fejlettségét, valamint a mozgás-, érzékszervi-, és beszédfejlődését is ellenőrzik. Már több mint három éve új, korszerű módszertani szakmai iránymutatás alapján végezzük a 0-7 éves gyermekek védőnői szűrővizsgálatát. Nagyon fontos a prevenció. A szülők többnyire együttműködnek, elviszik a gyerekeket a javasolt fejlesztésre. A településen egy családnál észlelték az elmúlt évben elhanyagolást. A védőnők a jelzőrendszer tagjaival együttműködve, folyamatos tájékoztatás mellett végzik munkájukat. A munkájukat a hatályos jogszabályok előírásai szerint végezzük.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, a kapcsolati erőszak, azonban ezekről helyi szinten nincsenek adatok. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Statisztikai adatok alapján elmondható, hogy a kapcsolati erőszak esetében 95 %-ban a férfi az elkövető és a nő az áldozat.

Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással és ezzel párhuzamosan az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta a társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak. Nincs anyaotthon, családok átmeneti otthona. Az ismeretek szerint krízishelyzet esetén, Debrecenben a Családok Átmeneti Otthona tud segítséget nyújtani lehetőségük szerint.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani családsegítés keretében. A helyettes szülői hálózat a gyermekjóléti szolgálat koordinálásával működő szolgáltatás, mely a gyermekek átmeneti gondozását biztosítja. A szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátást biztosít, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban megoldani nem tudja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők közéletben betöltött szerepét vizsgálva nem szabad elfelejteni, hogy az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Földes községben a képviselő-testület 7 tagjából 3 nő került megválasztásra, és ebből 1 fő a polgármester. Bár a képviselő-testület összetételében a férfi nem aránya a meghatározó de Földes településről elmondható, hogy a nők vannak többségben vezető pozícióban a humánközszolgáltatások területén, és a közigazgatásban is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk. Az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében, illetve a nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a roma nők, a sokgyermekes vagy egyedülálló anyák többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon. Ennek általános oka részben a klasszikus családmódban is keresendő, miszerint a nőnek a fő feladata a családban a ház körül van. A gyermek születését követően fontos szerepe van a közművelődésnek, a sport és szabadidő eltöltési lehetőségeknek az érintett célcsoportnál.

A nők várható élettartamának meghosszabbodását nehezíti, hogy a társadalomban betöltött szerepük, ennél fogva munkakörülményeik, életmódjuk egyre hasonlóbba válik a férfiakéhoz, aminek az a velejárója, hogy körükben az egészségkárosító kockázati tényezők közelednek a férfiakéhoz. Problémaként jelentkezik a fiatal nők gyermekvállalása, felkészületlenség az anya szerepre. Ez utóbbi megoldására kezdeményezések indultak, felvilágosítás, családtervezés szükségessége és a megfelelő gyermekvårást segítő családi életre nevelés. A felvetett problémák kiemelten a mélyszegénységben élõ nõk esetében jellemzõ és megoldásra váró feladat.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata	a célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása
Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése
A nők családon belül vállalt sokoldalú szerepe, teherviselése, a feladatmegosztás hiánya. Nők családszervezési gyengesége.	Pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, adósságkezelési tanácsadás szolgáltatás biztosítása
Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése	Áldozatok megfelelő segítése és ellátása az áldozattá válás prevenciójával

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi elöregedés globális problémává lett Magyarországon, így érinti Földest is. Egyre kevesebb gyermek születik, az idősek száma növekszik. Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességen belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot. Az utóbbi évek munkanélkülisége, közfoglalkoztatott viszony gyakorisága sok időskorú esetében kisnyugdíjat, minimális jövedelmet eredményezett. Ennek következményeként a megélhetés gondja jelen van életükben. Mindez maga után vonja az alacsony életszínvonalat, az életminőségük romlását, azaz az időskori elszegényesedést, a mélyszegénység megjelenését. Gondként jelentkezik a gyógyszerkiváltás, a rezsiköltségek kifizetése is, vagy akár az élelmiszerek beszerzése. Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Mindezt felgyorsította az elmúlt évek járványügyi helyzete, hiszen jelentősen érintette az idős korosztályt. Szűkült az egészségüghöz való hozzáférés, csökkent, illetve szinte teljesen megszűnt a közösségi élet.

Az idősek szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él. Egyre gyakoribb a településen, hogy az egyedül élő szociálisan, egészségügyileg rászorult idősek valamely környékbeli szociális otthonba kerülnek.

Földesre jellemző időskori adatok:

Állandó lakosok száma 2022. január 1-jén: 3927 fő

Ebből: 61- 70 évesek száma: 515 fő

71- 80 évesek száma: 340 fő

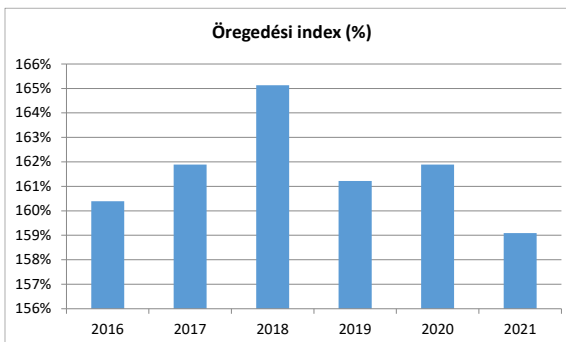
81- 90 évesek száma: 158 fő

91-100 évesek száma: 20 fő (ebből a 95 év fölötti 6 fő)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index %
2016	818	510	160,39%
2017	824	509	161,89%
2018	824	499	165,13%
2019	819	508	161,22%
2020	824	509	161,89%
2021	805	506	159,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

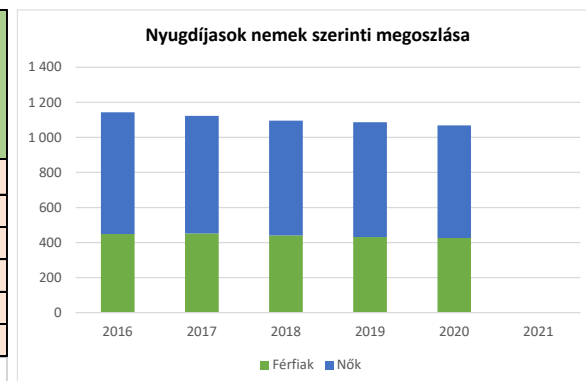
Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

Elmondható, hogy Földesen az utóbbi években gyengült az időseket támogató családi kapcsolati rendszerek hálózata. A generációk együtt élése már nem jellemző a településen.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	449	694	1143
2017	452	671	1123
2018	441	655	1096
2019	431	655	1086
2020	426	642	1068
2021	n.a.	n.a.	-

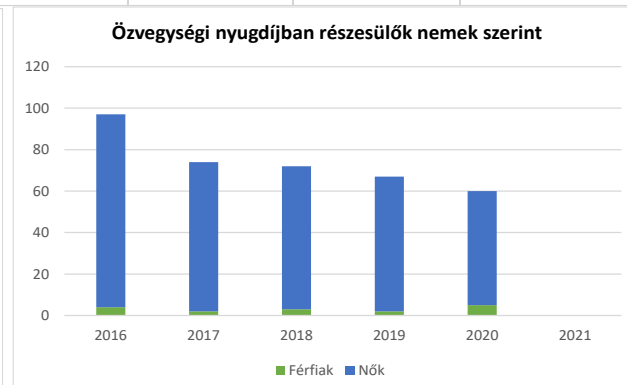
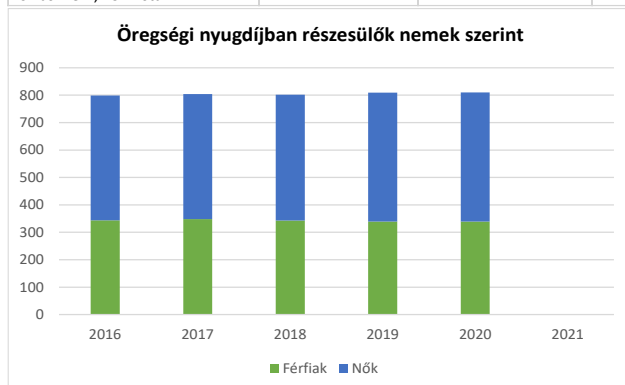
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2016	3	0	344	455	4	93	n.a.
2017	3	0	348	456	2	72	1
2018	3	0	343	459	3	69	1
2019	3	0	339	470	2	65	1
2020	4	0	339	471	5	55	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások adatait áttekintve megállapítható, hogy a vizsgált években a nyugdíjasok száma változó számokat mutatva, összesítve a csökkenés állapítható meg. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Napjainkban Földesen az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a település munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetők meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. A módosítások alapvetően az eljárási szabályokat érintik, illetve technikai jellegűek, és beiktatásukat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. (Ákr.) törvény 2018. január 1-jei hatályba lépése indokolja.

Az érintett célcsoport szempontjából a településen, hosszú távon megoldást jelenthet a Nyugdíjas Szövetkezet létrehozása, mely akár több település érintett célcsoportját is összefoghatja. Az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmazott két legerősebb érv az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	102	123	104	82	87	90
41-45 év (TS 042)	Fő	11	9	14	9	11	11
	%	10,78%	7,32%	13,46%	10,98%	12,64%	12,22%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	17	7	2	2	6
	%	9,80%	13,82%	6,73%	2,44%	2,30%	6,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	8	7	8	5	10	8
	%	7,84%	5,69%	7,69%	6,10%	11,49%	8,89%
56-60 év (TS 045)	Fő	13	16	11	12	11	15
	%	12,75%	13,01%	10,58%	14,63%	12,64%	16,67%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	16	18	17	26	29	32
	%	15,69%	14,63%	16,35%	31,71%	33,33%	35,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közigazgatásban, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az idősellátás területén egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezeteknek. Földesen több civil szervezet is biztosítja, szervezi az idősek szabadidő eltöltésének sokszínű programját. Pályázatok útján szervezik programjaikat, bekapcsolódva megyei, térségi rendezvényekbe.

Helyi szinten meg kell említeni a Földes Nagyközségi Népfőiskolai Egyesületet, aki nagyszámú tagságuknak köszönhetően tevékenyen részt vesznek az időskorúak összefogásában. A tevékenységi területeik a kulturális tevékenység, a hagyományápolás, a közösségfejlesztés, az egészséges életmód szemléletének terjesztése, az élhető környezet megteremtése köré csoportosul. Feladatuk egy-egy népfőiskolai kurzus szervezése mellett a szélesebb és változatosabb programkínálat összeállítása, a település múltjának, értékeinek megismerése és megismertetése, a hagyományok ápolása azok újrateremtésével, és cselekvő részvétel a helyi közösség életében.

A településen az önkormányzat intézményi keretein belül működik az Ószirózsa Nyugdíjas Klub, mely évek óta az időskorúak összefogását vállalta fel. Az intézménykeretek között működő Klubok mellett említést érdemel a Nosztalgia 2002 Hagyományőrző Egyesület is mely szervezet programjai sokrétűek, egész évet lefedő találkozási alkalmakat teremtenek. Az önkormányzat intézményei, nemzetiségi önkormányzat, egyházak is kiemelt szerepet fordítanak az idősök programjaira. A településen számtalan területen megjelentek az időskorúak köréből kikerülő önkéntesek, akik a település környezetének rendezésében vesznek részt és aktívan bekapcsolódnak a település közéletébe is. Emellett szakkörök, foglalkozások, klub előadások is elérhetőek az érdeklődők számára.

A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az idősök napja, az adventi lélekmelengető foglalkozás és a farsang is. A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekejóléti Szolgálat és Központ 6. számú Idősök Klubja több területen kiemelten foglalkozik az idősök helyzetével, támogatásával és segítségével. Emellett a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájához is fordulhatnak információért. Földes Nagyközség Polgármestere évek óta köszönti a szépkorúakat, felkeresi őket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya és a közmunkaprogram lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat lehetőségei szerint segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formák igénybevételét lehetővé tevő intézménybe irányítja.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2016	449	694	1143
2017	452	671	1123
2018	441	655	1096
2019	431	655	1086
2020	426	642	1068
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az idősek ellátásában fontos szerepet vállaló intézmények, civil szervezetek: Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ, és Földesi Református Egyházközség szolgáltatásai.

Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ

A földesi telephelyen 30 fő nappali ellátását biztosító klub működik idős és demens férőhellyel, továbbá a házi segítségnyújtás és étkeztetés számára nyitva álló helyiségként, heti 5 napos nyitvatartással.

Házi segítségnyújtásban a maximálisan ellátható személyek száma 117 fő.

Étkeztetés igénybevételére a hét öt napján van lehetőség az étel elvitelével és azon ellátottak részére, akik idősek klubja ellátás mellett az étkeztetést is igénybe veszik, biztosított az étel helyben történő elfogyasztása, illetve rászorultság esetén házhozszállítása.

A nappali szolgáltatás célja, hogy lehetőséget biztosítson az idős ellátottak számára otthonuk fenntartása mellett napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére és napközbeni étkezésre. A szolgáltatások körébe tartoznak többek között a szabadidős programok szervezése, szükség szerint az egészségügyi alapellátáshoz és a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése, segítség hivatalos ügyek intézésében, munkavégzés szervezése, életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Településünkön a házi segítségnyújtást az önkormányzat intézményén kívül a Földesi Református Egyházközség biztosítja.

A 2022. évben megállapodással rendelkező ellátottak száma összesen 244 fő volt, melyből étkezők száma 91 fő, házi segítségnyújtásban részesült 92 fő, nappali ellátást 37 fő vett igénybe.

Otthoni betegápolás

Földesen a feladatot a Fohász 2000 Kft végzi. Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, azt az otthonápolási szolgálat keretein belül látják el. A kórházi kezelést kiváltó, illetve lerövidítő egészségügyi alapellátás a házi orvos elrendelése alapján saját otthonában látja el a betegeket. A vizitszámokat a szerződésben meghatározott kereteken belül az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza. Hospice Otthoni Szakápolás lehetősége a településen külső szolgáltató keretében érhető el.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászorulók, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítását célzó ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

nem működik a településen. Az ellátást igénybevevők közel ¾-e 70 év feletti. Az emelkedett életkor ismeretében nem meglepő, hogy a nők jelenléte meghatározó, 92%-ban vannak jelen.

Családsegítő szolgáltatás

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok, idősek számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítő szolgáltatást igénybevevők több mint fele inaktív, azaz transzfer jövedelemből él, akik közül minden harmadik személy nyugdíjas.

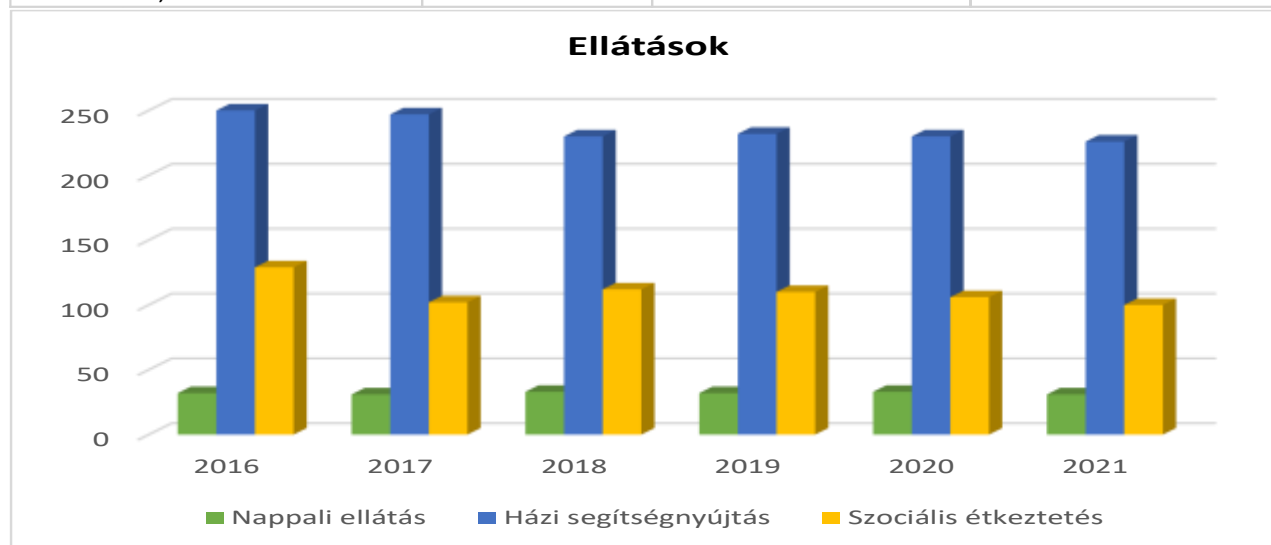
Támogató szolgáltatás

A szolgáltatás célja, a különböző fogyatékosági csoportokba tartozó személyek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, annak érdekében, hogy megszokott környezetükben élhessenek önálló, önrendelkező életet. Ennek elősegítéseként feladata a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, szállító szolgáltatással a lakáson kívüli (köz)szolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli komplex és speciális segítségnyújtás biztosítása, valamint az információnyújtás. Támogató szolgáltatást Földes Nagyközség Önkormányzata által alapított és működtetett intézmény a Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ biztosít a településen élőknek.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2016	818	32	250	129
2017	824	31	247	102
2018	824	33	230	112
2019	819	32	232	110
2020	824	33	230	106
2021	805	31	226	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei településünkön megfelelőek az idős korosztály igényeinek. A településen kulturális programok, események, intézmények biztosítják az idősebb korosztály szabadidő eltöltéséhez való jogának érvényesülését, továbbá segítik a szolgáltatások megközelítésének közlekedési lehetőségét, akadálymentességét, a kedvezményes igénybevétel lehetőségeit. A szervezők munkájának köszönhetően az idősök rendszeres látogatói a színházi előadásoknak, koncerteknek, múzeumoknak, közösségi rendezvényeknek, bálóknak, sporteseményeknek. A programok szervezői az önkormányzati intézmények munkatársai, a klubok vezetői, egyházak, egyéb civil szervezetek, de az időseket ellátó, Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ is lehetőséget nyújt közösségi együttlétre, kulturális foglalkozásokon való részvételre, foglalkoztatásra.

A Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ többek között a házi segítségnyújtásban részesülő időseket az elmagányosodás megelőzése érdekében bevonja az Idősök Klubja foglalkoztatásaiba. A Földesi Községi Könyvtár a fogyatékkal élők, nehezen mozgó, akadályoztatás esetén biztosítja a könyvek házhoz szállítását önkéntesek és a gondozónők segítségével.

c) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. A korábbi években az idős korosztály részére volt meghirdetve civil szervezet által biztosított program, mely keretében informatikai ismereteket szerezhettek az érdeklődők. Sok esetben az időseknek abban kell segítséget nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználásától való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széles körű felhasználásának lehetőségeiről. Emellett az is elengedhetetlen, hogy a számítógép vásárlásban segítséget kapjon ez a korosztály. Az önkormányzati fenntartású könyvtár biztosítja az idősök számára az internet szolgáltatás elérhetőségét. Az igény a célcsoport részéről egyre nagyobb, mely betudható az internet elterjedésének, de megemlítendő a családtagok elköltözésének, munkavállalás miatti távolság esetén a kapcsolattartás egyik módjának is.

d) a generációk közötti programok.

A település intézményei, civil szervezetei is egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a generációk közötti programok szervezésére. Kiemelendő a közművelődési intézmény törekvései, melyek a közösség építése, az utánpótlás érdekében is szerveződnek. Családi napokat, települési nagy rendezvényeket szerveznek, ahol több generáció is megjelenik. A település szintű programjaikban megjelennek a családok, nagyszülők, gyermekek, unokák közös tevékenysége. A generációk közötti programokra a szervezetek, intézmények pályázatokat nyújtanak be és törekszenek a minden korosztályt érintő, sokszínű esemény szervezésére.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősödő társadalom helyzete felhívja a figyelmet, hogy az idősök ellátására fokozottan figyelni kell, nem lehet figyelmen kívül hagyni és a településen az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok szervezésére hangsúlyt kell fektetni.

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok felsorolásánál meg kell említeni az önkormányzat által fenntartott összességében 30 férőhelyet számláló idős klubjainak szolgáltatásait, mely biztosítja az idősök nappali ellátását, és lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre. Minden évben megszervezésre kerülnek hagyományos programok, mint a farsang, nőnap, húsvét férfina, kirándulások, idősök napja, karácsony és családi ünnepek: névnap, születésnap megtartása. Kulturális tevékenység körében az aktuális ünnepek, hagyományok felidézésére a népi szokások megismerésére is nyílik lehetőség.

Az Idősök Klubjának működési célja, hogy önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek az idősök szükségletei, és meg tudják őrizni emberi méltóságukat. A demenciával küzdő idős ember életminőségének megőrzésébe beletartozik, hogy:

- napjait aktívan tölti segítői közreműködésével
- biztonságban érzi magát
- érzelmi támogatást kap

A gondozás célja: Az ellátottak korának és egészségügyi állapotának megfelelő fizikai és egészségügyi ellátás, pszichés gondozás és foglalkoztatás.

- A gondozás elemei:
- fizikai
 - egészségügyi
 - mentális
 - foglalkoztatás

Fizikai ellátás: Szűkebb és tágabb környezetük tisztántartása, valamint lehetőséget biztosítanak a napi egyszeri meleg ebéd igénybevételére, tisztálkodásra, ruhanemű mosására, vasolására. Napi rendszerességgel biztosított torna és mozgásos játékok.

Egészségügyi ellátás keretén belül rendszeresen mérik ellátottjaik vérnyomását, vércukorszintjét. Szükség esetén elkísérik tagjaikat az orvoshoz, az általa felírt gyógyszereket kiváltják. Egészségügyi felvilágosító előadásokat szerveznek.

Mentális gondozás: Cél az izoláció elkerülése, segítségnyújtás a társas kapcsolatok kialakításában. A mentális gondozás során olyan lelki egyensúly megteremtésére törekednek, mellyel képessé válnak a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodásra.

Foglalkoztatás keretén belül lehetőséget biztosítanak a szabadidő hasznos, tevékeny eltöltésére. Fizikai szellemi aktivitás megtartására. Napi rendszerességgel: TV nézés, újságolvasás, kártyajátékok, társasjátékozás. Tv, DVD, CD lejátszó, társasjátékok, folyóiratok állnak rendelkezésre, valamint igény szerint kézműves foglalkozásokat szerveznek. A szabadidős programok az idő hasznos eltöltése általában évszakokhoz kötődik, tavasszal és nyáron szalonnát sütnek, bográcsoznak, télen kézimunkáznak. Heti rendszerességgel: képesség, készségfejlesztés: memóriafejlesztő játékok, fejtörő játékokra van lehetőség.

Minden ellátottal egyéni sajátosságának megfelelően foglalkoznak. Feladataikat éves munkaterv alapján végzik. Munkájuk során azon fáradoznak, hogy klubtagjaik életviteléhez naponta segítséget tudjanak nyújtani, hogy megelégedéssel éljék napjaikat.

Kulturális programok:

Heti rendszerességgel: Saját élmény csoportfoglalkozás, csoportos beszélgetések

Alkalmoszerűen: Múzeumlátogatások, kirándulások, rendezvények, állami ünnepek megünneplése

Évente egy alkalommal: Farsang, Idősök napja, Adventi lélekmelengető ünnepség

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe történő bevonása
Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
Idősek áldozattá válásának megelőzése	Tájékoztató előadások szervezése, figyelem felhívások eljuttatása az idős személyekhez

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékossgal esetén még jelentősebb.

Magyarországon a 2001. évi adatok alapján 577 ezer fogyatékkal élő ember él, Földesen élő fogyatékkal élőkről nincs pontos adat. A helyzetelemzés során a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos adatok nem mutatnak teljes képet, mivel a szakemberek megállapítása alapján nincs megfelelően alátámasztott adat.

A településen egy civil szervezet foglalkozik az érdekképviseléssel, foglalkoznak a fogyatékkal élők közösségével, de teljes átfogó képet mindez nem mutat. Az oktatási intézményekben, egészségügyi ellátásban található rész adatok, de ezek nem fedik le a teljes településen fogyatékossgal élő személyek egészét.

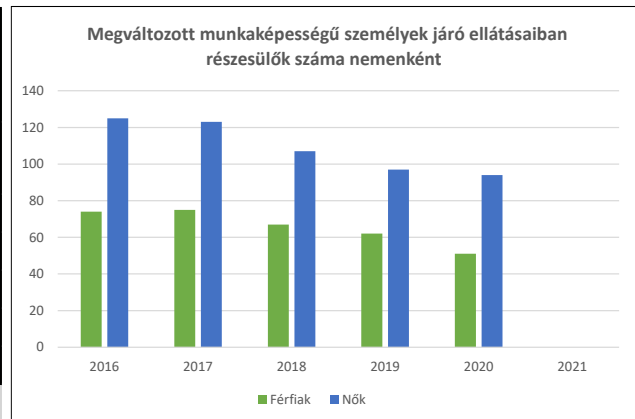
A szociális ellátórendszer a fogyatékossgal élő számára a településen részben kiépítettnek mondható, elérhető számukra a támogató szolgáltatás, a házi segítségnyújtás. A nappali ellátás nem elérhető a településen a fogyatékkal élők számára, igény viszont lenne rá.

A közszolgáltatások esetében a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés még nem teljeskörűen megoldott, annak ellenére, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 7/B. §-a alapján az állam által fenntartott közszolgáltatásokhoz való hozzáférést 2010. december 31-ig kellett volna teljesíteni. Azon közszolgáltatást nyújtó épületekben, ahol még nincs meg, szükséges mind a fizikai, mind az infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2016	74	125	199
2017	75	123	198
2018	67	107	174
2019	62	97	159
2020	51	94	145
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Földesen a megváltozott munkaképességű emberek aránya a lakosság arányához 3,69 %. Ha az aktív korú megváltozott munkaképességű emberek számához hozzáesszük az idős, már öregségi nyugdíjban részesülő fogyatékkal élőköt és a 0-18 év közötti SNI-s gyermekek számát, akkor még nagyobb arányt képviselnek a fogyatékkal élők.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelőve foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket (többször a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettség miatt). A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen az önkormányzat és néhány intézménye meghatározott létszámú megváltozott munkaképességű személyeket alkalmaznak és biztosítják részükre a munkapróbát, segítik felkészülésük a különböző foglalkoztatási szolgáltatási módszerekkel. Ezen felül a helyben foglalkoztatásról nincs további információnk. Az értelmi fogyatékosok halmozott hátrányokkal terhelték és az alacsony iskolai végzettség jellemző rájuk, nehezebb a munkához jutásuk. Ezeket a hátrányokat felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni. Ugyanakkor elmondható, hogy képesek tanulni, motiválhatóak, vállalt munkájukat jól végzik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek. Földesen ismereteink szerint jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítás, kommunikáció) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérdek-érvényesítést.

A gondozást igénylő fogyatékos személyek átmeneti elhelyezést, tartós bentlakásos szociális intézményi ellátást a településen nem tudnak igénybe venni.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzügyi, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik, nincs nyilvántartott adat, mivel szociális rászorultság az elsődleges. A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek (pl. Fot., Szt., Cst.). A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg. Az ügyintézés, a támogatásokban való eligazodásban az érdekvédelmi szervezetek nyújtanak segítséget és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

Magasabb összegű családi pótlék

Magasabb összegű családi pótlékot nem csak a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek után folyósítanak, hanem részesülhet ellátásban nagykorú személy is.

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Vakok személyi járadéka

2001. július 1-jétől a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani. A vakok személyi járadékában részesülő személy a járadék helyett állapotának vizsgálata nélkül kérheti a fogyatékosági támogatás megállapítását.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki. A közgyógyellátás megállapítása iránti kérelmet a lakóhely szerint illetékes járási hivatalhoz kell benyújtani. Az önkormányzat méltányosságból közgyógyellátást nem állapít meg. A helyi önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás a gyógyszerkiadások viseléséhez.

Gyermekek otthongondozási díja

A gyermekek otthongondozás díja (GYOD) az önmagukat ellátni képtelen gyermeküket ápoló vér szerinti és örökbefogadó szülők számára biztosít támogatást. A GYOD az ápolat gyermek életkorától függetlenül megállapítható.

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

- Alapösszegű ápolási díj

A hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

- Emelt összegű ápolási díj

Annak a hozzátartozónak, aki a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végzi, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek nem felel meg.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) *egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;*

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy számára biztosítani kell – a fogyatékoságával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást. A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják.

A Kormány által létrehozott szervezet a fogyatékos személyek rehabilitációjának megvalósulása érdekében az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- a fogyatékos személy meglévő, illetve fejleszthető képességeinek megfelelő programtervezetek kidolgozásához olyan szempontrendszer kiadása, amely magában foglalja a rehabilitációs folyamat

során elért képességfejlődés rendszeres felmérését, és lehetővé teszi a rehabilitációs program szükség szerinti módosítását, továbbfejlesztését;

- a rehabilitációs programban megjelölt szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés megszervezése;
- a rehabilitáció folyamatában közreműködő szervezetekkel, személyekkel való együttműködés, a rehabilitációs tevékenységük figyelemmel kísérése;
- a segédeszköz, valamint a segédeszköz-ellátás fejlesztés irányainak kidolgozása;
- a segítő szolgálatok, illetve azok hálózatának kialakításánál figyelembe veendő szempontok kidolgozása;
- a rehabilitációs folyamatban összegyűjtött tapasztalatok alapján szakmai-módszertani ajánlások kidolgozása;
- a szolgáltatást nyújtó szervezetekkel és az általuk nyújtott rehabilitációs szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok, információk gyűjtése a fogyatékos személyek, családtagjaik, segítőik tájékoztatása érdekében.

A látássérült személy a látássérüléséhez kapcsolódó rehabilitációs folyamat során jogszabályban meghatározott éves időkeret erejéig - az elemi rehabilitációs tervben foglaltak szerint - térítésmentesen jogosult az egyéni képességeihez mért legmagasabb szintű önállóság eléréséhez és a társadalmi életbe való visszailleszkedéséhez szükséges alapvető készségek elsajátításához és alkalmazásához szükséges elemi rehabilitációs szolgáltatások igénybevételére.

A térítésmentes elemi rehabilitációs szolgáltatás igénybe vehető elemi rehabilitációs szerződés alapján.

A fogyatékkal élő emberek ugyanazokat az egészségügyi ellátásokat veszik igénybe, amelyeket a megyében a többségi társadalom. Nincs külön számukra létrehozott egészségügyi ellátás, vagy ellátó rendszer. A fogyatékosokkal élők egészségügyi szolgáltatásokra való igénye sokkal magasabb átlagosan, mint az egészségeseké és sokszor sokkal többet kérnek, mint az átlagemberek. Az egészségügyi szolgáltatásokban számukra a legnagyobb gondot, az oda való eljutás, sokszor a bejutás, az önmaguk megértetése, vagy az orvos által elmondottak megértése, a kezelések és eljárások sorrendjének megértése képezi. A mozgásszervi fogyatékosok többsége csak akadálymentesített rendelőbe tud bemenni.

Alapvetően kimondható, hogy a fogyatékosokkal élők esetében, ha egészségügyi ellátásra van szükségük, akkor a megyében is fennáll az a helyzet, hogy önállóan nem tudják igénybe venni az egészségügyi szolgáltatásokat, segítő, kísérő szakember jelenléte szükséges.

A településünkön a támogató szolgálat munkatársai feladatukon túl biztosítják ezt és kísérik a fogyatékkal élőket végig az egészségügyi ellátásban.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Településünkön az intézmények többsége részben akadálymentesített, megközelíthető. Ez azért is fontos, mert elsődlegesen az akadálymentesítés hiánya az, ami miatt a fogyatékos emberek inkább otthon dolgoznak, vagy olyan munkahelyet próbálnak választani, melyet jól megközelíthetnek. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más

településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Közintézmények egyes belső tereit, emeleteit szinte sehol nem tudják használni a fogyatékosok, az általános iskola főépületének a teljes akadálymentesítése történt meg. A jelen követelmények alapján saját forrásból szinte lehetetlenség megvalósítani bármilyen további akadálymentesítést, melynek kivitelezhetősége csak pályázati források megléte esetében lehetséges.

c) *közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;*

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Szervezetek, egyesületek partnereként támogatását adja pályázatok beadásához. A szakemberek elmondása alapján az elszigetelten élő, fogyatékkal élő vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülők, vagy fogyatékoszt ápoló családtag nehezen nyit a kapcsolatteremtésre, a közösségi programokra. Nem szívesen vesznek részt nyitott rendezvényeken. Ezt a tendenciát igyekeznek megtörni – sikerrel – a célcsoporttal foglalkozó nem helyi civil szervezetek.

A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz. Ez a hozzáférés jelenti egyrészt azt, hogy a fogyatékos személy érzékelje az információkat (a vak személy hallja, a siket személy látja azokat), másrészt azt, hogy biztosított legyen számára a megfelelő értelmezés lehetősége. Ennek érdekében továbbfejlesztésre vár a közintézmények és az önkormányzat honlapja, hiszen hiányzik róluk a hangos és a vakok és gyengén látók számára szükséges verziók telepítése.

Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét. Az e-közigazgatás kiépítése folyamatban van. A településen a helyi kábel TV által megoldott a testületi ülések felvételről történő televíziós közvetítése is, mely nem csak a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét segíti elő, hanem a kábelszolgáltatást igénybe vevő lakosság információhoz jutását is.

d) *munkahelyek akadálymentesítettsége;*

Földesen a munkahelyek többségénél nem megoldott az akadálymentesítés és az egyéb intézmények esetében is fejlesztésre vár. Akadálymentesnek csak az az épület tekinthető, amelyben minden szerkezet, berendezési tárgy minden ember számára – beleértve az átmenetileg vagy tartósan fizikai, érzékszervi, értelmi fogyatékosokkal élő embereket is – önállóan használható. Az épületben lévő munkahelyek önállóan, külső segítség nélkül, korlátlanul és biztonságosan igénybe vehetők, mert az ehhez szükséges megfelelő méretű hely, információ, jelzésrendszer és műszaki háttér adott. Az elmúlt években akadálymentesítés történt egyes intézményekben és jelenleg folyamatban lévő beruházásai az önkormányzatnak már mind akadálymentesítést is megvalósítanak. Részben megoldott a gyógyszertár, vendéglátóhelyek, nagyobb kereskedelmi és gazdasági egységek elérhetősége. Az Uniós pályázatok előírásai szerint Földesen az infrastrukturális fejlesztésben részesült vállalkozások és civil szervezetek esetében viszont követelményként írták elő a részbeni akadálymentesítést, melyek már megvalósultak illetve folyamatban vannak. Az érintett civil szervezetek székhelyeinek akadálymentesítése többnyire megoldott, mindennapi munkájukhoz, a foglalkoztatáshoz, alapszabályukban rögzítetteknek megfelelően.

e) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;*

Földesen a mozgássérültek számára parkolóhelyek, illetve akadálymentes autóbusz várakozóhelyek, egyenletes, síkfelületű járdák kialakítása a megvalósuló beruházások tekintetében megoldott, az önkormányzat szűkös anyagi lehetőségei miatt saját kivitelezést nem tud megvalósítani. A gyalogos átkelőhelyek süllyesztett járdaszegéllyel történő ellátása nagyrészen megoldott, de fejlesztése és a meglévők karbantartása szükséges.

Földesen a lakhatási körülményeket globálisan tekintve megállapíthatjuk, hogy a település egyéb környezeti jellemzőjeként említett úthálózat állapota döntő többségben elavult javításra, fejlesztésre szorul. A településen több utca nem rendelkezik útalappal, így az ott lakók kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén korlátozva vannak közlekedésükben és a közszolgáltatásokhoz való akadálytalan hozzáférésükben.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézmény a településen nem érhető el.

A Földesi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ által működtetett támogató szolgáltatás az alábbi jogszabályi felhatalmazás alapján működik:

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) meghatározása alapján a támogató szolgálat a fogyatékos személy önálló életvitelét elősegítő, a mindennapi szükségletei kielégítését célzó – személyes közreműködés által megvalósuló – szolgáltatás. A törvény értelmében a fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékossga által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevetését.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény (Szt.) alapján a támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (szakmai rendelet) alapján a támogató szolgáltatás a tanácsadás, esetkezelés, gondozás, háztartási, illetve háztartást pótló segítségnyújtás, szállítás, felügyelet, készségfejlesztés, gyógypedagógiai segítségnyújtás szolgáltatási elemeket biztosítja. A szolgáltatási elemek lehetővé teszik, hogy a szolgáltatás az igénybevevő személy számára a szükségletekhez, egyéni és környezeti jellemzőkhöz illeszkedő tevékenységet biztosítson, elősegítve a szolgáltatás alapelveiben megfogalmazott célok megvalósulását.

A támogató szolgáltatás esetében a szolgáltatás-tervezés és szervezés összetett feladat, az egyéni segítői tevékenységek meghatározásától a hosszú távú stratégiai tervezésig terjed. Az egyén esetében a szolgálatvezető a segítői tevékenységet végrehajtó munkatársakkal közösen tervezi a szakmai feladatokat, tevékenységeket, ugyanakkor a szolgálat vezetőjének az egyéni igények összesítésével, rendezésével biztosítani kell az erőforrások hatékony felhasználását, a szolgáltatás stabil és kiszámítható működését.

A támogató szolgáltatás keretében nyújtott Személyi segítség:

A Gondozási napló mellékleteként új nyomtatvány került bevezetésre, a Gondozási tevékenységek leírása, amely alapján leginkább a gondozás, háztartási segítség, felügyelet, készségfejlesztés és gyógypedagógiai segítség, mint szolgáltatási elemekre mutatkozott ellátotti igény az év során.

A gondozók által vezetett Gondozási naplók alapján és az éves összesítő táblázat szerint 2022. év folyamán összesen 2 057 alkalommal történt gondozás, 117 380 percben. Havonta átlagosan 22 fő ellátott személy gondozásával évi 1629 feladategységet (FE) láttak el.

A támogató szolgáltatás keretében nyújtott Szállítás szolgáltatás:

2022-ben hasznos km, amely után támogatás igényelhető: 17475 km volt. Havonta 22 fő szállítása valósult meg, átlagosan évente egy főre számítva 794,318 km, havonta 66,19 km/fő a szállítási szolgáltatás mértéke.

Az éves feladatmutató vonatkozásában a normatív támogatáshoz szükséges feladatmutató mértéke 3 200 FE, ezzel szemben a teljesített feladatmutatónk 5123 FE volt.

A célcsoport közlekedését vizsgálva figyelembe kell venni, hogy a közlekedéssel kapcsolatos törvényi szabályozás is arra irányul, hogy a közlekedési eszközök, utasforgalmi létesítmények, illetőleg az ezekhez tartozó jelző és tájékoztató berendezések a különféle fogyatékossgal élő személyek által biztonságosan használhatóak legyenek. Településünkön ez még nem mindenhol megoldott, pl. a tömegközlekedési eszközök igénybevétele során nem megoldott az akadálymentesítés.

A célcsoport közlekedése szempontjából a támogató szolgáltatást kell kiemelni, mely a Földesi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központnál igényelhető. Célja a fogyatékos személyek önálló életvitelének megkönnyítése, önrendelkezési jogának biztosítása, elsődlegesen a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítségével, valamint önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával.

g) *előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).*

Földes Nagyközség Önkormányzata a Polgármesteri Hivatal épületében biztosít helyet a Mozgáskorlátozottak helyi szervezetének és működésüket segítő infrastruktúrális háttérrel is biztosítja. Az épület, illetve az irodahelyiség megközelíthető, megoldott az akadálymentesítettség. Földes Községi Könyvtárban, az általános iskola főépületében valamint az Egészségházban teljesen megoldott az infokommunikációs akadálymentesítés.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élők helyzetét vizsgálva hiányosságok állapíthatók meg. A településen a támogató háló hiányosan van jelen, részben megoldhatók a fogyatékkal élők felmerülő problémái, nagyon sok területen további szolgáltatások kiépítésére, a meglévők fejlesztésére lenne szükség.

A fogyatékossgal élő gyerekeknek és fiataloknak olyan komoly nehézségekkel kell szembenéznük, mint az iskolaépületek megközelíthetősége, az akadálymentes tananyagok és a sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkára képzett szakpedagógusok hiánya és mindez csak részben megoldott. A fogyatékossgal élő gyerekek és fiatalok részére lehetőséget kellene biztosítani arra, hogy az iskolában minél inkább elsajátítsák azokat az életvezetési és szociális készségeket, amelyek az oktatásban és a közösségekben való teljes és egyenrangú részvételükhöz szükségesek, ehhez kortársi támogatást és mentorálást kapjanak, továbbá hozzáférhessenek a szükséges technológiákhoz és akadálymentes módszertani eszközökhöz. Problémaként van jelen a fogyatékossgal élőket is érintő szegénység megjelenése.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya az intézményekben és közösségi szolgáltatások terén	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés fontosságára való figyelem felhívás
Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiánya	Adatgyűjtő munkacsoport folyamatos működtetése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése	A település útjainak folyamatos karbantartása, fejlesztése, pályázati források felkutatása
Önálló, az egyéni, a családi, kapcsolati problémák kezelését segítő szolgáltatás/központ hiánya: pl: családközpont hiánya	Pszichológus, családterapeuta, mentálhigiénés szakember elérhetősége
Egészségügyi szolgáltatások hiánya	helyben elérhető szakorvosi rendelések, szűrővizsgálatok szervezése
Humánközszolgáltatások hiánya, szakember hiány	pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus elérhetősége, humánerőforrás szervezési feladatok kiszélesítése, beiskolázás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településünkön jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja. Ezek pontos számáról, szervezettségéről nem állnak adatok

rendelkezésünkre. A kapcsolódó feladatok ellátásába egyre gyakrabban vesznek részt önkéntesek, közösségi szolgálatos középiskolások, akik aktívan veszik ki részüket. Az önkormányzat pályázatok, program megvalósítás kapcsán partnerségi, együttműködési megállapodásokat köt intézményeivel, civilszervezeteivel. Egyéb megállapodások számáról nincs információnk.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzati-nemzetiségi önkormányzati együttműködést kétoldalú megállapodás szabályozza. Az együttműködés pénzügyekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátására, rendezvények lebonyolítására is kiterjed. Biztosítja a működési feltételeit, a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést és támogatja a szellemi és tárgyi örökségük védelmét. Nemzetiségi önkormányzat, egyházi és civil szektor rendezvényeit, programjaikat lehetőségeikhez mérten anyagilag is támogatják.

A civil szervezetek esetében az önkormányzat képviselő-testülete átruházott hatáskörében a polgármester szakmai munkájuk függvényében pályázati úton támogatja rendezvényeiket és működésüket. Nagyrendezvényeiket a képviselő-testület külön kérelem alapján lehetőségéhez mérten támogatja. A roma nemzetiségi önkormányzat munkáját a törvényi előírás függvényében segíti, bevonja a véleménynyilvánítás, a települést érintő ügyek döntés előkészítésébe. A nemzetiségi önkormányzat és a civil szervezetek elsősorban kulturális területen kapcsolódnak a település életébe és hagyományápoló tevékenységükkel gazdagítják a helyi civil életet.

A helyben megtalálható egyházi szervezetek is jelentős szerepet töltenek be a település életében, szociális ellátást nyújtanak valamint nyitott rendezvényeikkel várják az érdeklődőket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat a település érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Elsősorban szociális területen erős az együttműködés, de a kultúra területén is partneri viszony alakult ki több településsel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működő roma nemzetiségi önkormányzat és az települési önkormányzat között jónak mondható a kapcsolat. A nemzetiségi önkormányzat programjaik szervezése és hagyományápolás mellett érdekképviselőt is ellátnak, képviselik a nemzetiségük érdekeit, törekednek az esélyegyenlőség megtartására. Évente megrendezik hagyományos programjaikat, ahol környező települések nemzetiségeit is vendégül látják, megosztják eredményeiket.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve valamilyen módon részt vesz a közfeladatok ellátásában. A 21 civilszervezet az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére törekszik. A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon

képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, a település érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért. A vállalkozások támogatóként alkalmanként jelen vannak a település rendezvényein, kezdeményezések mellé állnak és anyagilag is támogatják azokat.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Földes Nagyközség Önkormányzata rendelkezik önálló honlappal, a www.foldes.hu oldallal, melyen a települést érintő információk megtalálhatók. A honlapon elérhető, olvasható a HEP (2018-2023.) és ezzel kapcsolatos valamennyi információ. A HEP 2023-2028. tervezet az oldalon közzétételre kerül, így a településen élők is véleményt mondhatnak. Földes Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete által elfogadott dokumentum a honlapra feltöltésre kerül és hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerhetik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. Emellett az SZGYF oldalon a Helyi Esélyegyenlőségi Programok oldalra is feltöltésre kerül.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, mely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. Az adatgyűjtés kiterjedt a kistérségi és helyi dokumentumokra, a Földest érintő területekre. Az adatgyűjtés folyamán mód volt megismerni a megkérdezett szervezetek jellemzőit, lehetőségeit, szabályozásukat és mindazt, amit eddig tettek és tesznek a saját területükön az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Levélben, emailen kerültek kiküldésre a szempontok. A jogszabályi előírás szerint elküldtük a **Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság HEP Osztályára** javaslatételre, az Egészségügyi-, Ifjúsági-, Kulturális és Szociális Bizottság tagjainak, a dokumentumban résztvevőknek és észrevételeik beépítésre kerültek a dokumentumba.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A szervezeteknek és a lakosság számára is elérhetővé válik az elfogadott, települési honlapon közzétett esélyegyenlőségi program. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése. A hatékony, a tervezett intézkedések érvényesülését korábban megválasztott HEP Fórum vezetője és a munkacsoport tagjai biztosítják és a törvényi előírás szerint két évente beszámolnak a képviselő-testületnek.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

Földes Nagyközség Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a képviselő-testület által elfogadva 2013. évtől teszi közzé. A dokumentumok a következő határozatokkal kerültek elfogadásra:

- HEP 2013-2018. /2013.
2015. évi felülvizsgálata /2015
2017. évi felülvizsgálat /2017
- HEP 2018-2023 /2023
2020. évi felülvizsgálat /2021

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összgezése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Családok létfenntartásának veszélye, munkavállalások nehézsége	Családi gazdálkodásra motiválás, önfenntartó gazdálkodásra motiválás; Közösségi kert alapismeretek képzés; Jövőtervező képzés; pályázati lehetőségek figyelése és pályázatokon történő részvétel
	Célzott kulturális, közösségi programok hiánya, sport lehetősége, egészségfejlesztés hiánya	Pályázati források felkutatása, közösségek együttműködésének elősegítése, erősítése
	Munkalehetőségek hiánya és munkakeresés módszertanának hiánya	Együttműködések elősegítése a célcsoportok és munkáltatók között, fórumok, képzések szervezése, pályázati lehetőségek felkutatása
	Helyben elérhető kompetenciafejlesztő képzések hiánya	Pályázati források felkutatása, közösségek együttműködésének elősegítése, erősítése
Gyermekek	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	Egészségfejlesztési és egészségmegtartó programok szervezésének ösztönzése, pályázati források felkutatása
	Szakember hiány a humánközszolgáltatások területén	Tudatos humánerőforrás gazdálkodás megvalósítása, képzési lehetőségek támogatásának felkutatása, pályázati források keresése
	A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok	Kiscsoportos komplex, és egyéni foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
Idősek	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe történő bevonása
	Jelentős az idősök körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	Tájékoztatás az igénybe vehető támogatásokról
	Idősek áldozattá válásának megelőzése	Tájékoztató előadások szervezése, figyelem felhívások eljuttatása az idős személyekhez

Nők	A nők családon belül vállalt sokoldalú szerepe, teherviselése, a feladatmegosztás hiánya, nők családszervezési gyengesége	Pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, adósságkezelési tanácsadás szolgáltatás biztosítása
	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése	Az áldozatok megfelelő segítése és ellátása az áldozattá válás prevenciójával
	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata	A célcsoport számára érdekcsoportok létrehozása
	Alacsony képzettség	Képzések, tanfolyamok szervezése
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés hiánya az intézményekben és közösségi szolgáltatások terén	Pályázatok figyelése, akadálymentesítés fontosságára való figyelem felhívás
	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiánya	Adatgyűjtő munkacsoport folyamatos működtetése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése	A település útjainak folyamatos karbantartása, fejlesztése, pályázati források felkutatása
	Önálló, az egyéni, a családi, kapcsolati problémák kezelését segítő szolgáltatás/központ hiánya: pl: családközpont hiánya	Pszichológus, családterapeuta, mentálhigiénés szakember elérhetősége
	Egészségügyi szolgáltatások hiánya	helyben elérhető szakorvosi rendelések, szűrővizsgálatok szervezése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nem élnek mélyszegénységben, esélyegyenlőségük megvalósul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőséget kapjanak a helyzetük javítására. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét, oktatását, veszélyeztetettségük megelőzést. Folyamatosan odafigyelünk az idősek védőhálójának összehangolására, a támogatásuk megoldására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermeket vállaló anyák terheinek csökkentésének támogatását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők érdekképviseletére, akadálymentes környezetük biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Önellátással a létfenntartásért
B	Feltárt probléma megnevezése	Családok létfenntartásának veszélye, munkavállalások nehézsége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önellátásra, önfenntartásra való motiválás, Családi gazdálkodásra motiválás - Közösségi kert, Közösségi kert alapismereti képzés, Jövőtervező képzés, Önismereti képzés. Rövid távú cél: szemléletváltás, lehetőségre való figyelem felhívás Középtávú cél: önellátás kezdése, csatlakozók számának növelése Hosszú távú cél: célcsoport önellátása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Családok bevonása Szakemberek bevonása Feltételek megteremtése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	programba bevont családok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	önkormányzat, civil szervezetek, pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	szakmai segítség folyamatos biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Sporttal és kultúrával az egészségért
B	Feltárt probléma megnevezése	Célzott kulturális, közösségi programok hiánya, sport lehetősége, egészségfejlesztés hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szervezett programok, kulturális programok, sportesemények és az egészséges életmód népszerűsítése. Táborok, közösségi programok, sportrendezvények szervezése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Források keresése Célcsoport megszólítása Megfelelő környezet kialakítása, (sportpálya...) Programok szervezése, táborok, szűrőbusz
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	résztevők száma, jelenléti ívek, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Kulturális, egészségügyi és sportterületen dolgozó szakemberek bevonása, pénzügyi feltételek biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	közösség, érdeklődés fenntartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Életre nevelés
B	Feltárt probléma megnevezése	Munkalehetőségek hiánya és munkakeresés módszertanának hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	munkahelykeresés, foglalkoztatás növelése, érdeklődés felkeltés, foglalkoztatottság mértékének javítása, munkaerő toborzó rendezvények és workshopok, pályorientációs tanulmányutak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	munkaerő toborzás, szervezés workshopok szervezése pályorientációs tanulmányutak elsősorban fiatal felnőttek részére
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	munkaszerződések, tartós munkavállalás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Foglalkoztatásban dolgozó szakemberek, pénzügyi feltételek biztosítása, Partnercégek - cégek, vállalkozások bevonása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Segítőbeszélgetések, önismereti tréningek, önbizalom erősítő tréningek folyamatos biztosítása az intézményben
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fejleszd önmagad
B	Feltárt probléma megnevezése	Helyben elérhető kompetenciafejlesztő képzések hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Motiválás, programokba való bevonás, továbbtanulásra ösztönzés, új ismeretek megszerzésének segítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	programszervezése, megvalósítása előadások, jó gyakorlatok bemutatása tájékoztatás
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	továbbtanulók száma, programok jelenléti íve, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Előadók, közösségi tér, közösségvezető, pénzügyi feltételek biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	közösség fenntartása, érdeklődés fenntartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Prevenció, megelőzés
B	Feltárt probléma megnevezése	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	szűrőbusz biztosítása, egészségi állapot javítása gyermekkoról, a megelőzés ismerete, tudatosítása már a gyermekeknél, tudatos életmód ismeretének átadása. Az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok megvalósításának ösztönzése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	felmérés programok szervezése tábor szervezése gyermekeknek
G	Az intézkedés felelőse	polgármester intézkedésbe bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	beszámolók, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi feltételek biztosítása, szakemberek bevonása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	programok folyamatos szervezése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Humánközszolgáltatás fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Szakember hiány a humánközszolgáltatások területén
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	tudatos humánerőforrásgazdálkodás megvalósítása révén, képzéslehetőségek támogatásának felkutatása, pályázati források keresése - Rövid távú cél: pályázati források felkutatása, szakemberhiány felmérése - Közép- és hosszútávú cél: szakemberhiány csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- szakember hiány felmérése - pályázati lehetőségek felkutatása - tudatos humánerőforrásgazdálkodás megvalósítása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	humánerőforrás gazdálkodási terv készítése képzések támogatása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázati források, pénzügyi források biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	a szakember ellátottság javul
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Legyen más az életed
B	Feltárt probléma megnevezése	A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	hátrányos helyzetből való kilépés, képességfejlesztés a szülői negatív minta felismeréséhez és elengedésére. Komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Családlátogatások, segítő beszélgetések Támogatóprogramok: önismeret, önérvényesítés, jó példák bemutatása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	programok, beszámolók, jelenléti ívek, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Közösségi Ház, előadók, pénzügyi feltételek biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Közösségi Házban szolgáltatások biztosítása: segítő beszélgetések
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	A nők szerepei
B	Feltárt probléma megnevezése	A nők családon belül vállalt sokoldalú szerepe, teherviselése, a feladatmegosztási hiánya. Nők családszervezési gyengesége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, adósságkezelési tanácsadás szolgáltatások biztosítása; problémák feltérképezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Érdeklődési körök felmérése Szemléletváltást támogató programok szervezése Klubok szervezése, közösségek kialakítása nők számára Szakemberek bevonása - életmód, gazdálkodás - előadások Jó gyakorlatok bemutatása Mentorok – segítők bevonása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ív, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázatok, helyi szakemberek bevonása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázatok útján tovább mentorálás, kapcsolattartás fenntartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Nők védelme
B	Feltárt probléma megnevezése	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. - Rövid távú cél: segítő szervezetek elérhetőségének nyilvánossá tétele - Közép- és hosszútávú cél: áldozattá válás megelőzése, áldozatok segítése,
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	szakemberek bevonása áldozatok felkutatása foglalkozások szervezése ismeretterjesztő előadások szervezése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek, szakemberek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ívek, foglalkozások száma, tájékoztató, hirdetések, segítő pont működése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pénzügyi feltételek biztosítása, helyi szakemberek bevonása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	mentorálás, szakemberek folyamatos elérhetőségének biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Segítő csoportok létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Érdekcsoportok létrehozása, segítők bevonása, közösségek erősítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - programok, igények felmérése - programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ívek, program leírások,
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	szakmai segítők, pályázati források, önkéntesek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázatok keresése a fenntartáshoz
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Képezd magad
B	Feltárt probléma megnevezése	Alacsony képzettség a nők körében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<ul style="list-style-type: none"> - Rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, településen tartás, munkahely biztosítása A képzettségi szint növelése érdekében a helyi sajátosságoknak, igényeknek megfelelő képzések, tanfolyamok szervezése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - igények felmérése - képzések szervezése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - meghívók, levelek, értesítő e-mailek - jelenléti ívek - képzési leírások - megszerzett képzettségek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> - humánerőforrás - pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati források folyamatos keresése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Nem vagy egyedül
B	Feltárt probléma megnevezése	Egyedül élők elmagányosodása
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az érintett réteg közösségi életbe történő bevonása, - Rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, igény szerint újabb közösségek létrehozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - igények felmérése - közösségépítés - programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	206.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ív, fotó
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	közösségek, pályázatok
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	közösségek fenntartása, működtetése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek helyzetének javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	komplex információnyújtás az igénybe vehető szolgáltatásokról, programok, közösségek kialakítása, ahol a szolgáltatásokról is elérhető információkhoz jutnak
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés az érintett célcsoportról szórólapok készítése információkkal, szolgáltatásokról, támogatásokról Informatikai képzések szervezése Közösségek hirdetése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ívek, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	közösségek, pályázatok
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	közösségek fenntartása, működtetése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Vigyázzunk egymásra
B	Feltárt probléma megnevezése	Idősek áldozattá válásának megelőzése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Tájékoztató előadások szervezése, figyelem felhívások eljuttatása az idős személyekhez. A korosztály kiszolgáltatott helyzetének javítása, figyelemfelhívás a célcsoportot érintő veszélyekre
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Klubok, közösségek létrehozása Tájékoztató előadások szervezése Tájékoztató anyagok kiadása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	tájékoztató anyagok száma, előadásokszáma, jelenléti ívek, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	közösségek, pályázatok,
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos programok, közösségek fenntartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
B	Feltárt probléma megnevezése	Akadálymentesítés hiánya az intézményekben és közösségi szolgáltatások terén
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	az akadálymentes közlekedés megoldása, a fogyatékkal élők életminőségének javítása, esélyegyenlőség biztosítása, akadálymentes honlap
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Feltételek megteremtése Pályázatok figyelése Kivitelezés Honlap fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester megvalósításba bevont partnerek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	kimutatás az intézmények akadálymentes állapotáról, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázatok, humán erőforrás, szakemberek a honlap működtetéséhez
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Érintett szervezetek, intézmények pályázat figyelése, a meglévő akadálymentes környezet karbantartása, állag megőrzés
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Adatgyűjtés
B	Feltárt probléma megnevezése	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működésének további folytatása. - Rövid távú cél: 1 munkacsoport működtetése - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, célcsoport felkutatása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- célcsoport felkutatása - munkaterv - kérdőívek szerkesztése - adatgyűjtés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester HEP munkacsoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	kérdőívek, jelenléti ívek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatosan fenntartható, adatok aktualizálhatók
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Esélyegyenlőség biztosítása a közszolgáltatások terén
B	Feltárt probléma megnevezése	Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A település útjainak, járdáinak folyamatos karbantartása, fejlesztése a célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében. - Rövid távú cél: fejlesztési terv elkészítése - Közép- és hosszútávú cél: utak állapotának javulása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- állapotfelmérés az utakról - javaslat a fejlesztés ütemezésére - pályázati források felkutatása - pályázat benyújtása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester képviselő-testület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- fejlesztési ütemterv - beadott pályázatok - fejlesztett utak száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati források folyamatos figyelemmel kísérése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Családközpont létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	Önálló, az egyéni, a családi, kapcsolati problémák kezelését segítő szolgáltatás / központ hiánya, pl. családközpont hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nyitottság a segítőkészakra felé, pszichológus, mentálhigiénés szakember, családterapeuta elérhetősége
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	helyszín biztosítása, pályázati forrás a szakemberek alkalmazására
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	jelenléti ív
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	önkormányzat, szervezetek további pályázati forrásai
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

A	Intézkedés címe:	Prevenció erősítése, kiszélesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Egészségügyi szolgáltatások hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	helyben elérhető szakorvosi ellátás javítása, szűrővizsgálatok szervezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	szűrővizsgálatok, szakorvosi vizsgálatok feltételeinek megteremtése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	részvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázat a feltételek megteremtéséhez
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	egészségügyi szervezetek feladatvállalása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Esélyegyenlőség biztosítása a közszolgáltatások terén	Településen élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréseinek elősegítése	A település útjainak, járdáinak folyamatos karbantartása, fejlesztése a célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében. - Rövid távú cél: fejlesztési terv elkészítése - Közép- és hosszútávú cél: utak állapotának javulása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	- állapotfelmérés az utakról - javaslat a fejlesztés ütemezésére - pályázati források felkutatása - pályázat benyújtása	polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	- fejlesztési ütemterv - beadott pályázatok - fejlesztett utak száma	humán erőforrás, pályázati források	pályázati források folyamatos figyelemmel kísérése	nem releváns
2	Családközpont létrehozása	Önálló, az egyéni, a családi, kapcsolati problémák kezelését segítő szolgáltatás / központ hiánya, pl. családközpont hiánya	Nyitottság a segítőkészakra felé, pszichológus, mentálhigiénés szakember, családterapeuta elérhetősége	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	helyszín biztosítása, pályázati forrás a szakemberek alkalmazására	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ív	pályázati forrás	önkormányzat, szervezetek további pályázati forrásai	nem releváns
3	Prevenció erősítése, kiszélesítése	Egészségügyi szolgáltatások hiánya	helyben elérhető szakorvosi ellátás javítása, szűrővizsgálatok szervezése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	szűrővizsgálatok, szakorvosi vizsgálatok feltételeinek megteremtése	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	részvevők száma	pályázat a feltételek megteremtéséhez	egészségügyi szervezetek feladatvállalása	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Önellátással a létfenntartásért	Családok létfenntartásának veszélye, munkavállalások nehézsége	Önellátásra, önfenntartásra való motiválás, Családi gazdálkodásra motiválás - Közösségi kert, Közösségi kert alapismereti képzés, Jövőtervező képzés, Önismereti képzés. Rövid távú cél: szemléletváltás, lehetőségre való figyelem felhívás	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia	Családok bevonása Szakemberek bevonása Feltételek megteremtése	polgármester, program megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	programba bevont családok száma	önkormányzat, civil szervezetek, pályázati források	szakmai segítség folyamatos biztosítása	nem releváns

			Középtávú cél: önellátás kezdése, csatlakozók számának növelése Hosszú távú cél: célcsoport önellátása									
2	Sporttal és kultúrával az egészségért	Célzott kulturális, közösségi programok hiánya, sport lehetősége, egészségfejlesztés hiánya.	Szervezett programok, kulturális programok, sportesemények és az egészséges életmód népszerűsítése. Táborok, közösségi programok, sportrendezvények szervezése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Források keresése Célcsoport megszólítása Megfelelő környezet kialakítása, (sportpálya...) Programok szervezése, táborok, szűrőbusz	polgármester, megvalósításban a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	résztevők száma, jelenléti ívek, fotók	Kulturális, egészségügyi és sportterületen dolgozó szakemberek bevonása, pénzügyi feltételek biztosítása	közösség, érdeklődés fenntartása	nem releváns
3	Életre nevelés	Munkalehetőségek hiánya és munkakeresés módszertanának hiánya.	munkahelykeresés, foglalkoztatás növelése, érdeklődés felkeltés, foglalkoztatottság mértékének javítása, munkaerő toborzó rendezvények és workshopok, pályaaorientációs tanulmányutak	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	munkaerő toborzás, szervezés workshopok szervezése pályaaorientációs tanulmányutak elsősorban fiatal felnőttek részére	polgármester, megvalósításban a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	munkaszerződés, tartós munkavállalás	Foglalkoztatásban dolgozó szakemberek, pénzügyi feltételek biztosítása, Partnercégek - cégek, vállalkozások bevonása	Segítőbeszélgetések, önismereti tréningek, önbizalom erősítő tréningek folyamatos biztosítása az intézményben	nem releváns
4	Fejleszd önmagad	Helyben elérhető kompetenciafejlesztő képzések hiánya	Motiválás, programokba való bevonás, továbbtanulásra ösztönzés, új ismeretek megszerzésének segítése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	programszervezése, megvalósítása előadások, jó gyakorlatok bemutatása tájékoztatás	polgármester, megvalósításban a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	továbbtanulók száma, programok jelenléti íve, fotók	Előadók, közösségi tér, közösségvezető, pénzügyi feltételek biztosítása	közösség fenntartása, érdeklődés fenntartása	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Prevenció, megelőzés	Az egészségvédelem, egészségtudatos életvitel hiánya, a megelőzésre vonatkozó ismeretek hiánya	szűrőbusz biztosítása, egészségi állapot javítása gyermekkortól, a megelőzés ismerete, tudatosítása már a gyermekeknél, tudatos életmód ismeretének átadása. Az oktatás-nevelés minden szintjén, óvodától a középiskoláig egészségvédelmi programok	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	felmérés programok szervezése tábor szervezése gyermekeknek	polgármester, megvalósításban a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	beszámoló, fotók	pénzügyi feltételek biztosítása, szakemberek bevonása	programok folyamatos szervezése	nem releváns

			megvalósításának öszönzése									
2	Humánközszolgált atás fejlesztése	Szakember hiány a humánközszolgáltató sok területén	tudatos humánerőforrásgazdálk odás megvalósítása révén, képzési lehetőségek támogatásának felkutatása, pályázati források keresése - Rövid távú cél: pályázati források felkutatása, szakemberhiány felmérése - Közép- és hosszútávú cél: szakemberhiány csökkentése	Szociális Szolgáltatástervez ési Koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009- 2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032) Új Roma Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	- szakember hiány felmérése - pályázati lehetőségek felkutatása - tudatos humánerőforrásgazdálk odás megvalósítása	polgármester, megvalósításb a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	humánerőforrás gazdálkodási terv készítése képzések támogatása	pályázati források, pénzügyi források biztosítása	szakember ellátottság javul	nem releváns
3	Legyen más az életed	A szülők általi negatív minta átörökítése, szocializációs hiányok.	hátrányos helyzetből való kilépés, képeségfejlesztés a szülői negatív minta felismeréséhez és elengedésére. Komplex foglalkozások a szülők és gyermekek bevonásával	Szociális Szolgáltatástervez ési Koncepció	Új Roma Stratégia (2019- 2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009- 2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032)	Családlátogatások, segítő beszélgetések Támogatóprogramok: önismeret, önérvényesítés, jó példák bemutatása	polgármester, megvalósításb a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	programok, beszámolók, jelenléti ívek, fotók	Közösségi Ház, előadók, pénzügyi feltételek biztosítása	Közösségi Házban szolgáltatások biztosítása: segítő beszélgetések	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők szerepei	A nők családon belül vállalt sokoldalú szerepe, teherviselése, a feladatmegosztáshíá nya. Nők családszervezési gyengesége	Pénzügyi, családszervezési és életvezetési tanácsadások, adósságkezelési tanácsadás szolgáltatások biztosítása; problémák feltérképezése	Szociális Szolgáltatástervez ési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia (2019-2030)	Érdeklődési körök felmérése Szemléletváltást támogató programok szervezése Klubok szervezése, közösségek kialakítása nők számára Szakemberek bevonása - életmód, gazdálkodás - előadások Jó gyakorlatok bemutatása Mentorok – segítők bevonása	polgármester, megvalósításb a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ív, fotók	Pályázatok, helyi szakemberek bevonása	Pályázatok útján tovább mentorálás, kapcsolattartás fenntartása	nem releváns
2	Nő kvédelme	Nők áldozattá válásának megelőzése, áldozatok segítése	Tájékoztató arról, hogy hová fordulhatnak a családon belüli erőszak áldozatai. - Rövid távú cél: segítő szervezetek elérhetőségének nyilvánossá tétele - Közép- és hosszútávú cél: áldozattá válás	Szociális Szolgáltatástervez ési Koncepció	Új Roma Stratégia (2019- 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032) Magyar Nemzeti Társadalmi	szakemberek bevonása áldozatok felkutatása foglalkozások szervezése ismeretterjesztő előadások szervezése	polgármester, megvalósításb a bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ívek, foglalkozások száma, tájékoztató, hirdetmények, segítő pont működése	pénzügyi feltételek biztosítása, helyi szakemberek bevonása	mentorálás, szakemberek folyamatos elérhetőségének biztosítása	nem releváns

			megelőzése, áldozatok segítése,		Felzárkózási Stratégia							
3	Segítő csoportok létrehozása	Célzott programok szervezése a nők részére, kiemelve a gyermeküket egyedül nevelő nőket. Magas a gyermekét egyedül nevelő nők esetében az elszegényedés kockázata	Érdekcsoportok létrehozása, segítők bevonása, közösségek erősítése	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	- intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - programok, igények felmérése - programok szervezése	polgármester, program megvalósításába bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ívek, program leírások,	szakmai segítők, pályázati források, önkéntesek	pályázatok keresése a fenntartáshoz	nem releváns
4	Képezd magad	Alacsony képzettség a nők körében	- Rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, településen tartás, munkahely biztosítása A képzettségi szint növelése érdekében a helyi sajátosságoknak, igényeknek megfelelő képzések, tanfolyamok szervezése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	- intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - igények felmérése - képzések szervezése	polgármester, program megvalósításába bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	- meghívók, levelek, értesítő e-mailek - jelenléti ívek - képzési leírások - megszerzett képzettségek	- humán erőforrás - pályázati források	pályázati források folyamatos keresése	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Nem vagy egyedül	Egyedül élők elmagányosodása	Az érintett réteg közösségi életbe történő bevonása, - Rövid távú cél: együttműködés kiépítése a célcsoporttal - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, igény szerint újabb közösségek létrehozása	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	- intézkedésbe bevonni kívánt célcsoport felkutatása - igények felmérése - közösségépítés - programok szervezése	polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ív, fotó	közösségek, pályázatok	közösségek fenntartása, működtetése	nem releváns
2	Idősek helyzetének javítása	Jelentős az idősek körében az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma	komplex információnyújtás az igénybe vehető szolgáltatásokról, programok, közösségek kialakítása, ahol a szolgáltatásokról is elérhető információkhoz jutnak	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Adatgyűjtés az érintett célcsoportról szórólapok készítése információkkal, szolgáltatásokról, támogatásokról Informatikai képzések szervezése Közösségek hirdetése	polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	jelenléti ívek, fotók	közösségek, pályázatok	közösségek fenntartása, működtetése	nem releváns
3	Vigyázzunk egymásra	Idősek áldozattá válásának megelőzése	Tájékoztató előadások szervezése, figyelem felhívások eljuttatása az idős személyekhez. A korosztály kiszolgáltatott helyzetének javítása,	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Idősügyi Nemzeti	Klubok, közösségek létrehozása Tájékoztató előadások szervezése Tájékoztató anyagok kiadása	polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	tájékoztató anyagok száma, előadások száma, jelenléti ívek, fotók	közösségek, pályázatok,	folyamatos programok, közösségek fenntartása	nem releváns

			figyelemfelhívás a célcsoportot érintő veszélyekre		Stratégia (2010-2022), (2023-2024)							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Akadálymentesítés hiánya az intézményekben és közösségi szolgáltatások terén	az akadálymentes közlekedés megoldása, a fogyatékkal élők életminőségének javítása, esélyegyenlőség biztosítása, akadálymentes honlap	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Feltételek megteremtése Pályázatok figyelése Kivitelezés Honlap fejlesztése	polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2026. 12. 31. (csütörtök)	kimutatás az intézmények akadálymentes állapotáról, fotók	pályázatok, humán erőforrás, szakemberek a honlap működtetéséhez	Érintett szervezetek, intézmények pályázat figyelése, a meglévő akadálymentes környezet karbantartása, állag megőrzés	nem releváns
2	Adatgyűjtés	Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiánya	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működésének további folytatása. - Rövid távú cél: 1 munkacsoport működtetése - Közép- és hosszútávú cél: kapcsolatfenntartás, célcsoport felkutatása	Szociális Szolgáltatástervezési Stratégia	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	- célcsoport felkutatása - munkaterv - kérdőívek szerkesztése - adatgyűjtés	polgármester, HEP munkacsoport	2026. 12. 31. (csütörtök)	kérdőívek, jelenléti ívek	humán erőforrás	folyamatosan fenntartható, adatok aktualizálhatók	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Földes község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Földes Nagyközség Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum Földes, 2023.02.24.

Aláírás

Készítette:

Szilágyiné Fülöp Erika önkormányzati referens

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA